

**Država
sedaj
dolguje
več...**

BOJAN BREZIGAR

V. Uckmar hvali Lamberta Dinija

Victor Uckmar, eden najbolj znanih fiskalistov v Italiji, je pred časom opozarjal na nevarnost, da bi se zaradi vseh tegob, ki so spremljale davčne prijave, ljudje lahko celo uprli. Danes pravi, da bi morali vse strani podpirati Dinija, ker verjetno samo vlada, kot je njegova, lahko izvede potrebne reforme. Uckmar se je sicer rodil v Genovi, vendar je bil njegov praded doma v Goriskem, od koder se je odselil v prejšnjem stoletju.

Na 2. strani

Majska inflacija 5,5%

RIM - Majska inflacijski trend je spostoval napovedi in stopnja rasti življenjskih stroškov potisnil do 5,5 odstotka. Podatki so seveda iz devetih vzorčnih mest, kjer se je inflacijska stopnja glede na lanski maj dvignila povprečno za 5,5 odstotka (aprila je znašala 5,2), v primerjavi z aprilom pa za 0,6 odstotka. Največ so k dvigu inflacijske krivulje prispevale

podrazitve industrijskih izdelkov, v prvi vrsti pohištva in elektrosposodnih strojev, nekoliko manj elektrike in drugih vrst energije, svoje pa je dodala tudi nedavna podrazitev bencina in torej prevoznih stroškov. »Najcenejše« vzročno mesto je v tem mesecu Turin, sredi lestvice najdemo Milan, Bologna in Trst, najdražji pa so Genova, Firenze

in Neapelj.

Tako kot podatki o inflaciji, je bilo pričakovano tudi poslabšanje na denarnem in finančnih trgih. Lira je osibila do vseh glavnih bankovcev, indeksi milanske borze pa kažejo na negativni sestanek, čeprav se je v obeh primerih položaj popoldne nekoliko izboljšal.

Na 11. strani

Novica, da je slovenska vlada včeraj odobrila ukrep, s katerim je dodelila izredno posojilo za kulturne ustanove slovenske manjšine v Italiji, je nedvomno najbolj razveselila tiste uslužbenke naših ustanov, ki že nekaj mesecev čakajo na resilno bilko, ki bi jim zagotovila vsaj redne mesečne dohodka. Gre za nedvomno nad vse pomembno vprašanje, s katerim je bil preprečen osip kadrov, ki so največja dragocenost naših kulturnih ustanov. Slovenska vlada je tako izpolnila vrzel, ki je nastala, ker italijanska (Berlusconijska) vlada lansko leto v državnem proračunu ni predvidela posebne postavke za kulturne dejavnosti Slovencev v Italiji, kot je bilo to predvideno v prejšnjih starih letih.

Slovenska vlada, kateri gre za včerajšnji ukrep priznanje in zahvala, je tako dokazala, da izsiljevanje italijanskih oblasti, pri čemer je manjšina talec, ne more vplivati na politiko Slovenije, ter je potrdila svojo zavzetost za slovensko manjšino v Italiji na osnovi ustavnih obveznosti in kontinuitete odnosov do tistega, čemur smo nekoč rekli skupni slovenski kulturni prostor.

Ostaja pa dejstvo, da Slovincem v Italiji ta sredstva dejansko dolguje italijanska država, saj smo državljani Italije in bi morali tudi zato uživati enake pravice: to velja, na primer, za solo v Beniciji, ki je nastala zaradi grobe diskriminacije Italije do Slovencev v videmski pokrajini, za Glasbeno matično, kajti tudi Slovenci imamo pravico do svoje glasbene šole, kot imajo Italijani konservatorij, pa tudi za druge ustanove, vse do slovenske televizije, da bi lahko zares govorili o televiziji slovenske manjšine v Italiji, in končno do Primorskega dnevnika, ki se mora soočiti z iz leta v leto narasčajočimi težavami.

Tistim rimskim krogom, ki vztrajajo pri vprašanju nepremičnin, pa moramo seveda povedati, da se »krivice« se zdalec niso začele leta 1945, to je pred 50 leti, ampak za nas Slovence s požigom Narodnega doma, to je pred 75 leti. Obstaja torej obdobje 25 let, ki ga ni mogoče kar tako zamolčati, se zlasti zato, ker nihče ne more trditi, da se takrat nič ni dogajalo.

Slovenska vlada je včeraj ponovno priskociła na pomoč manjšini. Z vidika slovenske ustave in slovenskega narodnega interesa je morda res storila predvsem svojo dolžnost, z vidika mednarodnih odnosov pa se je tako samo povečal dolg, ki ga ima Italija do slovenske manjšine in posredno tudi do slovenske države.

LJUBLJANA / NA VČERAJSNJI KORESPONDENČNI SEJI

Finančni ukrep slovenske vlade za kulturne ustanove manjšine

Za nujne potrebe odobrili poseg v višini 200 milijonov tolarjev

Sardos Albertini enači partizane IX. korpusa s krvniki iz Rižarne

TRST - Ploščo, ki na Repentabru spominja na odhod partizanskih čet 30. divizije IX. korpusa proti Trstu, je treba odstraniti. Samo tako bo možna sprava ob 50-letnici osvoboditve. To je včeraj zahteval predsednik desničarske organizacije Lega nazionale, odvetnik Paolo Sardos Albertini, na tiskovni konferenci, na katero pa Primorski dnevnik ni bil povabljen.

Sardos Albertini, ki ga je med drugim Boris Gombač izbral za odvetnika ob prizivu na Deželno upravno sodišče proti slovenskim ustanovam, je v izjavi za dnevnik po že znanem receptu desničarskih krogov spet izenačil krvnike in žrtve: delo mučiteljev v Rižarni je izenačil z delom IX. korpusa in ga obtožil »etničnega čiščenja in poskusa genocida«. Obenem je napovedal, da bo prijavil sodišču tudi repentabsko sekcijo VZPI-ANPI, ki je pred petimi leti postavila ploščo na Repentabru.

Repentabski zupan Aleksij Krizman je menil, da tako absurdne izjave sploh niso vredne komentarja, pokrajinski predsednik VZPI-ANPI Arturo Calabria pa se je vprašal, zakaj niso Sardos Albertini in njegovi nikoli obsodili grozote fašizma v naših krajih.

Na 5. strani

LJUBLJANA - Slovenska vlada je včeraj na korespondenčni seji odobrila dvesto milijonov tolarjev posojila, ki ga bodo takoj izplačali iz postavke »ustavne obveznosti - finančna podpora slovenski narodnosti skupnosti v zamejstvu« iz državnih rezerv. Sredstva bo Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu prek običajnih finančnih poti takoj nakazal osrednjim zamejskim organizacijam v Italiji, ki prizivljajo težko krizo. Hkrti pa je vlada sklenila, da bo postavko povečala za 326 milijonov tolarjev in s tem pokrila posojilo ter zagotovila normalno financiranje zamejskih ustanov.

Vlada je ukrepala na osnovi sklepa odbora za mednarodne zadeve državnega zbora, ki je prejšnji teden obravnaval zakonski predlog poslanke Jadranke Sturm Kocjan, ta pa je predvideval hitro in izjemno pomoč ogroženim ustanovam. Na zasedanju odbora je državni sekretar Peter Vencelj zagotovil, da je mogoč hitrejši in eno-

stavnejši vladni postopek, zato je odbor sklenil, da počaka do včeraj, sicer bo podprl omenjeni zakonski predlog.

Položaj se je zapletel januarja, ko slovenske manjšinske organizacije v Italiji (slovenska sola v Beniciji, Glasbena matična, Slori in se nekatere druge) niso prejele obljubljene državne pomoči, niso pa bili mogoča niti običajna premostitvena bančna posojila, saj sta prav v tem obdobju obe slovenski zamejski banki zaradi pritiskov iz Rima zasli v težave.

B.S.

IZRAEL / VLADA DELNO UGODILA PALESTINCEM

Zamrznili prilastitev

JERUZALEM - Izraelski premier Jicak Rabin je včeraj sklenil zamrzniti odločitev svoje vlade o prilastitvi 53 hektarjev arabske zemlje v vzhodnem Jeruzalemu, saj je to ogrozilo obstoj njegove vlade in bližnjevzhodni mirovni proces. Zunanji minister Simon Peres je dejal, da bodo

oblikovali posebno komisijo pod vodstvom premiera Rabina, ki bo preučila to vprašanje.

PLO je že sporočila, da to odločitev odobrava.

Na 18. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Teden Slovenije v Rimu

V Rimu se je začel slovenski teden, na katerem bodo predstavili Slovenijo na gospodarskem, turističnem in industrijskem področju.

Stran 3

Smrtna nesreča na delu

V industrijski coni v Trstu se je včeraj zjutraj smrtno ponesrečil 30-letni delavec. Ostal je uklesčen pod vilicarjem, ki se je iz nepojasnjenih razlogov prevrnil.

Stran 4

Minister Pelhan v Gorici

Slovenski minister za kulturo Sergij Pelhan je včeraj na obisku v Gorici podprl obmejno sodelovanje in postavil s tem v zvezi nekatere zanimive predloge.

Stran 9

Slovenska glasba s centrom »E. Komel«

Na petem, predzadnjem koncertu letošnje sezone goriskega centra E. Komel so se učitelji predstavili v vlogi izvajalcev in nastopili z deli slovenskih skladateljev.

Stran 13

Priznanja štirim našim športnikom

Na včerajšnji svečani podelitvi priznanj »Orlov za sport«, ki je bila v Trstu, so nagrade prejeli tudi štirje slovenski športniki.

Stran 24

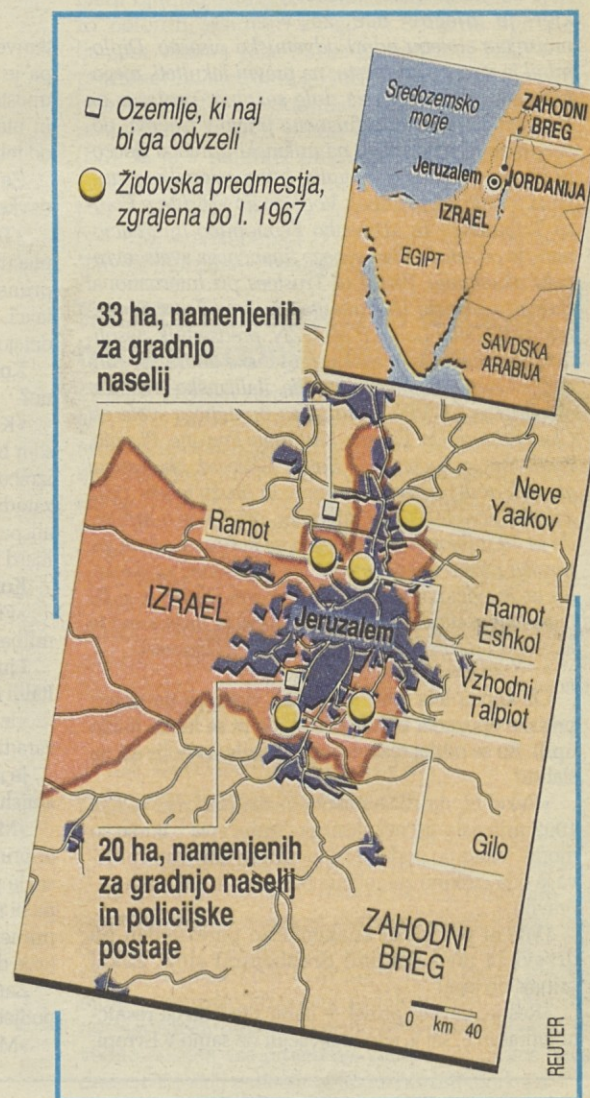
NA OBMOČJU ILIRSKÉ BISTRICE

Potresna sunka v Sloveniji

ILIRSKA BISTRICA - Včeraj zgodaj popoldne sta območje Ilirske Bistrice prizadela dva razmeroma močna potresa. Epicenter potresa, ki so ga zaznali ob 13.17, je bil na območju Ilirske Bistrice, po se nedokonznih podatkih nekaj kilometrov severovzhodno od tega kraja. Njegova magnituda je bila 4,0 stopnje po Richterjevi lestvici. Čez uro in pol, natanko ob 14. uri in 50 minut je omenjeno območje streslo se močnejše, da je imel nov sunek tokrat moč 4,2 stopnje po Richterju. Po ocenah tukajšnjih prebivalcev je trajal dlje kot prvi. Nekateri prebivalci Ilirske Bistrice, Pivke, Postojne in drugih krajev, kjer so potres najbolj občutili, so ob obeh potresnih sunkih prestrašeni stekli na prosto. Po podatkih medobčinskega centra za obveščanje v Postojni, je na posameznih objektih prišlo do pokanja in celo opadanja ometa, padali ali prevračali so se lažji predmeti, o večji gmotni škodi pa niso poročali.

Potres so zaznali na velikem območju, med drugim tudi na Trzaskem. V Trstu se je močno treslo se zlasti v višjih nadstropjih poslopij.

Na 4. strani

LJUDSKO GLASOVANJE O TELEVIZIJSKEM SEKTORJU

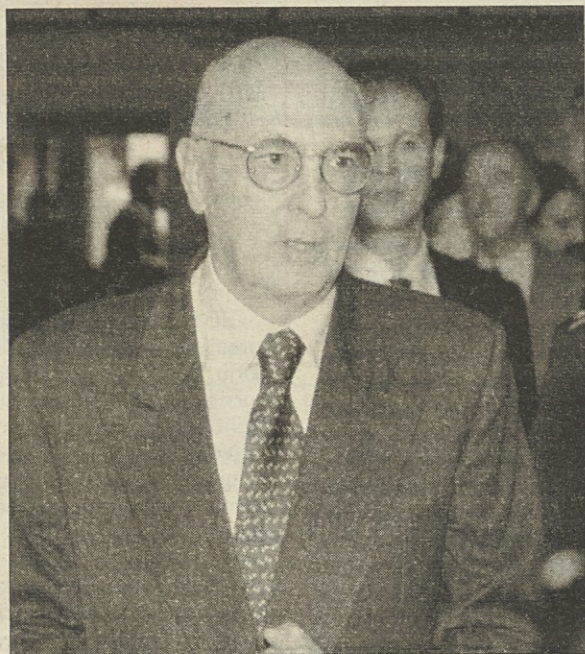
Parlament bo zelo težko preprečil referendum

Berlusconi ne sprejema predlogov leve sredine in Severne lige

RIM - Parlament bo zelo težko preprečil tri ljudske referendume o televizijskem sektorju. Včeraj popoldne je namreč prišlo do zelo hudega in morda dokončnega razkola razkola med desničarskim Kartelom svoboscina ter med levo-sredinsko koalicijo in Severno ligo, tako da so možnosti za sporazum (ali kompromis) v teh pogojih precej majhne. Zelo različna gledanja na usodo »zakona Mammì«, na bodočnost televizijskega sektorja in na zakonski predlog proti televizijskim monopolom, so prišla zelo jasno do izraza tudi na sinočnji seji ožjega odbora poslanske komisije za vprašanja televizijskega sektorja, ki ji predseduje bivši predsednik poslanske zbornice Giorgio Napolitano (DSL).

Na potek včerajšnjih dogajanj je v prvi vrsti vplival politični sporazum, ki ga je popoldne levo-sredinska koalicija dosegla s Severno ligo. Zaveznost, ki bo na prihodnjih političnih volitvah predlagalo Ro-

mana Prodija za ministrskega predsednika, očitno ni hotelo poglobiti spora z Bossijevo stranko, ki je v primeru »zgodovinskega kompromisa med D'Alema in Berlusconi«
že napovedala ostro parlamentarno bitko, če že ne obstrukcijo. Načelniki progresistov, Ljudske

Predsednik komisije o televizijskem sektorju Napolitano

stranke, Demokratov in Pakta Segni so osvojili stališče Severne lige, po katerem mora parlament, takoj po reviziji »zakona Mammì«, odobriti zakon proti televizijskim monopolom.

Leva sredina in Liga sta mnenja, da se referendum o televizijskih prepričajo le z normati-

vom, ki bi zelo jasno določal, s kolikimi televizijskimi mreža lahko razpolaga zasebnik (beri Berlusconi). Do avgusta prihodnjega leta bi moral zato bivši ministrski predsednik prodati eno od svojih mrež, do januarja leta 1998 pa dve. Prodijevi in Bossijevi pristavi so se tudi sporazumeli za nova določila v zvezi s televizijsko reklamo med predvajanjem filmov in za nove norme za poslovanje reklamnih agencij, nad katerimi ima Fininvest trenutno zelo velik vpliv. Tudi s tema dvema predlogoma bi preprečili junijske referendume o televizijskem sektorju.

Ta sporazum pa ni zadovoljil Berlusconi. Načelnik poslanske skupine »Forza Italia«
Vittorio Dotti je vrátil na nos sklical tiskovno konferenco, na kateri je izrazil popolno razočaranje nad sporazumom med Ligo in levo sredino. Po tem, kar se je zgodilo - je dejal Dotti - so možnosti za sporazum oziroma za dostojni kompromis zelo

majhne, zato je skoraj priporočljivo, da se 11. junija državljani izrečejo tudi o teh referendumi. Berlusconi je glasno očita progresistom, da so v bistvu klonili zahteve Severne lige, da so spremenil stališča v primerjavi s prejšnjim tednom, ko je bil na obzoru sporazum, ter da hočejo za vsako ceno prizadeti Fininvestove televizije.

Direktor Unità Valter Weltroni je izrazil »veliko presenečenje nad tako negativnim stališčem Berlusconi«
stranke. Po njegovem obstajajo se možnosti za uravnoteženi parlamentarni sporazum, ki bi pravčasno preprečil junijske referendume o televizijskih, »za kar pa morajo vsi pokazati dobro voljo«. V možnost sporazuma pa zelo malo verjame tajnik Stranke komunistične prenove Fausto Bertinotti, ki pravi, da so referendumi v vsakem primeru boljši kot slab zakon, ki bi po njegovem le povečal veliko zmedo, ki danes vlada v televizijskem sistemu.

RIMINI / TOLPA »BELEGA UNO«

Proces zaradi zločinov bratov Savi bo oktobra

Počakati morajo na odločitev iz Rima o združitvi procesov

RIMINI - Tolpa »belega fiat uno«
bo na proces čakala do oktobra. Porotno sodišče iz Riminija je namreč sprejelo zahtevo javnega tožilca, s katerim so se sicer strinjale vse vpletene strani, da proces odložijo v pričakovanju sklepa kasacijskega sodišča. V Rimu se namreč ukvarja z vprašanjem pristojnosti, torej o združitvi vseh procesov, ki se nanašajo na zločine, ki jih je tolpa zagrešila na področju Forlija in Riminija. Kasacijsko sodišče bo o tem odločilo 6. ju-

nija. Na včerajšnji obravnavo v Riminiju so prisli samo trije od šestih obtožencev: brata Roberto in Fabio Savi (prvi je policaj, drugi sofer) ter drugi agent, Pietro Gugliotta. Čeprav jih krivijo preko 100 kriminalnih dejanj, v katerih je izgubilo življenje 23 oseb, sta bila brata Savi nasmejana, dobre volje. Roberto si je celo privoščil nekaj humorja: »Tudi ti tukaj?«, je hlinil začudenje, ko je zagledal Fabia.

Na sliki: brata Savi na procesu

POGOVOR Z ZNANIM FISKALISTOM

Victor Uckmar: s sedanjo kaotično zakonodajo in neučinkovito upravo je boj proti davčni utaji izgubljen

V njegovem studiu najdemo več kot deset odvetnikov-prokuratorjev, profesorjev. Victor Uckmar je eden najbolj priznanih fiskalistov v Italiji. Rodil se je 25. junija 1925 v Genovi, kjer je njegov oče že v prejšnjem stoletju odprl odvetniško pisarno. Diplomiral je v rojstnem mestu, na pravni fakulteti, njegovih zadolžitve pa je za dolg seznam: profesor na fakulteti za finance in finančno pravo v Genovi, poverjen za davčno pravo na milanski univerzi Bocconi in na »Derecho economico internacional«
na univerzi v Salti (Argentina). Vodi revijo »Diritto e Pratica Tributaria«
in »Derecho Economico Internacional«, je odvetnik, član visjega finančnega sveta, evropske akademije, Board of Trustees pri International Bureau of Fiscal Documentation, je delegat Economic and Social Council pri OZN, predsednik Assofiduciarie, italijansko-ruske trgovinske zbornice, fundacije Centra za davčne studije, italijansko-argentinske družbe, COVISOC itd., član upravnega sveta pri Class Editori, Del Favero, Editoriale Perrone, Piaggio, Rank Xerox, Sogei, SEP, Sofap, GSA itd. Na lestvici glavnih vodij državnih ustanov in družb je leta 1992 zasedel prvo mesto po dohodku, prijavil je 3 milijarde in 79 milijonov lir, verjetno ne kot predsednik genovske proste cone, temveč kot izvedenec za davke. Na tej lestvici najdemo tudi Lamberta Dinija, ki je bil tedaj glavni direktor Bance d'Italia (824 milijonov) in Romana Prodija (predsednik Iri, 442 milijonov).

Ob koncu leta 1992 sta zaradi visokega davčnega pritiska opozarjal na nevarnost, da bi se lahko ljudje uprli. So se odtlej razmere spremenile na bolje ali na slabše?

»Rekel bi, da so se nekoliko izboljšale, ker je leta 1992 prihajalo do nekakšnega »trpinčenja«, ljudje so morali tekati po podatke, v uradih so bile vrste, prijava je bila izredno zamotana. Danes se je nekoliko popravilo.«

Davčni pritisk ni enakomerno porazdeljen po državi in med različnimi družbenimi sloji. Zakaj prihaja do tega?

»Res je, davčni pritisk v Italiji predstavlja resnično vprašanje, saj je eden največjih ne samo v Evropi,

temveč na svetu, smo na meji 44 odstotkov. Se hujša pa je neenakost, ker je teh 44% le teoretičnih: ce upostevamo olajsavo, primere, ki so davka oproščeni in utajo, je pritisk za one, ki se ne znajdejo v enem od teh področij, precej višji od 44%.«

Ze svojcas ste trdili, da je treba plačevati prevec davkov in zlasti, da se slabo plačujejo...

»Točno, to je neenakost. V Italiji davke dejansko plačuje tisti, ki imajo odtegljaje ze na plači, kot na primer odvetniki, ki delajo za podjetja, odvisni delavci, notarji, ki delajo za podjetja. Za tiste pa, ki ne delajo za podjetja, je utaja lažja.«

Koliko lahko računamo, da znaša dejavnost na črno?

»Ko je bil prof. Guarino minister za finance, tedaj sem bil njegov svetovalec, bilo je okrog 90. leta, smo izračunali, da je visina dohodka, ki je uhajala, bodisi zaradi zakonskih določil (razne olajsavo, oprostitve) ali pa npr. zaradi utaje, znašala okrog 250 tisoč milijard lir letno.«

Koliko bo znasal letošnji primanjkljaj?

»Finančni primanjkljaj bo dosegel okrog 160 tisoč milijard lir.«

Ljudje si postavljajo enostavno vprašanje: zakaj v Italiji ni mogoče doseči, da bi vsi plačevali davke?

»Iz dveh razlogov, zaradi kaotične zakonodaje in zaradi pomanjkljivosti javne uprave.«

Je možna in uresničljiva reforma davčne uprave v smislu, da bi odpravili utaje?

»Možna je, vendar pod tema pogoje: potrebna je primerna zakonodaja, in to je zlahka uresničljivo, saj je po svetu neskončno številno primerov, se zlasti pa bi morali postaviti na noge finančno upravo, ki bo primerna za upravljanje finančnega stroja, in to je že težje doseči.«

Zaradi požrešnosti davkarje trpi konkurenčnost podjetij. Se kaj podobnega dogaja tudi drugje?

»Menim, da je Italija edina država v Evropi, ki je

toliko izven vsake mere. To sili italijanska podjetja v tujino, a obenem predstavlja oviro tujim podjetjem, da bi prihajala k nam. Po mojem mnenju bi se lahko sklicevali na rimski sporazum, ki naj bi odpravil izkrivljanja, poseg sodišča, ker so italijanska podjetja evropska se prej kot italijanska.«

Zapletenost sistema sili zasebnike, podjetja, da se za svoje davčne prijave in podobno obračajo do fiskalistov, torej morajo se plačevati, da lahko plačajo davke. Je pričakovati, da bo v razmeroma kratkem času prišlo do spremembe tega sistema?

»Ne, dokler ne bo prišlo do zakonske reforme in dokler ne bodo ustvarili korektno, učinkovite uprave, tega ne bomo dosegli.«

Kako to, da je se Dini uspel lotiti pokojninske reforme, ki je nobena od dosedanjih vlad ni pripeljala do kraja?

»Dini je sposobna oseba, ne dopušča, da bi ga zavajali politični elementi, usmeri se naravnost k rezultatu, ki ga hoče doseči, kar se nekako dogaja. Moje voščilo, ki sem ga izrekel ze pred dvema, tremi meseci, je bilo naslednje: ce bi ziveli v državi, v kateri je vsem pri srcu usoda te države, bi moral tako eden kot drugi tabor Diniju pomagati. Mislim namrec, da samo vlada, kot je ta-le, lahko izvede reforme, ki bi jih neka druga vlada, ki bi jo podpirala kakšna stranka, zelo težko uresničila.«

Bi se strinjali z obdavčenjem državnih obveznic?

»To je zelo dolga zgodba. S tem vprašanjem sem se ukvarjal leta 1980, ko je javni dolg presegel 100 tisoč milijard lir. Moj tedanji boj ni bil toliko na davčni ravni, kot v tem, da sem hotel ustvariti prepreke vladi potratnezev, ki je na trziscu z veliko lahkoto prihajala do kapitalov, tako da je nudila visoke obresti, in s katerimi je zatem plačevala obresti, ki so zapadle in da je nudila se davčno olajsavo, torej oprostitve plačevanja davka. Prevzemam si odgovornost, da sem zakonodajalca navedel k temu, da je vnesel

obdavčitev, čeprav z znanim kolicnikom 12, 5%. Kljub temu smo prisli do dveh milijonov milijard dolga, kar predstavlja propad javnih in tudi zasebnih financ, ker odjeda bogastvo, ki bi slo za investicije.

V nekem trenutku, ko je dejansko vladalo ravno vse med dohodki in izdatki v državi, sem dejal: morda je to cas za učinkovite, močne posege, kot na primer delna konsolidacija, seveda tako, da ostanejo zasciteni tisti, ki so svoje skromne prihranke vložili v državne obveznice, kar jim kljub nizkim pokojninam omogoča, da se nenako preživljajo. Tistim, ki svojih dohodkov od državnih obveznic nočejo prijaviti, pa bi naprtili redni kolicnik v visini 30%, ker mnogi nimajo interesa, da prijavijo razpoložljive obveznice.«

Je morebiti predvidena sprememba pri trendu javnega dolga, torej njegovo nizevanje?

»Z besedami vsi to hočejo, vendar uresnitev ni lahka. Ce se bodo obresti znižale, je možno nekaj pridobiti, vendar je gora ogromna, dva milijona milijard pomeni 120% državnega produkta.«

Nekateri, zlasti Stranka komunistične prenove, ob vsaki priložnosti zastavijo potrebo po uvedbi davka na imetje (patrimonialni). Zakaj naletijo na tak odpor?

»Ker je davek na imetje na dolge roke. In tudi: davek na kaj? Teško je, ker pravijo: državnih obveznic nočejo, delnice raznih družb ne pridejo v postev, sicer se sesuje borza, hise so ze čezmerno obdavcene. Poleg tega so nekateri svoje bogastvo zakrili, v tujini ali na primer tako, da so si nakupili slike ali kaj podobnega. Poleg tega, da bi jo bilo zelo težko aplicirati, bi verjetno prihajalo do precejšnjih utaj.«

Se zasebno vprašanje. Večkrat smo se tudi v redakciji vprašali, od kod prihaja vaša družina, saj verjetno niste doma iz Genove?

»Prihajamo iz Gorice, nas rod doma z goriskega podeželja. Približno sredi prejšnjega stoletja se je moj praded preselil v Marke. Ko se je sel prijaviti na anagraf, je uradnik zapisal UCM. Moj ded je dejal: ne, ni crka c, temveč k. Uradnik pa crke c ni zbrisal, pustili so jo. Prilo je torej do napake pri prepisovanju.«

MILAN / ZAHTEVA SODNIKOV TIMA "ČISTIH ROK"

Silvio Berlusconi tvega proces zaradi korupcije

Njegova odvetnika že napovedujeta odločno "protiofenzivo"

MILAN - Usoda Silvia Berlusconi je v rokah Fabia Paparelle. Tako je namreč ime sodniku za predhodne preiskave, ki bo v naslednjih dneh odločil o zahtevi po sodni obravnavi proti bivšemu ministrskemu predsedniku in lastniku Fininvesta. Če bo Paparella sprejel zahtevo tožilcev, se bo moral Berlusconi zagovarjati pred obtožbo korupcije oziroma podkupovanja, v nasprotnem primeru bodo morali tožilci umakniti obtožnico.

Preiskava, ki je trajala

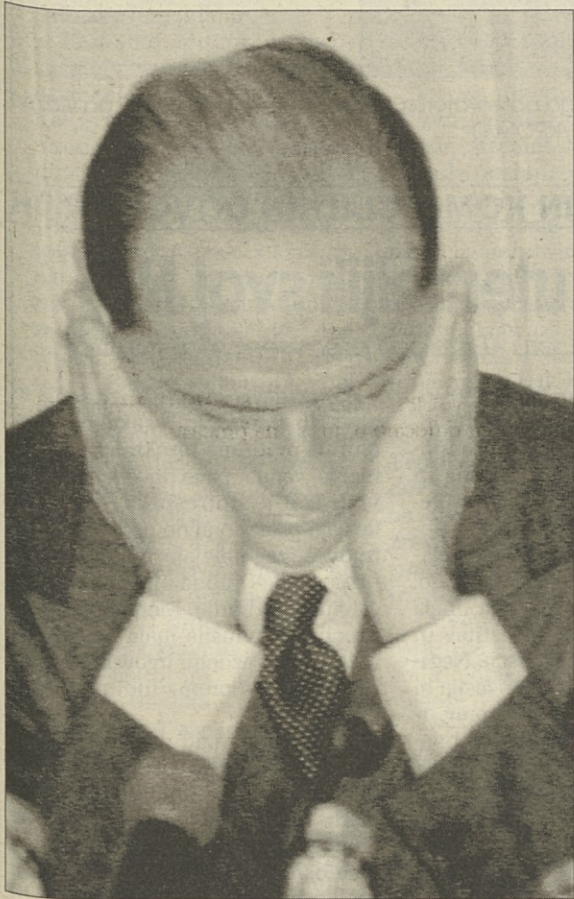
nekaj mesecev, je po mnenju državnih tožilcev odkrila, da je Fininvest skoraj načrtno podkupoval finančne straznike, v zameno za "usluge" pri davčnih prijavih in podobno. V afero je - poleg Berlusconi - vpletenih vsega skupaj dvajset oseb, voditeljev in funkcionarjev Fininvesta ter finančnih straznikov. Nekateri od teh so vsi zadevo prijaviли sodstvu, protagonist celotne afere pa je Salvatore Sciascia, nekdanji funkcionar Fininvesta, ki je osebno plačeval podkupnine nepoštenim

finančnim straznikom. Sciascia je vse to že zdavnaj priznal in povedal, da je "posloval" na ukaz Paola Berlusconi, brata bivšega predsednika vlade, ki je bil zaradi tega nekaj dni že v zaporu.

Sodniki so prepričani, da je bil Silvio Berlusconi na nek način seznanjen z nezakonitimi posli voditeljev in visokih funkcionarjev Fininvesta. Vodja »Forza Italia« je to vedno dosledno in odločno zanikal, pač pa je priznal, da so finančni strazniki vseskozi izsiljevali Fininvest, ki naj bi bil kvečjemu žrtev te podkupinske afere.

To je v glavnem tudi obrambna strategija, ki jo bosta zagovarjala Berlusconijeva odvetnika Ennio Amodio in Giuseppe De Luca. Slednja sta včeraj dejala, da so o zahtevah milanskih tožilcev zvedela sele preko dnevnega tiska in da torej se nista dobila uradnih dokumentov o tej aferi. Odvetnika sta vsekakor najavila, da bosta prijavila neznanca zaradi kršenja uradnih tajnosti, saj je po njunem res nedopustno, da mora državljan za sodni postopek zvedeti iz časopisov.

Trenutno se ni jasno, ce so tožilci v obtožnico vključili tudi domnevne nepravilnosti v zvezi s prodajo Berlusconijeve televizijske mreže Telepiù. Fininvest trdi, da je to televizijsko mrežo pravnomocno prodal, preiskovalci pa sumijo, da je v bistvu slo za lažno kupoprodajno pogodbo.

Silvio Berlusconi tvega proces zaradi podkupovanja

OKOLJE / POIZKUS V TREH ITALIJANSKIH KRAJIH

Osnovnošolci izmerili onesnaženje zraka

Tudi v stanovanjih so večje količine strupov zaradi kajenja odraslih, sintetičnih tapisonov in lakov

RIM - Otroci kot živo »sredstvo« za nadzorovanje zračne onesnaženosti je nov pristop klinike zdravstva na delu iz Pavije: 470 osnovnošolcev iz manjših mest pri Bergamu, Sieni in Alessandriji je marca letos nosilo na svojih predpasnikih merilec onesnaženosti. »Dosegli smo izredno zanimive rezultate, vsekakor bolj verodostojne od onih, ki nam jih posredujejo tradicionalne centrale za merjenje onesnaženosti zraka,« so povedali izvedenci klinike iz Pavije, »in to iz več razlogov, predvsem, ker se premikajo po teritoriju in ker merijo onesnaženost na povprečni višini 80 cm, to je zelo blizu izpušnih cevi motornih vozil.«

Poleg večjih količin plinov petrolejskih derivatov in v prvi vrsti strupenega benzena na cestah pa so otroci izmerili tudi večje količine onesnaženosti v stanovanjih, v katerih odrasli kadijo, uporabljajo kemične lime, pralne praske in celo flomasterje. Onesnaženje je veliko tudi v novih ali prenovljenih stanovanjih, v katerih so po bruseni in lakirani podi ali pa sintetični tapisoni. Benzena so izmerili 9,36 mikrogramov na kubični meter v čistih stanovanjih, celih 15,11 mikrogramov pa v onesnženih stanovanjih, kar se da primerjati s precej prometno cesto.

»Izmerili smo predvsem količine benzena v zraku,« so povedali izve-

denci, »ker se ta škodljiva snov vedno bolj širi predvsem zaradi uporabe 'zelenega' bencina, ki sicer nima derivatov svinca, ima pa veliko več aromatskih derivatov, ki so izredno škodljivi zlasti za kostni mozeg. Lahko računamo, da vsakih tisoč primerov levkemije jih je vsaj 50 povzročil benzen...«

Po mnenju izvedencev so otroci odlično merilo sredstev tudi, ker sami ne kadijo in ne pijejo alkoholnih pijač: »So kemično čisti, razen za one strupe, ki jih vdihavajo iz onesnaženega okolja.«

Poizkus bodo nadaljevali: v kratkem bodo izmerili onesnaženost zraka s pomočjo več sto osnovnošolskih otrok v Milanu in v Bologni.

Raznolike »napovedi«

RIM - Evropski tisk zelo različno ocenjuje zahteve milanskih sodnikov, ki hočejo postavili Silvia Berlusconi na zatožno klopo zaradi korupcije. Nekateri so mnenja, da bo ta afera v bistvu politično okrepila bivšega predsednika vlade, ki se bo lahko znova predstavil javnosti kot žrtev tima "čistih rok". Drugi pa so prepričani, da je vodja »Forza Italia« na poti političnega zatona in da si bo moralo desnosredinsko zavezništvo v kratkem poiskati novega liderja.

Londonski Financial Times piše, da poteza milanskih tožilcev ne bo zasencila Berlusconijeve politične kariere, tudi zato, ker italijanska desnica se nima liderja, ki bi lahko v teh razmerah prevzel mesto lastnika Fininvesta. Afera pa znova postavlja v ospredje še nerešeno vprašanje konflikta interesov med Berlusconiem politikom in Berlusconiem podjetnikom. Da ima nekdanji ministrski predsednik pravzaprav, politično gledano, stete tedne ali mesece na celi desničarskega zavezništva, pa je trdno prepričan Guardian, ki Berlusconiju napoveduje nove ter se hujše politične poraze.

V obrambo Berlusconi pa se postavlja nemški konservativni dnevnik Welt, ki piše, da skusajo nekateri prikriti politični in ekonomski krogi, s pomočjo milanskih sodnikov, politično likvidirati bivšega predsednika italijanske vlade. S to oceno ne soglasa socialdemokratsko usmerjeni Frankfurter Rundschau, ki piše, da skuša Berlusconi le navidez spremeniti italijansko politiko, v resnici pa spretno nadaljuje s starimi ter preživeliimi političnimi metodami. V tem, pravi komentator nemskega dnevnika, je Berlusconi zelo podoben svojemu slavnemu predhodniku Giuliu Andreottiju...

Pariski Le Figarò tolmači dogodke kot novo politično ofenzivo, ki ima namen dokončno diskreditirati Berlusconi in to prav v trenutku, ko je bil obzorju politični sporazum, s katerim bi parlament pravčasno preprečil tri ljudske referendumne o televizijskih. Belgijski Le Soir piše, da je bila zahteva milanskih sodnikov pravzaprav že dolgo časa v zraku. La Libre Belgique pa napoveduje, da se bo tudi tokrat Berlusconi izmazal iz hudih težav.

PREDSTAVITEV SLOVENIJE

V Rimu se je včeraj začel teden Slovenije

Slovenija na gospodarskem, turističnem in industrijskem področju

RIM - V velikem rimskem hotelu Holiday Inn St. Peters se bo začel slovenski teden z imenom "Slovenija danes (Slovenija oggi)", ki ga organizira Italijansko-slovenska gospodarska zbornica. Na prireditvi naj bi celovito in izčrpano predstavili Slovenijo na področju gospodarstva, turizma in industrije prav tako pa tudi slovensko umetnost, obrt in eno-gastronomijo. Osrednji dogodek v okviru slovenskih dnevov v Rimu bo jutri, 24. maja popoldne, in sicer okrogla miza na temo »Slovenija - koliko nas poznate«, na kateri naj bi italijanske

podjetnike, zlasti iz centralne Italije, seznanili z možnostmi sodelovanja in investicij v Slovenijo.

Gospodarski predstavitev Slovenije bodo spremljale tri razstave.

Slovenija je lani izvozila v Italijo za 929 milijonov dolarjev, v letošnjih prvih treh mesecih pa v vrednosti 290,3 milijona dolarjev, kar je za 47,7% več kot v enakem obdobju lani. Slovenski uvoz iz Italije je lani v celem letu znesel 1,2 milijarde dolarjev, letos v prvih treh mesecih pa 348,5 milijona dolarjev, kar je za 25,7% več kot v prvih treh mesecih lani.

NOVICE

Imenovali člane Odbora za korektno poročanje

RIM - V skladu z Listino dolžnosti novinarjev je predsednik vsedravnice Novinarske zbornice Gianni Faustini v dogovoru s predsednikom novinarskega sindikata FNSI Vittorio Roididem imenoval člane posebnega razsodbenega organa o korektnem poročanju novinarjev. Člani odbora so Francesco Paolo Casavola, bivši predsednik Ustavnega sodišča, Guido Apa, predsednik Posvetovalnega sveta uporabnikov, Roberto Cortopassi, predsednik Instituta za samodisciplino pri reklamnem oglaševanju in novinarja Jader Jacobelli in Roberto Martinelli. Odbor naj bi prvenstveno nadziral, ce se spostujejo določila Listine. Na odbor se bo lahko obrnil vsakdo, ki misli, da ga je poročanje v tisku ali preko radio-televizijskih poročil kakorkoli oskodovalo. Primere kršenja Listine bo odbor predal deželnim odborom Novinarske zbornice za morebitne nadaljnje ukrepe.

Sestavili odbor Pokrajine Videm

VIDEM - Nov pokrajinski odbor bodo sestavljali člani Ljudske stranke, Demokratične stranke levice in Zelenih, medtem ko ga bo Severna liga z gibanjem Videm-Liga Furlanija podprla. Tako so se predstavniki strank dogovorili včeraj, jutri pa se bo odbor predstavil pokrajinskemu svetu. Imena članov odbora je javil predsednik Giovanni Pelizzo (LS), ki je v balotazi premagal kandidata Kartela svobosčin Giorgia Veniera Romana. V odboru so: Pier Mauro Zanin, Elia Tomai in Vittorio Bertossi (vsi LS), predstavnika DSL Ilario Rainis in Mario Banelli in »zelen« Mauro Bigot.

Tržaška bolnišnica za zdravje otrok nekdanje Jugoslavije

TRST - Tržaška otroška bolnišnica »Burlo Garofolo« bo v kratkem pripravila program za profesionalno usposabljanje zdravnikov in bolničarjev v nekdanji Jugoslaviji oz. v onih republikah, v katerih se divja vojna. Gre za specializacijo zdravstvenega osebja, ki se ukvarja s fizično in psihološko rehabilitacijo otrok, ki jih je prizadela vojna. Pojutrisnjem bo v Grljanu pri Trstu mednarodno srečanje o »Posledicah vojne na zdravju otrok v nekdanji Jugoslaviji«, na katerem bodo bolnišnici »Burlo Garofolo« uradno poverili raziskavo o zdravstveni organizaciji in najnujnejših potrebah otrok na prizadetih območjih.

»Par conditio« objavili popravljen besedilo

RIM - Novo besedilo zakonskega odloka »par conditio« upošteva razsodbo Ustavnega sodišča, ki se nanasa na oglaševanje o referendumih. Istocasno pa predvideva tudi možnost, da se reklamni vložki oddajajo se za mesec (se pravi do referenduma), ce zadevajo pomembne volitve, ki naj bi bile kasneje, vendar mora o tem odločiti garant za založništvo. Na osnovi novega teksta morajo zasebne televizijske postaje se vedno posneti vse programe, vendar jim ni več treba dnevno izročati posnetkov finančnim straznikom.

ČRNA KRONIKA / TO NEDELJO V RIMU

Župnik potrkal na vrata javne hiše, odprli pa so mu možje postave

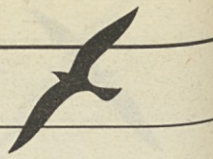
Karbinjerji so prispeli malo poprej na »kraj zločina« zaradi pritožb soseske

RIM - Vsi smo narejeni iz mesa. Tako bi najbrž lahko komentirali dogodek, ki se je pripetil to nedeljo v četrti Africano v Rimu. Neki rimski župnik je namreč potrkal na vrata neke ilegalne javne hiše, z njegovim velikim začudenjem pa so mu odprli karabinjerji.

Karabinjerji so prisli na »kraj zločina« malo poprej. V resnici gre za zasebno stanovanje, ki ga je njegova lastnica, 35-letna Tommasina Zumbo iz Reggio Calabria, v zadnjih casih zacela uporabljati za »ljubezenska snidenja« proti placilu. Soseska je to opazila in se obrnila na sile javnega reda. Ko so karabinjerji minulo nedeljo končno prisli, so

v stanovanju poleg lastnice in 46-letne čistilke Rose Protasi našli tudi 44-letno kolumbijsko državljanko »sredi posla« skupno s 70-letnim vdovcem. Ko so bili se sredi pregledovanja dokumentov, je na vrata potrkal moski srednjih let, oblečen v svetlo zeleno srajco na crte in v temno zelene hlace. Karabinjerji so mu odprli in ga seveda tudi njega vprašali za dokumente. Z začudenjem so ugotovili, da gre za župnika iz bližnje četrti.

Zgodbo je včeraj objavila tiskovna agencija ANSA. Kmalu potem pa se je oglasil rimski vikariat in demantiral, da bi se kateri koli župnik tako pregrešil zoper sedmo božjo zapoved.

NOVICE

Jutri mladinske igre občine Devin-Nabrežina

Zaradi slabega vremena v preteklem tednu so bile Mladinske igre občine Devin Nabrežina preložene na jutrisnji dan, sredo, 24. maja. Tekmovanje bo v Sportnem centru v Vizovljah, z začetkom ob 9. uri; sodelovali bodo vsi osnovnosolci iz občine, tako italijanski kot slovenski, ki se bodo pomerili v naslednjih panogah: tek na 50 m, poligon, tek cez drn in strn, met zogice in stafeta.

Tekmovanje bo potekalo s podporo Zadrzne kraske banke in Trzasko hranilnice, CONI-ja in staršev samih; nagrajevanje je predvideno jutri ob 12. uri.

Sergio Romano o mednarodnih odnosih po letu 1989

V četrtek, 25. maja bo ob 15. uri v konferenčni dvorani ekonomske fakultete trzasko univerze konferenca ambasadorja Sergia Romana. Govoril bo na temo »Svetovni red po letu 1989: vrenja in nestabilnosti na Vzhodu, ter sibevev ameriške premoci na Zahodu«. Srečanje z enim od najbolj znanih italijanskih izvedencev za mednarodno politiko bo na pobudo oddelka za gospodarstvo in upravljanje podjetij na trzaski univerzi.

Srečanja upokojencev o reformi pokojnin

Sindikati upokojencev CGIL, CISL in UIL bodo danes ob 15. uri priredili v sedežu patronata INCA na glavnem nabrežinskem trgu srečanje z upokojenci o dogovoru med sindikati in vlado za reformo pokojninskega sistema. Vabljeni so člani in tudi nečlani; na koncu srečanja bodo z glasovanjem predlog dogovora odobrili oz. ovrgli. Podobno srečanje bo jutri ob 10. uri v konferenčni dvorani Delavskih zadrug na Stari Mitnici 13.

Tečaj združenja »Banfield« za ostarele meščane

Združenje za podporo ostarelim meščanom »Gofredo de Banfield« bo junija priredilo teoretični in praktični tečaj o premošanju kostnih, sklepnih in mišičnih obolenj. Za informacije in vpisovanja so na razpolago na sedežu združenja v Ul. Caprin 7 v dopoldanskih urah od ponedeljka do petka.

Farmakologija, kozmetika in izpostavljanje sončnim žarkom

Sončenje je sicer za zdravje koristno, zagorela polt je estetsko prijetna, vendar je pretirano izpostavljanje sončnim žarkom lahko tudi zelo škodljivo za kožo. O tem vprašanju bo danes na farmaceutski fakulteti trzasko univerze celodnevni seminar, na katerem bodo nadstopili priznani mednarodni izvedenci. Porocali bodo o zdravilih in kozmetičnih preparatih za zaščito kože pred škodljivimi sončnimi žarki.

Predavanje o hinduizmu

Jutri bo na pobudo trzasko ekumenske skupine prof. Enrico Fasana predaval o hinduistični veri. Prof. Fasana, ki na trzaski univerzi poučuje zgodovino azijskih držav, bo nastopil v sedežu medverške skupine v Ul. Tigor 24 s pričetkom ob 18.30.

POTRES / PRVI JE BIL OB 13.17, DRUGI PA OB 14.50

Potresna sunka močno zaznali tudi na Tržaškem

Med ljudmi sta povzročila nekaj preplaha, hujših posledic pa ni bilo

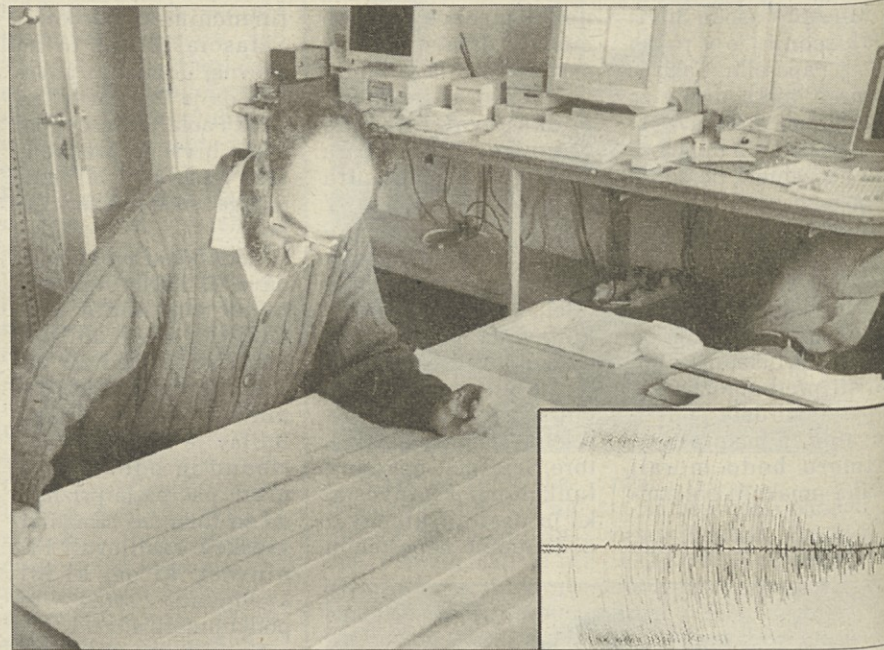
Tudi na Tržaškem je bilo včeraj močno zaznati potresna sunka z epicentrom v bližini Ilirske Bistrice. Sunka sicer nista povzročila nikake gmotne škode, a marsikoga sta kar posteno prestrasila, zlasti stalnovalce visjih nadstropij v mestu. Tako se je zgodilo tudi v našem uredništvu, ki je sicer komaj v drugem nadstropju.

Kot nam je povedal raziskovalec dr. Marino Russi, je Trzaski Geofizikalni observatorij pri Briscikih prvi sunek zabeležil ob 13.17. Prisodil mu je 3,8 stopnje po Richterjevi jakostni lestvici, epicenter pa naj bi imel pod Snežnikom, kakih 42 kilometrov daleč od potresomerne središča. Drugi sunek je seizmograf pri Briscikih zaznal ob 14.50. Bil je nekoliko močnejši, saj je bil 4,1 stopnje po Richterjevi lestvici. Oba sunka sta bila sorazmerno kratka.

Ti podatki se ujemaajo z meritvami, ki so jih opravili potresomerski centri v Ljubljani, Vidmu in Rimu. To so nam potrdili v centru za civilno zaščito v Palmanovi, kjer so nam tudi povedali, da se jim je takoj po potresu oglasilo po telefonu nič koliko ljudi v glavnem s Trzaskega. Vsi so sprasevali po informacijah in včasih tudi za kak nasvet, nekateri pa so bili videti kar razburjeni. Hujših posledic pa le ni bilo.

»Gre za pojav, ki ga nikakor ne moremo označiti za izrednega,« nam je povedal geofizik

prof. Peter Suhadolc s trzasko univerze. »Statistike nam pravijo, da so na približno istem območju zabeležili od začetka tega stoletja kar 37 potresnih sunkov z več kot 3,5 magnitude. Najmočnejši sunek so zaznali leta 1956, ko je jakost dosegla 5,1 Richterja, zadnji močnejši sunek pa je iz leta 1979, ko je potresomer zabeležil 3,8 Richterja,« je se pristavil. Prof. Suhadolc nam je nadalje pojasnil, da se je zemlja tresla zaradi tektonskega premika na prelomnici kakih deset kilometrov pod zemsko površino. Na osnovi statistik je dokaj verjetno, da se bodo v tem času pojavili še drugi sunki podobne jakostne stopnje.

Dr. Marino Russi z Geofizikalnega observatorija pregleduje seizmogram, ki ga vidimo tudi v detajlu (Foto Krizmančič/KROMA)

REFERENDUMA O URNIKIH TRGOVIN IN KOMERCIALNIH DOVOLJENJIH

Trgovci in sindikati utemeljili svoj NE

Tudi trgovska sekcija SDGZ v skupnem odboru - Prizadeti predvsem mali trgovci

V sveznju dvanajstih referendumov, o katerih se bodo volilni upravičenci izrekli 11. junija, sta tudi dva, ki od blizu zadevata trgovsko dejavnost. Eden izmed referendumov teži k ukinitvi zakonskih predpisov, ki urejajo urnike trgovin, z drugim pa hočejo pobudniki odpraviti avtorizacije v trgovskem sektorju.

Na sedežu tiskovne agencije ANSA v Trstu je včeraj zavzel jasno odklonilno stališče ad hoc ustanovljeni »odbor za ne«, v katerega so pristopila vsa pokrajinska trgovska združenja in tudi delavski sindikati. Predsednik združenja Confcommercio Donaggio, predsednik sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja za trgovino na drobno Meden, predsednik Associazione dei dettaglianti

Dorligo, zastopnik Confesercenti Ingherbaz v imenu treh delavskih sindikalnih organizacij so ob predpostavki, da je vsekakor potrebna in zazeljena delna revizija in nova ureditev urnikov trgovin oziroma postopka izdajanja avtorizacij, utemeljili odklonilno stališče z ugotovitvijo, da bi ukinitve tega normativa imela za posledico popolno sprostitve in posledično anarhijo na tržišču. Negativne posledice te deregularizacije bi bridko občutili na svoji koži prav trgovci na drobno, saj bi odprte trgovine z no stop urnikom in tudi ob nedeljah dejansko zadalo smrtni udarec mali trgovini in na stečaj odprlo vrata monopolu velike distribucije. Ponudbo je možno in nujno se izboljšati, vendar z uravnovešenimi in smotrno zastavljenimi strateskimi izbirami.

Kar zadeva vprašanje izdajanja trgovskih licenc, bo vsekakor treba omiliti pretirane birokratske mehanizme, vendar pa ta dovoljenja v prvi vrsti scitijo potrošnika, ker zagotavljajo profesionalno usposobljenost trgovca, zagotavljajo uravnovešeno razporeditev prodajnih punktov po celotnem teritoriju. Morebitna liberalizacija bi zadušila mala podjetja in trzišče bi si razdelili trgovski mogotci z možnim »vdorom« tudi podjetij iz tujine.

Ne glede na izid dveh referendumov je dežela FJK, ki ima kot teritorialna enota s posebnim statutom primarno zakonodajalno pristojnost na področju trgovine, že zacrtala smerne osnutke reformnega zakona o urniku trgovin in o komercialnih licencah. (B)

POD VILIČARJEM OSTAL UKLEŠČEN 30-LETNI MOŠKI

Smrtna nesreča na delu

V potrditev zalostnih podatkov, da je med najbolj industrializiranimi državami Italija na vrhu nezaviljive lestvice glede nezdod na delu, se je včeraj zjutraj v industrijski coni smrtno ponesrečil 30-letni delavec Paolo Pellizzaro iz Ul. Lorenzetti 13. Viličar, ki ga je upravljal, se je nenadoma prevrnil, a Pellizzaro je ostal ukleščen pod majhnim, vendar težkim vozilom. Poskodbje so bile tako hude, da mu osebje Rdečega križa, ki so ga nemudoma poklicali, ni mogli več pomagati.

Pellizzaro, ki je zivel z materjo, je bil že več let zaposlen pri podjetju Alcatel-Telettra, na cesti Montedoro pri Frankovcu, kjer je zaposlenih okrog 400 uslužbencev in kjer se ukvarjajo s proizvodnjo telefonskih aparatov. Z viličarjem je prevazal material od skladišča do skladišča: območje, ki ga zasebim podjetje, je namreč pre-

Paolo Pellizzaro

cej obsežno. Kako pa je prišlo do nesreče, si včeraj nihče ni vedel razložiti. Nekateri domnevajo, da je kriva napaka pri upravljanju, drugi so omenjali morebitno okvaro. Na ovinku ene od notranjih poti se je namreč viličar nenadoma prevrnil. Dva ali trije delavci, ki so bili v bližini, so Pellizzaru skušali pomagati, poprijeli so za vozilom, pod katerim je ležal. Viličar pa je

bil pretezak, prihiteli so se drugi in ga naposled toliko dvignili, da ni več pritiskalo na nesrečnega. Vendar je bil trud zaman, poskodbje so bile prehude.

Sindikalni predstavniki podjetja, pri katerem se sicer doslej ni pripetila nobena težja nesreča, so se takoj odločili, da prekinajo delo (do 6. ure davi). Deželna tajništva ter kovinarji CGIL-CISL-UIL so skupno z enotnimi sindikalnimi predstavniki Telettre izdale sporočilo, v katerem pravijo, da so zaradi Pellizzarove smrti vsi osupli, saj je bila znana njegova profesionalna usposobljenost. Sestali so se tudi z vodstvom podjetja in se domenili, da zaenkrat iz varnostnih razlogov ne bodo uporabljali poti, kjer je do nezdode prislo.

Teritorialne sindikalne organizacije po novi smrtni nesreči v industrijskem sektorju obsojajo nezadostno pozornost, ki jo odgo-

vorni posvečajo varnosti na delu, in nesplošnost zakonov. Zato pozivajo vse tiste, ki vodijo preiskavo, naj osvetlijo vzroke in morebitne odgovornosti. Obenem teritorialna tajništva FIM-FIOM-UILM skupaj s sindikalnimi predstavniki podjetja izražajo sožalje Pellizzarovi družini.

Pridržana prognoza za mladega Miljčana

Miljski karabinjerji nadaljujejo s preiskavo o nesreči, ki se je v nedeljo pripetila v Miljah. Doslej namreč niso se ugotovili, kaj se je pravzaprav zgodilo na Ul. Garibaldi, kjer se je huje poskodoval 22-letni Alessandro Dobrinja. Mladenec, ki prebiva v Miljah, se je peljal na vespi, ko je iz nepojasnjenih razlogov padel in se močno udaril v glavo. Odpeljali so ga v katarsko bolnišnico, kjer so si zdravniki pridržali prognozo.

KOLONKOVEC

Tatovi vdrli v lekarno

Ničesar se niso dotaknili, nič niso pokvarili, zanimala jih je samo ena omarica, v kateri so tudi našli, kar so iskali: mamila. Odnegli so 20 ampul morfina in več doz metadona. Tatvine v lekarni Costalunga v istoimenski ulici se je včeraj zjutraj zavedel Mario Cappello. Ko je hotel potegniti stransko navojnico, je opazil, da ga je nekdo že prehitel: bila je napol dvignjena, v sipi pa je zevala luknja, skozi katero so vdrli v notranjost. Cappello, ki lekarno upravlja, ni preostalo drugega kot poklicati karabinjerje. Prisli so tudi izvedenci znanstvenega oddelka, ki so vse pregledali. Kaze, da so odkrili tudi prstne odtise. Pri razbijanju sipe, katere so se lotili z nekim težkim predmetom, saj je precej debela, se je morebiti eden od tatov rani: našli so namreč sledove krvi.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: PubliS SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

ZAHTEVA PREDSEDNIKA LEGE NAZIONALE / PARTIZANE JE IZENAIČIL S KRVNIKI RIŽARNE

Sardos: »Odstraniti ploščo IX. korpusu na Repentabru!«

Repentabor je spet v središču pozornosti. Pred slabima dvema mesecema je dotlej povsem nepoznana italijanska Udruga Hrvata s kandidaturo na volitvah najavila naskok na občino, in napovedala, da bo izvolila vsaj enega svetovalca. Vemo, kako se je koncalo: pred točno enim mesecem je na upravnih volitvah zbrala picla dva glasova in njen nacrt je klavrno shiral v suši volilne zare.

Včeraj je bila repentabrski občina spet na muhi nekaterih, tokrat nam dobro znanih krogov. Sicer ne občina kot institucija ali ozemlje, na katerem živi pretežno slovensko prebivalstvo, pač pa predel, ki so mu dali domačini vljudno ledinsko ime Poklon.

Vest smo izvedeli iz agencijskih virov: predsednik Lege nazionale Paolo Sardos Albertini je včeraj na tiskovni konferenci zahteval odstranitev plošč, ki proslavljajo prihod Titove vojske v Trst spomladi 1945. leta, in to v okviru »miroljubnega procesa, s katerim naj bi končno odstranili diskriminacijski odnos med žrtvami A in B kategorije, ter med "dobrimi" in "slabimi" krvniki«. Sardos Albertini, ki je po poklicu odvetnik in je imel prav kot odvetnik - na pobudo Borisa Gombaca - ze opravlja s slovenskimi ustanovami, je tudi obrazložil, na kaj cika: odstranitev plošč, ki v repentabrski občini spominja na odhod čet 30. divizije IX. korpusa NOVJ proti Trstu. V tiskovnem sporočilu je omenjeno, da naj bi bil - po Albertinijevem mnenju - IX. korpus »odgovoren za operacijo etnicnega čiščenja in poskusa genocida.« Nadalje naj bi predsednik Lege nazionale napovedal, da bo prijavil sodstvu krajevno sekcijo Združenja partizanov-ANPI, ki je dala postaviti ploščo, in

Odv. Paolo Sardos Albertini sicer zaradi »apologije zločinov«.

Sardos Albertini je bil na tiskovni konferenci v dobri družbi: srečanja sta se udeležila tudi poslanec Forze Italia Gualberto Niccolini in deželni svetovalec Liste za Trst Gianfranco Gambassini. Prvi je napovedal, da bo o tej zadevi vložil interpelacijo v parlament, drugi pa, da bo storil isto, seveda v deželnem svetu. Po pisanju tiskovne agencije ANSA naj bi Sardos Albertini tudi pozitivno ocenil stališče Trzasko občine, ki se je ob nedavnih proslavah ob 50-letnici konca vojne spomnila vseh žrtev, in zazelel, da bi jo posnemale tudi druge občine v trzaški pokrajini.

Odvetnik Paolo Sardos Albertini je v popoldanski izjavi za Primorski dnevnik povedal sledeče o svoji zahtevi:

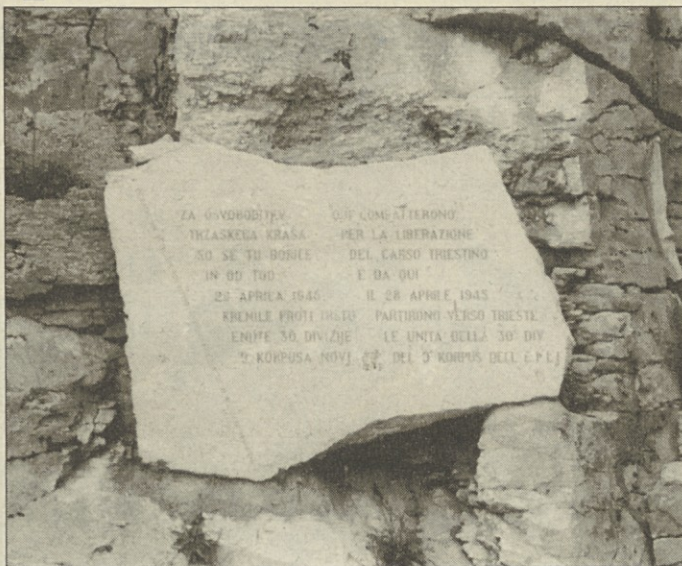
»Prepričan sem, da bi se morali 50 let po tistih tragičnih dogodkih, o katerih piše tudi v obrazložitvi ob podelitvi zlate kolajne mestu Trst, res zavzeti za pomiritev. Le-ta naj se začne pri poenacenju vseh padlih, da bi ne imeli več pad-

lih A in B kategorije, in vseh muciteljev, brez razlikovanj. Kot je nepojmljivo, da bi imeli v Trstu in kjerkoli drugje spominsko ploščo, ki naj bi povzdigovala delo paznikov Rizarne, tako je tudi nepojmljiva plošča, ki povzdiguje prihod IX. korpusa v Trst. Sedaj sta o tem v teku dve sodni preiskavi, v Trstu in v Rimu. Zato smo zahtevali odstranitev plošče v repentabrski občini. Naso akcijo smo sprožili sedaj, ob 50-letnici, ki naj bi bila priložnost za spravo.«

Na vprašanje, zakaj ni bil Primorski dnevnik povabljen na tiskovno konferenco, je Paolo Sardos Albertini odgovoril: »Mislim, da je slo zgolj za nesporazum v tajnistvu. Komaj se bo vrnila gospodinja v urad, vam bom poslal tiskovno sporočilo.«

»Inkriminirana« plošča stoji na Poklonu, kjer se cesta, ki pelje z Opcin na Repentabor, odcepi levo proti Colu. Pred petimi leti jo je dala postaviti na kraško steno ob cesti sekcija VZPI-ANPI z Repentabra. Kovinski napis spominja, da so »od tod 28.4.1945 krenile proti Trstu enote 30. divizije IX. korpusa NOVJ«.

Repentabrski zupan Aleksij Krizman se plošče dobro spominja. Prav tako pa se spominja, da je pretekli četrtek (ali petek) videl na kriziscu na Poklonu moškega, ki je fotografiral ploščo. Takrat se mu je zazdelo početje tistega neznanca dokaj čudno; sedaj verjetno ve, zakaj je moski slikal ploščo. O zahtevi Sardosa Albertinija je bil odrezavo kratek: »Zahteva po odstranitvi plošče je pravcati absurd, kot je povsem absurdno, kar govorijo tistile ljudje o "genocidu". IX. korpus je osvobodil Trst; genocid so izvajali v Trstu, dokler ga ni IX. korpus osvobodil. Zadeva vsekakor ni vredna komentarja.«

Plošča na Poklonu, ki spominja na pohod IX. Korpusa

Predstavnica krajevne sekcije VZPI-ANPI Mila Puric je bila kategoricna: »Plošča naj ostane tam, kamor smo jo postavili!«

Pokrajinski predsednik VZPI-ANPI Arturo Calabria je bil do zahteve Sardosa Albertinija po odstranitvi plošče na Repentabru v znak miroljubnosti izredno oster: »V znak miroljubnosti in sprave bi morali najprej trzaški desničarji priznati grozodejstva, ki jih je zakrivil fasizem na tem ozemlju. Dokler ne bodo priznali gnusnih stvari, s katerimi se je pomazal fasizem na ozemlju Julijske krajine, dokler ne bodo priznali vsega gorja, ki ga je povzročil Italijanom in Slovincem, dokler ne bodo priznali vseh krivic, ki jih je zakrivilo fasistično posebno sodišče v teh krajih in o katerem desničarske sile sploh nočejo spregovoriti, do takrat morajo ostati plošče, kakršna je tista na Repentabru, na svojem mestu. Tistim tablam bi morali dodati se druge, ki naj bi spomnile na vse padle v osvobodilnem boju na nasih tleh. Zdi se mi, da bi moral gospod

Sardos Albertini pomisliti na te zadeve. Ne samo on, pač pa vsi, ki mislijo kot on. To je stališče pokajinskega vodstva Združenja partizanov-ANPI.«

Tako je menil pokrajinski predsednik VZPI-ANPI Arturo Calabria.

Kaj se reci o vsej zadevi. Verjetno nič novega. Ker zahteva po odstranitvi table IX. korpusu na Repentabru zaudarja po starem, ze večkrat ponovljenem desničarskem receptu o tolmacenju zgodovine v nasih krajih. Odvetnik Paolo Sardos Albertini je v izjavi za Primorski dnevnik ponudil lep primer: delo paznikov Rizarne je izenacil z delom IX. korpusa. Krvnika je izenacil z rešiteljem njegovih žrtev. Zgodovino je postavil na glavo. In vendar, ko bi mu bilo do resnice, bi se moral vendarle vprašati, zakaj so morali pazniki Rizarne prekiniti svoje krvavo delo. Odgovor je zapisan na tabli na kamnitem kraskem Poklonu: »Od tod so 28.4.1945 krenile proti Trstu enote 30. divizije IX. korpusa NOVJ.«

Marjan Kemperle

POSVET

Maj '45: zora hladne vojne?

Prihodnjo sredo in četrtek, 30. in 31. maja bo na pobudo trzasko občine, oddelka za zemljepis in zgodovino trzasko univerze in v sodelovanju z deželnim inštitutom za zgodovino odpornistva dvodnevna debata o »Trstu maja - junija 1945: ob zori hladne vojne?«

V veliki dvorani pedagoške fakultete v Ul. Tigor 22 se bosta v torek dopoldne s pricetkom ob 9.30 zvrstila prof. John L. Harper z univerze John Hopkins iz Bologne in Mihail Narinski z ruske akademije znanosti iz Moskve, ki bosta govorila o ameriskem in ruskem zgodovinsko-pisju v zvezi z začetkom hladne vojne. Popoldne od 16. ure dalje pa bodo nastopili Giulio Cervani in Diana De Rosa s trzasko univerze, ki bosta poročala o sovjetskem pristopu do komisije za določitev meja leta 1946, Leonid Gibjanskij z ruske akademije znanosti iz Moskve, ki bo orisal sovjetsko stališče do krize maja 1945, ter Giampaolo Valdevit s trzasko univerze, ki bo govoril o stališču Moskve in Washingtona do trzasko vprašanja ob zaključku druge svetovne vojne. V četrtek bo ob 9.30 Joze Pirjevec govoril o Sloveniji, Jugoslaviji in Trstu maja 1945, Diego De Castro pa o stališču Italije do jugoslovanske prevzema oblasti na Primorskem leta 1945.

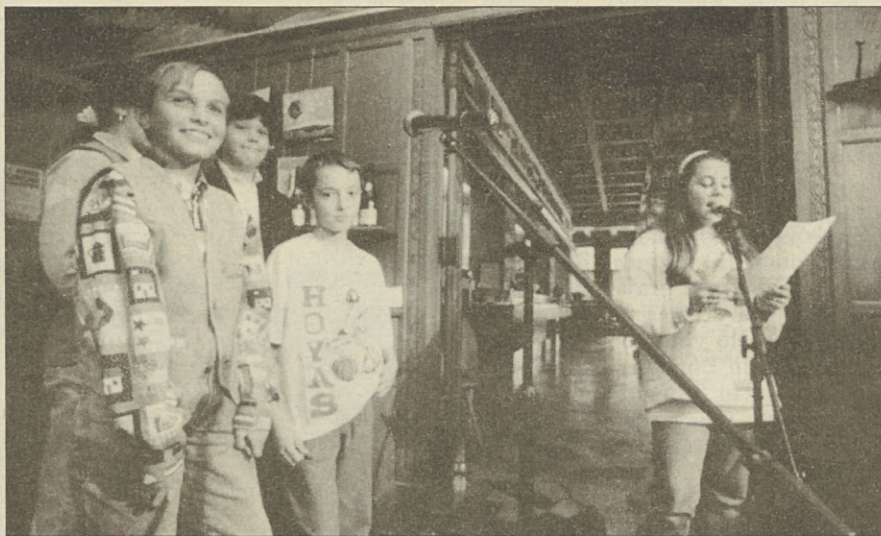
Predavanja spadajo v okvir prireditev, za katere je dala pobudo trzaska občina ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne.

MINIFESTIVAL TRZASKE POPEVKE / NAJBOLJŠA YLENIA ZOBEC

Mladi pevci v pivovarni

Trzaska pivovarna Forst je včeraj popoldne gostila zanj malce nenavadne goste. Castni gostje so namrec bili otroci do 18. leta starosti. Ce so za zgodovinsko mestno pivovarno značilni odrasli ali vsaj odrasajoči gostje z bokalom piva pred seboj, so bili včerajšnji mladi obiskovalci nadvse nenavadna družina. Starost pa se je izkazala za postransko zadevo, kajti otroci so vendarle imeli nekaj skupnega z gostitelji: občutljivost do vsega tega, kar sestavlja kulturni zaklad nasega mesta in torej tudi njegovo jezikovno bogastvo. Na sporedu je namrec bila druga izdaja Mini festivala trzasko popevke (na sliki KROMA).

Ze dolgo let sicer obstaja vsakoletni Festival trzasko popevke za odrasle, nihce pa ni pomislil, da bi lahko tako tekmovanje priredili tudi za najmlajše. »Nasi mladi Trzacani pa sploh ne poznajo več narecja,« je

potozil Fulvio Marion, organizator Mini festivala za najmlajše. Sam in s pomočjo glasbenika Pietra Polsellija je izdal šest najboljših novih otroških pesmi v dialektu, ki so jih včeraj pred stari in sorodniki zapeli mladi izvajalci. Ocenjevalno komisijo je sestavljala kar cela publika, ki je največ glasov oddala

8-letni Slovenki Ylenii Zobec, ki je v spremstvu prijateljev otroškega zbora Fran Venturini pod taktirko Suzane Zerjal, zapela pesem Uffa, uff! izpod peresa Marie Grazie Campanella.

V finalu, ki bo v začetku prihodnjega tedna, pa se bodo srečali kar vsi nastopajoči, kajti pobuda hoče

biti tudi priložnost, da se otroci vseh predelov mesta in vseh skupnosti, srečajo v prijetni pesmi. Kdor pa bo tudi v finalu dobil največ glasov, bo sicer netekmovalno nastopil na Festivalu trzasko popevke, tokrat za nekoliko starejše pevce, ki bo kot vsako leto decembra v deželnem Stalnem gledališču FJK.

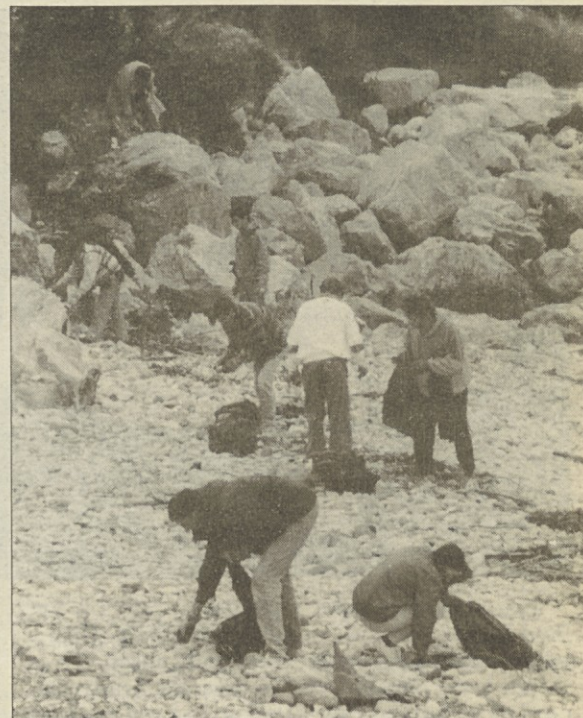
NEDELJSKO ČIŠČENJE PLAŽ

Zelo uspela ekološka akcija

Pobuda je dala naravovarstveno združenje Legambiente

Ekološka akcija čiščenja plaz (na sliki-Foto KROMA) med Sesljanom (Castelreggio) in Botanjkom (Costa dei barbari) je dobro uspela. To je sporočil organizator te hvalevredne pobude, naravovarstveno združenje Legambiente, ki se iskreno zahvaljuje vsem svojim članom in prostovoljcem, ki so zrtvovali nedeljo v splosne koristi.

Plaze in obalne predele v devinsko-nabrezinski občini je vsega skupaj čistilo 35 ljudi, ki so očistili nekaj več kot dva kilometra obalnega pasu. Do večera so napolnili kar 123 plastičnih zabojev smeti (vsak je povprečno tehtal deset kilogramov), med smetmi pa so dalec prevladali (približno 70 odst.) plastični, pločevinski in stekleni predmeti. Med akcijo so tudi »odkrili« hladilnik, mizo, več stolic, številne blazine in tudi staro kolo, ki ga je neznanec »parkiral« kar v blizini

seslanskega Castelreggia. Združenje Legaambiente sporoča, da so v nedeljo odnesli približno tisoč tristo kilogramov smeti. Za

sodelovanje pri akciji se posebno zahvaljuje Združenju prostovoljcev iz Kriza in devinsko-nabrezinske občine.

15 LET ZBORA IVAN GRBEC / V PREPOLNEM MARIJINEM DOMU PRI SV. IVANU

Škedenjske pevke so presenetile in navdušile

Nastop bolj podoben musicalu kot koncertu

Takšnega uspeha - brez pretiravanja bi lahko rekli triumfa - si tudi največji optimisti niso pričakovali. V mislih imamo koncert, ki ga je Ženski pevski zbor Ivan Grbec pripravil v nedeljo popoldne v Marijinem domu pri Sv. Ivanu za 15-letnico svojega delovanja.

Zaskrbljenost tistih, ki so menili, da je Škedenj preoddaljen od Sv. Ivana za proslavo tako pomembne obletnice, je bila odveč. Na proslavo je prišlo toliko ljudi, da je bila sicer lepa in prostorna dvorana premajhna, da bi zajela vse, ki so želeli biti soudeleženi pri tem lepem in pomembnem dogodku.

Vse se je začelo s pozdravnim govorom Neve Lukeš, ki vsa ta leta spremlja zbor in redno poroča o njegovi dejavnosti v našem dnevniku. Govor, ki je izzvenel v najboljših željah za nadaljno bodočnost zbora, je sledil uradni program.

Ta pa ni bil takšen, kot smo ga vajeni na nastopih naših zborov. Kot smo v našem dnevniku že napovedali, je slo za poskus nastopa v povsem drugačnem stilu, kot smo ga bili doslej vajeni.

Glede na to, kako je občinstvo ta nov pristop k petju in podajanju pesmi sprejelo, potem lahko zapisemo, da so škedenjske pevke resnično uspele in tako navdušile občinstvo, da ni vedelo, kako bi se sploh izrazilo svoje presenečenje, svoje navdušenje in zadovoljstvo, kot tako, da je s spontanim ploskanjem spremljajo dobršen del programa. Ta je obsegal narodne in umetne pesmi, od Otove »Naše

Nedeljski nastop škedenjskih pevk v Marijinem domu pri Sv. Ivanu (foto KROMA)

korenine«, pa vse do belokranjske, finske, ruske in španske narodne pesmi, do crnske duhovne pesmi, pesmi v esperantu, istrske in trzaska ljudske pesmi.

Tu se je škedenjskim pevkam pridružila še skupina pevcev zbora Primorsko iz Mackolj, ki je izredno lepo zapela tri trzaska ljudske pesmi.

Potem pa so pevke nadaljevale se z drugim delom svojega programa, v katerem so se predstavile z arijo Barkarola Offenbacha, arijo Rossinija in s spevi iz zbirke Bouree, Gavotte, Minuetta, Tanga in Polke Swing and Sing in Werner Fussana.

Celotni program so pevke izvajale na poseben način, v koreografiji plesnega mojstra Janeza Mejača, ki je pravilno doumel smisel takšnega nastopa in izpeljal celoten

projekt tako, da je pravilno realiziral pevke in njihovo zborovodkinjo, ki je bila tokrat sestavni del zbora.

Slo je torej za nekaj domači poskus musicala, ki je nekaj povsem novega za nas, stvarnost, ki pa daje, takšna je želja naših pevk, veliko novih možnosti mladim pevkam in pevcem, da se pridružijo zborovski dejavnosti.

Uspelemu in posrečnemu nastopu je sledil se slavnostni del prireditve, v katerem so bili govori - predsednice zbora Laure Sancin, BIANKE FURLAN in SILVANO ŽERJAL, potem pa cela poplava pozdravov in čestitk, ki so jih prinesla razna naša društva s Trzaska, pa tudi Goriškega.

Sledil je nagovor Damjane Ota, ki je v ime ZSKD pozdravila

pevke in jim zaelela tudi za bodoče veliko pevskih uspehov. Skupno z Ignacijem Oto je nato razdelila pevkam Gallusove značke. Pet pevk je prejelo bronaste značke, devet srebrne, zlato Gallusovo značko pa je zasluženo prejela zborovodkinja Boza Hrvatič, ki ima, poleg koreografa, prav gotovo največje zasluge za nedeljski uspeh prireditve.

Društvo je nato dalo posebno priznanja pevkam in tudi tistim, ki so na kakršenkoli način pomagali zboru k njegovim uspehom, med temi tudi prvi zborovodkinji zbora Marti Werk - Volk.

Prijetna družabnost ob kozarcu vina in dobrotah, ki so jih pripravile članice društva, je zaključila prireditev, ki bo ostala kot enkratno (pa upajmo ne zadnje) doživetje za vse, ki smo ji prisostvovali.

NA TRGU UNITA / DESET DNI PRAZNIKA KNJIG

Pester program Trga Gutenberg

Po otvoritvi v petek bo v soboto dan znanstvene knjige, v nedeljo pa mladinske

Ze prvi dan sta na sporedu dve srečanja, z avtorjem in z igralcem, in odprtje dveh razstav. Letošnji Trg Gutenberg, ki bo z velikim platnenim sotorom od petka do nedelje, 4. junija zasedel središnji Trg Unità, se predstavlja z izredno bogatim programom. Trzaska ljudska knjižnica, ki zastopa ministrstvo za kulturo in okolje, in center za mladinsko književnost »A. Alberti« sta zelela mladim in odraslim ponuditi čim več možnosti, da bi se vsaj za hip zazrli v svet knjige. Pri sestavljanju letošnjega programa, ko je knjižni sejem drugič na vrsti, so se seveda poslužili izkušenj lanske izvedbe. Prvi poskus se je nadvse obnesel, zato so se odločili, da bo letošnji sejem trajal deset dni. Vabilu organizatorjev so se odzvale skoraj vse trzaska knjigarnice, ki so že lani prevetile, da si z »razstavljanjem« knjig na središčnem trgu pridobijo novih kupcev. Pri pobudi pa sodeluje tudi vrsta krajevnih združenj in zalozb, medtem ko lahko Trg Gutenberg računa na ugleden seznam sponzorjev.

Drugi Trg Gutenberg bodo uradno odprli v petek popoldne, nakar se bosta zvrstili srečanja s televizijskim novinarjem Brunom Vespo (predstavil ga bo odgovorni urednik dnevnika »Il Piccolo« Mario Quaia), ki bo govoril o svoji knjigi »Il cambio« in z igralcem Giulio Bosettim (predstavil ga bo novi direktor Stalnega gledališča FJL Antonio Calenda). Na večer bodo odprli dve zanimivi razstavi: »Inventario marino« (Morska inventura) in »Giochi di ruolo e di simulazione« (Igre vlog in simulacij) iz zbirke Piera Cavalierija (slednja bo v Ljudski knjižnici).

Prvega izmed tematskih sklopov organizatorji namenajo znanstveni knjigi. V sodelovanju z Laboratorijem znanstvenega imaginarija so pripravili vrsto predstavitev raznih publikacij in predavanj-srečanj. Tako bo npr. v soboto govor o znanstvenih izdajah za mladino in o novinarstvu na tem področju. V soboto popoldne pa bodo predstavili tudi knjigo izseljene sarajevske novinarke Merime Hamulić Trbojević »Sarajevo oltre lo specchio«. Nedelja, 28. maja, bo namenjena najmlajšim: predvidenih je vrsta

srečanj z avtorji (nastopila bosta tudi Marko Kravos in Klavdij Palčić), delovalo bo več laboratorijev (enega bo vodila Jasna Merku), z igrami pa bodo najmlajše skušale zaposliti tudi animatorke »Lupusinfabule«.

V ponedeljek bodo med drugim govorili tudi o avtorskem pravu, se posebej o ozirom na delovanje knjižnic. Torkov popoldan (30. maja) bodo posvetilo zanru, ki je namenjen tako odraslim kot mladim bralcem: gre za znanstveno fantastiko in grozljivke. Ob 15.30 pa bo nastopila gledališka skupina SKD Tabor s Queneaujevimi Vajami v slogu.

Sredo bo med drugim označevalo srečanje o poročanju o kulturi v Trstu, medtem ko bo v četrtek na sporedu vrsta pobud o stripu, ki se bodo pricale s srečanjem z znanim Altanom. Petek, 2. junija, so proglasili za dan medkulturne knjige, na programu pa bo najprej mednarodni posvet o revijalnem tisku za otroke in mladino, na katerem bo govor tudi o slovenskih otroško-mladinskih revijah v Italiji. Sobota bo deloma »zločinska«, saj bo govor o kriminalkah, ki tudi sodijo tako na področje mladinske kot tudi literature za odrasle. Zvečer pa bodo proglasili zmagovalce literarnega natečaja »Gutenberg -Il Piccolo '95«. Udeleženci morajo s kuponom, ki ga objavlja trzaski dnevnik, odposlati krajšo pripoved (na izbiro imajo nekaj žanrov), predvideni pa sta dve starostni stopnji, in sicer za mlade od 12. do 18. leta starosti, in za odrasle. Izdelke bosta ocenjevali posebni komisiji, najboljših šest (tri za vsako kategorijo) pa naj bi objavili v dnevniku »Il Piccolo«.

Zaključni dan, se pravi nedeljo, 4. junija, pa organizatorji posvečajo topisom, knjigam o raznih potovanjih in dogodivščinah. Na prvem srečanju z avtorjem se bo s prevodom Zvezdnatih noči - Le notti stellate - predstavil Dusan Jelincic. Celotna prireditev pa se bo sklenila s slovitim Hugom Pratom. Omenili smo le nekaj pobud oz. vsebinskih sklopov, iz katerih je sestavljen letošnji Trg Gutenberg in že iz tega bežnega nastevanja je razvidno, da bo lahko vsakdo na njem našel kaj zanimivega.

V NEDELJO V BARKOVLJANSKI CERKVI

K obhajilu v noši

Tako, kot kaže slika (foto M. Magajna), so v nedeljo dopoldne pristopili k sv. obhajilu v cerkvi v Barkovljah naši otroci: pet jih je bilo v fantovskih, tri pa v dekliskih narodnih nošah.

Ni prvic, da se mladi

predstavljajo ob sv. obhajilu v Barkovljah v narodnih nošah. To je že postala tradicija, odkar so pred tolikimi leti začeli učiteljice in učenci domače osnovne sole z zbiranjem gradiva, ki zadeva domačo narodno nošo in

vse sege, običaje in nekdanje življenje v Barkovljah.

Starsi in prijatelji so spremljali ta svečani trenutek v svečanem vzdušju, potem pa so se, vsi skupaj, udeležili lepe družabnosti v zupnišču. (N.L.)

KD ROVTE KOLONKOVEC / TRADICIONALNA VINSKA RAZSTAVA

Spoznali so svoja vina

KD Rovte Kolonkovec je v nedeljo ze stirinajstic ponovilo svojo ze tradicionalno in priljubljeno razstavo in pokusnjo vin, ki nosi naslov »Spoznas svoje vino«.

Strokovnjaki so morali tokrat oceniti sedem vzorcev belega in prav toliko črnega vina. Tri nagrade za belo vino so prejeli Natale Bordon, Berto Furlan in Silvano Zerjal, za črna vina pa so dobili nagrade Natale Bordon, Pietro Cerkenic in Sergio Zampieri.

Sledil je nato tisti del prireditve, ki daje le-tej tudi naslov. Svoje vino so spoznali stiri predstavniki belega in prav tako stiri predstavniki črnega vina.

Dobitniki prvih treh nagrad za belo in črno vino so prejeli pokale, posebne plakete so dobili tisti, ki so svoja vina spoznali; vsi udeleženci te vinske razstave (s svojimi

Tako so v KD Rovte Kolonkovec pokušali razstavljena vina (foto KROMA)

izdelki seveda) pa so prejeli simbolično nagrado Kmetijske zadruge. Prireditvi je prisostvoval tudi predsednik konzulte za ta okraj Baldas, kateremu sta predsednik

društva Sergio Zampieri in tajnica Jolanda Gustincic naslovila prošnjo, da bi se zavzel za rešitev problemov, ki zadevajo ta predel trzaska predmestja.

Skupna večerja, predvsem pa lepo in veselo razpoloženje, sta v društvenih prostorih zaključila to lepo, že tradicionalno prireditev.

Neva Lukeš

V NEDELJO / OB RAZMEROVA NAKLONJENEM VREMENU

Dve imenitni godbi na Promenadnem koncertu v Ricmanjih

Nedeljski Promenadni koncert na trgu v Ricmanjih (foto KROMA)

Vreme sicer ni bilo med najbolj sončnimi, a je vendar omogočilo ricmanjskih godbenikom, da so drugi letosnji promenadni koncert izvedli na vaskem trgu. V nedeljo popoldan sta se tako občinstvu predstavili se dve imenitni godbi na pihala, prva iz nase dežele, druga iz Slovenije, ki sta s svojim nastopom dostojno kronali letosnjo deveto izvedbo Promenadnih koncertov. Oba sestava sta tudi prvič gostovala v naših krajih.

Pod vodstvom Fernande Delle Case je najprej zaigrala godba na pihala iz Corna di Rosazzo, videmski orkester je predstavil vabljiv spo-

red tudi skladb z otipljivim prizvokom znanih melodij italijanske lahke glasbe. Pravo doživetje je bil nato se nastop slovenskih godbenikov, članov pihalnega orkestra S.V.E.A. iz Zagorja ob Savi. Orkester sicer sestavlja nad 80 pretežno mladih godbenikov, tricmanjskega koncerta pa se je udeležil v neko-

liko »ozi« zasedbi. Pod vodstvom kapelnika Draga Brvarja je orkester ponudil zanimiv vpogled v mednarodno področje lahke glasbe, s priredbami skladb Freddyja Mercuryja, Franka Sinatre, Toma Jonsa in z drugimi odlomki iz takorekoč »tradicionalne« glasbene zakladnice. (dam)

V nedeljo orientacijski pohod z gorskimi kolesi

Združenje za prosti čas La Marmotta organizira v nedeljo pri Sportnem centru Ervatti pri Proseku orientacijski pohod z gorskimi kolesi. Start kolezarjev bo ob 10. uri, vpisovanje pa se bo začelo eno uro prej. Za vse informacije je na razpolago tajništvo UISP, Trg Duca degli Abruzzi 3, tel. 639382.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane
Avgust Strindberg
GOSPODIČNA JULIJA
Rezija Eduard Miler
Jutri, 24. t. m., ob 20.30

KROŽEK 91
Predstavitve knjige
Pavle Merku
Il "Libro di perticazioni" del notaro Giusto Ravizza (1525): Il testo e l'analisi dei nomi personali, di istituzioni e di luoghi. Srečanje z avtorjem jutri, 24. maja 1995, ob 20.30 - dvorana pevskega zbora "Fantje izpod Grmade" - Devin

na, Silvio Orlando, Fabrizio Bentivoglio.

LUMIERE - 18.30, 20.15, 22.15 »Prima dell'alba«, r. Richard Luiklater, i. Etan Hawke, Julie Delpy, zadnji dan.

PRIREDITVE

STRANKA KOMUNISTICNE PRENOVE prireja v Boljuncu pri gledališču F. Prešeren "PRAZNIK TISKA". Danes od 20.30 do 24. ure ples z ansambлом Long Zlunk ter jutri, ob 20. uri koncert TPPZ P. Tomazic in ples z ansambлом Tono. V slučaju slabega vremena po koncert TPPZ v dvorani.

KRSTNI KONCERT vokalne skupine RESONET, zborovodja Aleksandra Pertot, bo v petek, 26. t. m., ob 20.30 v cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah. Ponočitev v petek, 2. junija, ob 20.30 v cerkvi sv. Jerneja na Opcinah. Vabljeni prijatelji petja! Koncerta je podprla Slovenska prosveta iz Trsta.

V DVORANI POKRAJINSKEGA MUZEJA V KOPRU bo v petek, 26. maja od 9.30 dalje (tudi popoldne, začetek ob 15. uri) mednarodni simpozij na temo "PRIMORSKA IN TRST OD RAPALLA DO LONDONSKEGA MEMORANDUMA". Na simpoziju bodo med drugim tudi predstavili knjigo zamjskih avtorjev Marte Verginelle, Sandija Volka in Katje Colje "Ljudje v vojni: druga svetovna vojna v Trstu in na Primorskem".

PD MACKOLJE priredi 26., 27., 28. in 29. t. m. tradicionalni PRAZNIK CESENJ.

poredni slalom premescen na nedeljo, 28. t. m. s pricetkom ob 10. uri. Za informacije tel. na st. 212859, 226271 in 299573.

ZDRAVNISKO DRUSTVO SLOVENSKE ISTRE IN KRASA vabi na srečanje v sredo, 31. maja, ob 19.30 v restavraciji Primorka v Strunjanu. Program: 1. Bolecina in njeno zdravljenje - dr. Olga Mavric-Jovan (Onkološki inštitut Ljubljana); 2. Pregled Krkinih analgetikov z novostmi - dr. Elizabeta Vrhovec-Krevelj (Krka Ljubljana).

SKUPINA SONCNI ZAREK Zadrugnega centra za socialno dejavnost organizira od 28. avgusta do 8. septembra tradicionalni poletni center v Brojnci pod Krizem. Vabljeni so vsi otroci, ki si želijo sonca, morja in veliko novih prijateljev. Vpisovanje in informacije na sedežu centra v Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 vsak dan, razen sobot od 9. do 13. ure.

ČESTITKE

Včeraj je slavila v Dolini nasa sestra, teta ter varuska otrok, okrogla leta. Da bi bila srečna in vesela ter zdrava se dolgo let in da bi se mnogo skrbno varovala, ji želijo sorodniki in prijatelji.

Draga nona SAVINA! Ob tvojem okroglem življenjskem jubileju ti iz srca čestitava in zeliva se na mnoga leta. Tvoja vnuka Giovanni in Luka. Čestitkam se pridružujemo vsi, ki te imamo radi.

IZLETI

DRUSTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV Trst prireja 7. junija izlet v Treviso. Dopoldne ogled naravnih oaz Sile, popoldne ogled mesta. Vpisovanje 30. maja od 9. ure dalje na sedežu društva v Ul. Cicerone 8, tel. st. 360324.

MALI OGLASI

PRODAJALNA nudi stalno zaposlitev mladi in vestni osebi. Zazeljena je diploma višje sole ter italijansko državljanstvo. Prošnje naslovite na Publiet Srl, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro "Marljivost".

ISCEMO stanovanje v najem za kratek čas na območju zahodnega Krasa. Tel. st. 229349.

PUBLIEST
Tel. (040) 7796611 - Fax 768697
oglas - obvestila: 8.30 - 12.30
osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

DAROVE in PRISPEVKE
za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.
Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (priloge) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

OBVESTILA

SINDIKAT UPOKOJENCEV IZ NABREZINE organizira danes ob 15.30 na sedežu zbor upokojencev na temo: "Nova pokojninska reforma".

KD SLOVAN - Padriče vabi celotno vasko skupnost in vse clane na OBCNI ZBOR, ki bo potekal v prostorih Gozdne zadruge danes, 23. t. m., ob 20. uri v prvem sklicu in ob 20.30 v drugem.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUSTVO vabi svoje clane na REDNI OBCNI ZBOR, ki bo v drugem sklicanju v četrtek, 25. t. m., ob 18. uri na novem sedežu v Ul. Mazzini 46/I nadstr. V petek, 26. t. m., ob 18. uri bo prav tako na novem sedežu v Ul. Mazzini 46/I nadstr. Slovensko dobrodelno društvo podelilo Flajbanove stipendije in podpore. Vabljeni nagrajenci, sorodniki in prijatelji.

SK BRDINA sporoča, da zaradi slabega vremena je 4. Kraški bike slalom in vz-

Zaradi skorajšnje obnovitve razstavnih prostorov
OPREMA **Korste**
Nudi na
vseh razstavljenih artiklih
POPUST
od 20 do 80% POHITITE!

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 23. maja 1995
ZELJKO

Sonce vzide ob 5.26 in zatone ob 20.37 - Dolžina dneva 15.11 - Luna vzide ob 2.25 in zatone ob 14.51.

Jutri, SREDA, 24. maja 1995
MARIJA

VREME VCERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 19 stopinj, zračni tlak 1018,9 mb ustaljen, veter 10 km na uro vzhodnik severovzhodnik, vlaga 49-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 15,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Sharon Melle, Beatrice Muiesan, Giulia Bagedda, Ginevra Zelaschi, Francesca Lombardi, William Drago, Martina Male, Davide Pes, Michele Sabadin, Valentina Amabile, Alice Perfetto, Daniel Vujanic, Gabriele Stofa.

UMRLI SO: 84-letna Francesca Tarlao, 75-letni Giovanni Facchinetti, 73-letni Innocente Barnaba, 87-letna Paola Mihalich, 42-letni Giorgio Rossi, 95-letni Michele Otmarich, 81-letni Germano Grezar, 86-letni Josip Zerjal, 69-letni Tullio Alzetta, 80-letna Emilia Roncelli, 88-letni Valentino Giugovaz, 75-letni Stellio Romito.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 22., do NEDELJE, 28. maja 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. dell'Orologio 6 - začetek Ul. Diaz - (tel. 300605), Ul. Pasteur 4/1 (tel. 911667), Mazzinijev drevored 1 Milje (tel. 271124).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere;

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. dell'Orologio 6 (začetek Ul. Diaz), Ul.

Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Mazzinijev drevored (Milje).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUZBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Drevored XX. septembra 6 (tel. 371377).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - **TELEVITA**

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Buon compleanno Mr. Grape«, i. Johnny Depp, Juliette Lewis.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »L'amore molto«, r. Mario Martone.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.30, 20.15, 22.00 »Don Juan De Marco, maestro d'amore«, i. Marlon Brando.

AMBASCIATORI - 17.00, 19.30, 22.15 »Rob Roy«, i. Liam Neeson, Jessica Lange.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Jefferson in Paris«, r. James Ivory, i. Nick Nolte, Greta Scacchi.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Morti di salute«, i. Anthony Hopkins, Bridget Fonda, Matthew Broderick.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »A proposito di donne«, i. Whopi Goldberg, Mary Louise Parker, Drew Barrymore.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il prete«, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Perversioni pornografiche di Marco Polon«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.15 »La carica dei 101«, risanka, prod. Walt Disney; 17.45, 19.55, 22.10 »Virus letale«, i. Dustin Hoffman, prepovedan mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 16.30, 20.15, 22.00 »La scuola« r. Daniele Lucchetti, i. Anna Galie-

DOBROVO / RAZSTAVA V GRAJSKIH PROSTORIH

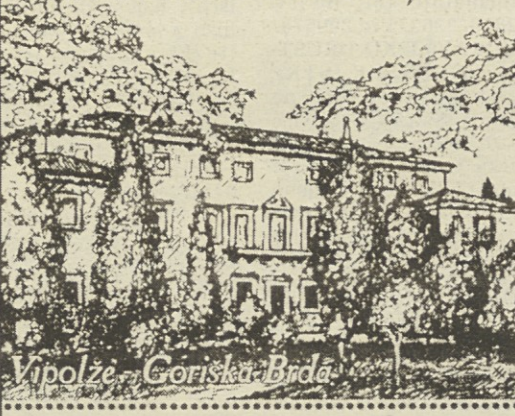
Zgodovinske slike Brd na starih razglednicah

Trijezično razstavo bodo septembra prenesli v Krmin

DOBROVO - David Brezigar iz Solkana, Ada Ferfolja iz Smartnega, Antonio Jakoncic iz Gorice, Sonja Marinic iz Smartnega, Branko Morencic iz Nove Gorice, Giovanni Panzera iz Krmina, Vilma Starc iz Kojškega, Gianni Simonnelli iz Gorice, Herko Saksida iz Dobrovega in Goriski muzej iz Kromberka so dali na razpolago razglednice za razstavo, ki so jo odprli v soboto v gradu Dobrovo, kjer bo odprta do 20. avgusta. Vec kot 500 razglednic je na ogled v dveh sobah v prvem nadstropju muzeja, v katerem je tudi stalna zbirka del Zorana Musica, umetnika, ki tacas razstavlja v Parizu, v znamenitem muzeju Le Grand Palais. Na slovesnosti ob odprtju razstave sta velikemu umetniku iz nasih krajev, ki sicer zivi med Benetkami in Parizom, cestitala francoski predsednik Mitterrand in slovenski predsednik Kucan.

Da se povmemo k razstavi: precejšen del razglednic je iz let pred prvo svetovno vojno in zaradi tega so napisani na njih v treh jezikih: slovenscini, italijanscini in nemscini. Ponekod v dveh ali celo vseh treh jezikih, največ pa v enem samem. Cisto razumljivo je, da je vecina razglednic iz najvecjega kraja na skrajnem robu Brd, to je iz Krmina. Razglednic niso tiskali samo trgovci, ki so na njih hoteli prikazati trgovino, gostilno ali hotel in s tem privabiti kupce oziroma kliente. Razglednice so poleg domacinov uporabljali tudi vojaki, ki jih je bilo, sprico dejstva, da je bil kraj ob meji, kar precej. Po številu eksponatov je na drugem mestu Podgora, zatem Pevma in njen znani most, Solskanski most itd. Neko-

MEDNARODNO SREČANJE
FILATELISTOV, NUMIZMATIKOV,
KARTOFILOV
IN OSTALIH ZBIRATELJEV

Vipolze - Goriska Brda

DOBROVO, 20. MAJ 1995

F.D. NOVA GORICA, št. 71

liko manj je razglednic iz drugih krajev v osrednjem delu Brd: Steverjana, Dobrovega, Dolenjega, Smartnega, Kojškega, Medane, Kozane itd. V teh primerih so slike tako splošnega, panoramskega značaja, kot tuje, prikazujejo pa predvsem ruševine.

Kdor se za stvar zanima, bo lahko ob ogledu razstave kupil tudi 60 strani obsegajoči katalog, ki so ga v soboto ze predstavili. Izdala ga je založba "Della Laguna", bogato je ilustriran tudi z barvnimi razglednicami. Spremenno besedilo so napisali Marina Bressan, Giovanni Battista Panzera in Peter Stres. Besedilo je v

treh jezikih. Tudi zaradi tega, ker bodo razstavo prenesli v Krmin, kjer bo na ogled v zadrujni kleti od 1. septembra do 8. oktobra, poleti 1996 pa se v Friesach (Breze) v Avstrijo. Tudi naslov knjige (kakor razstave) je v treh jezikih: Brda - Collio - In den Ecken. Tisk kataloga je financirala Zadrzna klet v Krminu.

V soboto, ob odprtju razstave, je bilo na gradu Dobrovo tudi mednarodno srečanje filatelisticov. Ob tej priložnosti je novogorsko filatelisticno društvo "Dr. France Marusic" izdalo tudi spominski ovitek s sliko gradu v Vipolzah. Postna uprava je uporabljala tudi priložnostni žig. Napovedali so, da bodo takšna srečanja vsako leto in da bodo vsako leto tiskali ovitek z drugačnim motivom

nasih Brd.

Na razstavi sta na ogled tudi osnutka grba in prapora nove občine Brda. Uradno ju bodo predstavili 10. junija pred zupanstvom na Dobrovem. V briskem grbu seveda ne morejo manjkati grozd, grajski stolp ter cesnja, ob njem stojita kmet in kmetica v starih narodnih nosah. Heraldicno zasnovano za grb je naredil Herko Saksida, za graficno obdelavo je poskrbel Zmago Sfiligoj.

Sicer pa imajo v muzeju na gradu Dobrovo veliko nacrtov. Herko Saksida nam je povedal, da bodo ze 2. junija odprli razstavo keramičnih izdelkov in slik nekaterih sodobnih umetnikov iz Nove Gorice in Gorice. Ze 25. junija pa bodo odprli razstavo Gorsetovih del, v septembru pa razstavo litografij nasih krajev od Valvasorja naprej.

Razstava del Franceta Gorseta zasluži posebno pozornost. Iz Amerike je dela prinesel Janez Arnez, Gorsetov prijatelj. V Ameriki je izdelal nad 20 knjig slovenskih avtorjev, udeleževal se je tudi drugega. Tokrat bodo na Dobrovem, in prvič v Sloveniji, razstavljeni Gorsetova dela nastala v Ameriki. Gre za 60 plastik in 50 risb. Plastike so v lesu, zgani glini ter orescu, to je originalni Gorsetovi tehniki, ki ji po anglesko pravijo "walnastic". Izšel bo tudi katalog, za katerega bo poskrbel Marko Vuk. Razstava bo na Dobrovem odprta do konca leta.

MARKO WALTRITSCH

Na sliki: grad v Vipolzah, kot je upodobljen na filatelisticnem spominskem ovitku

GLASBA / JUTRI V KULTURNEM DOMU

Koncert vrhunskega pianista Igorja Lazka

Nastop prireja glasbeni center Emila Komela

Jutri bo ob 20.30 v Kulturnem domu za Gorico izjemen koncert ruskega pianista Igorja Lazka (na sliki), ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel.

Igor Lazko se je rodil v Sankt Petersburgu v družini slovitih glasbenikov. Najprej je studiral v rojstnem mestu, potem pa na moskovskem konservatoriju Cajkovskega v razredu Jakova Zaka, naslednika najimenitnejšega predstavnika ruske klavirske sole mojstra Henrika Neuhausa. Pri stiriinajstih letih je bil najmlajši zmagovalac mednarodnega Bachovega tekmovanja v Leipzigu; pri šestnajstih pa je ze posnel prvo ploščo Bachovih dvoglasnih invencij. V letih 1974-77 je koncertiral po

vsej Sovjetski zvezi samostojno in kot solist Leningradske filharmonije pod vodstvom velikih dirigentov Mravinskega, Teirkanova itd. Leta 1980 je ob izrednem koncertu v Salle Gaveau navdušena pariska publika botrovala

RAZSTAVA / V KATOLIŠKI KNJIGARNI

Novejšše stvaritve Demetrija Ceja

Slikarja, ki se vrača pred goriško občinstvo, je predstavil likovni kritik prof. Joško Vetrh

V galeriji Katoliške knjigarnice razstavlja v teh dneh priznani goriski slikar Demetrij Cej, ki se s pričujočo razstavo po daljšem času spet vrača v Gorico. Ob odprtju se je prejšnji petek v razstavnih prostorih nad knjigarno zbralo kar številno občinstvo. V imenu prirediteljev je vse pozdravila prof. Vida Biteznik. Sledil je glasbeni utrinek, ki sta ga prispevali flavtistka Ana Cernic in pianistka prof. Michela De Castro iz glasbene šole Emila Komela.

Slikarja in njegovo delo je predstavil likovni kritik prof. Joško Vetrh. Na razstavi so zbrana predvsem dela iz novejšega in torej občinstvu manj znanega obdobja umetnikovega ustvarjanja. Vetrh je ugotovil, da se v teh delih poznajo nekatere novosti v Cejevem opusu, pri čemer je se posebej poudaril to, da je slikar obogatil svoje slike z elementi iz kraške krajine.

Razstava Demetrija Ceja je v galeriji Katoliške knjigarnice na ogled od 10. junija ob delavnikih po urniku knjigarnice.

Na sliki (Fotostudio Reportage) srečanje ob odprtju razstave v galeriji Katoliške knjigarnice

KINO

GORICA
VITTORIA 18.40-20.20-22.00 »Uomini, uomini, uomini«. Igrata Christian De Sica in Massimo Ghini. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »A proposito di donne«. Igrata W. Goldberg in M.L. Parker.

TRZIC
COMUNALE 20.30 »Manoscritto trovato a Saragozza«. Rez. Wojczek J. Has. Predvajanje filma je v sporedu festivala barčne glasbe.

* ČESTITKE

V Jamljah praznuje danes OLGA PAHOR svoj 60. rojstni dan. Ob tem veseljem slavlju ji iskreno čestitajo in želijo vse najboljše vsi, ki jo imajo radi.
VALENTINO in TAMARA sta stopila na skupno zivljenjsko pot. Veselo nadaljevanje v skupnem zivljenju jima želijo prijatelji in člani Kulturnega društva Briski gric.

IZLETI

LOGLAB - Multimedialni laboratoriju kulturne ekologije prirejajo v nedeljo, 28. maja, kulturni izlet na Vrhniko (Cankarjev dom), v Bistro (Tehnični muzej in v Ljubljano z ogledom zlasti Plečnikovih del. Ob tečajnikihso vabljeni tudi svojci in prijatelji. Interesenti naj udeležbo potrdijo najkasneje danes, 23. maja, v knjižnici D. Feigla (tel. 531733).

SPD GORICA prireja 4. junija družinski avtobusni izlet na Korosko. Ogledali si bodo puskarški muzej v Borovljah, Sela, sotesko Cepa in dolino Podnar pod Vrtaco. Za ljubitelje pes hoje bo se približno dve in pol uri pohoda (ni obvezen). Prijave na sedezu društva jutri med 11. in 12. uro ter v cetrtek od 19. do 20. ure.

PRIREDITVE

POKRAJINSKI ODBOR SKGZ prireja v cetrtek, 25. t.m., ob 20.30 predavanje zgodovinarja Borisa M. Gombaca na temo: Josip Broz Tito med razreševanjem vprašanja Primorske v letu 1945. Predavanje bo v Kulturnem domu v Gorici.

GODBA NA PIHALA KRAS prireja 26., 27. in 28. maja tradicionalno glasbeno srečanje v Doberdobu. Osrednji del prireditve bo 28. maja, ko bo koncert treh pihalnih orkestror.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici je postavljena razstava slik Oskarja Beccie iz Ronk. Ogled ob delavnikih od 9. do 13. ure in med prireditvami v domu.

OBVESTILA

OBCINA SOVODNJE obvesca, da sprejemajo davčne prijave na zupanstvu vsak delavnik od 10. do 11. ure.

V DIJASKEM DOMU SIMONA GREGORČICA sprejemajo prijave za OTROSKO POLETNO SREDISCE, ki bo delovalo od 19. junija do 29. julija. Prijave in informacije v pisarni Dijanskega doma ob delavnikih od 12. do 17. ure - tel. 533495.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341.

POGREBI

Danes ob 11.00 Antonio Visini iz splosne bolnišnice v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališce.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Avgust Strindberg

GOSPODIČNA JULIJA

Gostovanje

Slovenskega mladinskega gledališca

iz Ljubljane

Danes, 23. maja 1995 (Red B) ob 20.30

v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass 20)

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO

EMIL KOMEL - GORICA

KONCERTNA SEZONA 1994/95

IGOR LAZKO

KLAVIR

Beethoven, Rachmaninov, Bertok, De Falla

Kulturni dom - Gorica

Sreda, 24. maja 1995 ob 20.30

GORICA / OBISK SLOVENSKEGA MINISTRA ZA KULTURO SERGIJA PELHANA

Nove zamisli za sodelovanje med Gorico in Novo Gorico

Možnosti skupnega razvijanja univerze in na kulturnem področju

Slovenskemu ministru za kulturo Sergiju Pelhanu menda ni treba posebej poudarjati pomena obmejnega sodelovanja, saj je bil sam za casa svojega zupanovanja v Novi Gorici med glavnimi pobudniki tesnejšega povezovanja med mestoma in oče gesla "Dve Gorici - eno mesto". Kot minister se je Pelhan včeraj vrnil v Gorico na povabilo Kulturnega doma. Z njegovim ravnateljem in občinskim svetovalcem Igorjem Komelom je nato obiskal zupanstvo in pokrajino ter se srečal z upravitelji obeh ustanov. Prav zaradi svojega poznanja tematik obmejnega sodelovanja se Pelhan ni omejil na priložnostne vpljudnostne besede, temveč je v razgovorih postavil vrsto konkretnih zamisli in predlogov za izboljšanje sodelovanja zlasti na področju kulture.

Zanimiv je bil razgovor na občini, kjer so gosta sprejeli zupan Valenti, podzupan Noselli in odbornik za kulturo Devetag. Minister Pelhan je pozval upravitelje, naj pospešijo sodelovanje z Novo Gorico in naj skupnim pobudam dajo mednarodno vsebino in razsežnost. Posebej je poudaril možnosti razvoja univerzitetnega izobraževanja: upoštevajoc dejstvo, da skuša tudi Nova Gorica pridobiti nekatere tečaje Ljubljanske univerze, naj bi Gorici skupaj razvili univerzitetni center, ki bi lahko sprejel fakultete na evropski ravni. Mesti bi se morali zavzeti, je dejal, da bi vladi vključili skupne programe v pogajanja, ki so v teku med Ljubljano in Rimom.

Minister Pelhan med srečanjem na goriški občini (foto Studio Reportage)

Pelhan je povedal, da je kolegu ministru za zunanje zadeve Thalerju priporočil, naj se v pogajanjih posebna pozornost posveti prav skupnim pobudam obeh držav na kulturnem področju. Minister je ugotovil, da se goriska in novogoriška skupnost se premalo poznata. Zato je predlagal nekakšen "dan odprtih vrat", ki naj bi ljudem in zlasti mladim omogočil spoznavanje sosednjega mesta. Omenil je tudi brece zgodovine, rekoč, da je prav poiskati rešitve za probleme preteklosti, da pa to ne sme zavirati skupne rasti in sodelovanja.

Zupan Valenti je ministru informiral o skupnih načrtih, na katerih delata sedanji upravi Gorice in Nove Gorice na gospodarskem, kulturnem in drugih področjih. Poudaril je težnjo po sodelovanju in potrebo po premagovanju miselnih pregrad, ki naj bi jo simbolizirala tudi fizično odprava mreže pred severno postajo. Odbornik za kulturo Devetag je go-

voril o skupnih kulturnih programih, ki naj bi jih razvijala posebna medobčinska komisija in ki naj bi dosegli višek ob praznovanju tisočletnice

Gorice. Pozitivno je ocenil tudi zamisel ministra Pelhana, naj bi Gorici skupaj pripravili filmski festival manjših nacionalnih produkcij iz srednje in

vzhodnoevropskega prostora, sam pa je gostu predstavil se program razstave gotških cerkvic, ki je v pripravi.

Minister Pelhan je nato obikal se Pokrajino, kjer ga je sprejela predsednica Monica Marcolini z odbornikoma Tavagnuttijem in Oblachom. Na srečanju so se nadalje razvili teme, ki so bile predmet pogovora na zupanstvu. Posebno pozornost so posvetili možnosti, da bi razne načrte v okviru obmejnega sodelovanja vključili v kulturne in raziskovalne programe Evropske zveze. S primerno podporo obeh držav bi ti programi gotovo pritegnili pozornost in s tem finančno podporo evropskih forumov, kar bi bilo v korist vsega obmejnega prostora.

Minister Pelhan pohvalil vlogo Kulturnega doma

Gostitelj slovenskega ministra za kulturo Sergija Pelhana je ob njegovem včerajšnjem obisku v Gorici bil tukajšnji Kulturni dom, kjer so uglednega gosta sprejeli predsednica Nada Komjanc, ravnatelj Igor Komel, tajnik SKGZ Boris Peric in senator Darko Bratina.

Ministru Pelhanu so predstavili široko paleto dejavnosti, ki jih dom že 14 let ponuja tako slovenskemu kot italijanskemu delu goriskega občinstva. S tem v zvezi so se posebej poudarili namene in vlogo, ki jo dom opravlja v mestu predvsem kot izraz kulture in sožitja med tu živečim prebivalstvom. Obenem so predstavili slovenskemu ministru razne težave vezane na adaptacijo prostorov Kulturnega doma novim zakonskim

predpisom, kar so upravitelji doma v zadnjih letih v glavnem že izvedli.

Minister Pelhan je pohvalil poslanstvo, ki ga Kulturni dom že vsa leta od odprtja uspešno opravlja tudi pri kulturnih in drugih stikih z različnimi kulturnimi dejavniki iz Slovenije in se posebej z novogoriškega področja. Pri tem je nakazal vrsto zamisli o novih dejavnostih, ki bi lahko pospešile sodelovanje v obmejnem prostoru, o čemer je kasneje govoril tudi na srečanju na občini. Gre za sodelovanje na univerzitetnem področju, za razvoj filmske dejavnosti, likovne in glasbene umetnosti in drugo. V realizaciji teh projektov, je podčrtal, bi lahko širši goriski prostor osredotočil nase zanimanje tako slovenske kot italijanske vsedrjavne javnosti.

NOVICE

Pogovori o sodelovanju na sejmih v Brnu

Predstavniki sejemske ustanove BVV iz Brna na Češkem so bili včeraj na obisku v Gorici, kjer so se v spremstvu pokrajinskega odbornika Petiziola na Trgovinski zbornici srečali s podpredsednikom Corsijem in predstavniki tukajšnjih gospodarskih združenj, družbe SDAG in goriske sejemske ustanove. Gostje inž. Jaromir Hazmuka, Vaclav Svoboda in predstavnica za Italijo dr. Jarka Havelkova Nencini so predstavili res ugledno razstavišča v Brnu: več kot milijon obiskovalcev in 13.500 razstavljalcev lani, 43 večinoma mednarodnih sejmov letos. Češka je zanimiv partner (že danes je po izmenjavi s to republiko Italija na tretjem mestu za Nemčijo in Avstrijo), sejmi v Brnu pa utegnejo biti odskočna deska za spletanje novih poslov. Govorili so zlasti o možnosti sodelovanja na nekaterih specifičnih priležitostih (turizem, pohištvo, nove tehnologije itd.), ki bi utegnile zanimati tukajšnje gospodarstvenike.

Sovodnjska občinska enotnost zadovoljna z izidom volitev

Clani sovodnjske Občinske enotnosti so ocenili izide aprilskih občinskih volitev. Ocena nad doseženim uspehom, ki je Občinsko enotnost zopet potrdil na čelu sovodnjske uprave, je bila pozitivna. Delna sprememba volilnega zakona, ki ne dovoljuje več glasovanja posameznih kandidatov, ampak zahteva jasno izbiro liste oziroma kandidata za zupana, je nedvomno vplivala na izid, toda pridobitev novih glasov (84) in ohranitev krepke večine (56,4%), ocenjuje Občinska enotnost, potrjujejo pravilno izbiro kandidatov in upravnega programa. Zato se lista zahvaljuje volilcem za ponovno izkazano zaupanje in izreka prepričanje, da bodo njeni izvoljeni predstavniki pripomogli k vsesplošni rasti celotne občinske skupnosti. Na sestanku je bil govor tudi o stroških volilne kampanje, ki so jih clani OE v celoti krili izključno s samoprispevki, ter o imenovanju članov občinskih komisij in predstavnikov občinske uprave v razne ustanove.

Omejitev hitrosti na cesti med Štandrežem in Sovodnjami

Pokrajinska uprava obvešča, da so na cesti med Štandrežem in Sovodnjami uvedli nove omejitve hitrosti s ciljem zagotavljanja večje varnosti v prometu. Od konca naselja Štandrež do križišča z odsekom državne ceste št. 56 je hitrost omejena na 50 kilometrov na uro. Od omenjenega križišča do začetka naselja Sovodnje pa je najvišja dovoljena hitrost 70 kilometrov. Ukaz pokrajinske uprave stopi avtomatično v veljavo ob namestitvi znakov.

Licitacija za uničevanje mrčesa

Občinska uprava obvešča, da nameravajo razpisati licitacijo za uničevanje muh v občinski mesarji in ribarnici na pokriti tržnici. Podjetja, ki se nameravajo licitacije udeležiti, naj do 29. maja pisno zaprosijo, da želijo sodelovati na licitaciji. V prošnji je treba navesti podatke o podjetju, reference itd. Podrobnejša pojasnila nudijo vsak delavnik od 8. do 10.30 po telefonu 531703, oziroma telefaksu 536184.

GLASBA / V SOBOTO PRI SV. IGNACIJU

Lep koncert cerkvene glasbe

Kot gostje nastopili člani komornega ansambla Cappella Carinthia

V cerkvi sv. Ignacija na Travniku se je v soboto zvečer sklenil cikel treh koncertov cerkvene glasbe v priredbi pevskega zbora sv. Ignacija. Po dveh koncertih, na katerih so se predstavili solisti in clani instrumentalnih ansamblov goriske glasbene sole, je zadnji koncert ponudil bogato izvajalsko zasedbo, ki so jo sestavljali komorni ansambel Cappella

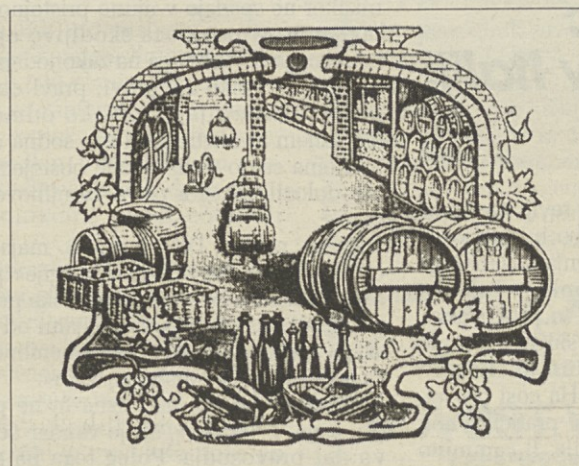
Carinthia iz Beljaka, zbor sv. Ignacija, vokalni in instrumentalni solisti ter ansambel goriske glasbene sole. Ob spremljavi organista Lucia Comellata, zborovodje Stanka Jerčija in dirigenta celotne izvedbe Hansa Schambergerja so izvedli Jerčijev koncert za godalni orkester in orgle ter skladbe Mozarta, Haydna in Bacha. (Foto Studio Reportage)

RAZSTAVA / DO KONCA MESECA V GRADU KROMBERK

Bogat prikaz vinarških podob

Do konca maja si v Goriskem muzeju v Kromberškem gradu lahko ogledamo zanimivo razstavo z naslovom Vinarške podobe. Zatem bo razstava romala v Ljubljano na mednarodni vinski sejem, potem pa jo bodo prenesli v Vipavo, kjer bodo v zadržni kleti uredili muzej vina. Ze sedanja razstava je bila prirejena na pobudo in s finančno pomočjo vipavske kleti. Sicer gre le za prvo tematsko razstavo, saj ta, ki je sedaj v Kromberku, opozarja predvsem na kletarstvo. V pripravi je že druga o vinogradnistvu, ki jo nameravajo v Goriskem muzeju odpreti na jesen.

Sodelavci muzeja so se za to razstavo zelo potrudili. Pregledali so cel kup starih časopisov in knjig, največ slovenskih, v katerih je kaj napisanega o vinarstvu. Sodelovale so tudi nekatere ustanove na italijanski strani meje, kot

so Pokrajinski muzej v Gorici, Slovenska ljudska knjižnica Damir Feigel v Gorici in Narodna in študijska knjižnica v Trstu. Na razstavi vidimo več desetih povečanih strani iz raznih publikacij. Največ je takšnih, kjer je videti tudi slike o kletarjenju. Poleg tega je na ogled tudi nekaj predmetov, ki se uporabljajo v kleti. Seveda, ker je razstava podprla vinska klet

v Vipavi, so na ogled tudi sedanja vina, ki se v tej kleti zbirajo in steklenicijo.

Sicer pa je grad v Kromberku tudi drugače zanimiv. V njem je tudi že kar stalna razstava keramičnih izdelkov. Nasli so jih v gradovih Kromberk, Dobrovo, Stanjel, Branik in Kozlov Rob pri Tolminu. Kroznike in druge izdelke so primerno restavrirali. Zbirko so

obogatili s stenskiimi panovi, na katerih je nazorno prikazano življenje v gradovih. Razstava je poučnega značaja in zelo prav pride se zlasti solski mladini, zato bi bilo priporočljivo, da si jo ogledajo solarji tudi z nase strani meje. Na ogled v gradu je tudi stalna likovna galerija del umetnikov, ki so ustvarjali v primorskem prostoru.

Sicer pa imajo v Goriskem muzeju veliko dela. Pred nekaj dnevi so v stalni Spacalovi galeriji v Fabianijskem dvorcu v Stanjelu odprli razstavo najnovjših del trzaskega slikarja Lojzeta Spacala. V muzeju sodobne zgodovine v dvorcu Bartolomei v Solkanu pripravljajo na jesen razstavo o dogajanju na Primorskem v casu italijanske uprave med dvema svetovnimi vojnami. Tudi v Tolminu so v teku prenovitvena dela tamkajšnjih muzejskih zbirk. M.W.

gospodarstvo in finance

TRENDI / PO PROJEKCIJI ZAVODA ISTAT NA OSNOVI PODATKOV IZ VZORČNIH MEST

Letna inflacijska stopnja poskočila v maju na 5,5%

Tako visoka ni bila že od poletja 1992 in se bo najbrž še vzpenjala

RIM - Po pričakovanju se je majska krivulja letne inflacije povzpela do 5,5 odstotka (aprila je znašala 5,2%) in dosegla največji poskok od poletja 1992, glede na april pa so se majski življenjski stroški zvečali za 0,6 odstotka. Izračun temelji seveda na anticipiranih podatkih o gibanju cen in življenjskih stroškov v običajnih devetih vzorčnih mestih, tokrat pa ga je namesto statističnega urada Občine Bologna prvič izdelal osrednji statistični zavod Istat.

Tisto, kar je najbolj značilno za tokratna gibanja v vzorčnih mestih, je velika ozemeljska nenovitost rasti cene življenja, ki gre v mesečni primerjavi od skomnega 0,3 odstotka v Turinu do celega odstotka v Genovi, Firencah in Neaplju. V Milanu, Bologni in Trstu so se življenjski stroški povisali za 0,5 odstotka (v Vidmu za 0,4%), Palermo je ustavljen pri 0,4 odstotka, medtem ko so Benetke dosegle 0,8-odstotno zvišanje življenjskih stroškov. V letni primerjavi, torej glede na lanski maj, pa so se najbolj povečali v Genovi (od 4,9% v aprilu na 5,6% v maju), sledijo Firence (od 5,4% na 6,1%) in Neapelj (od 5,8% na 6,5%), manj izrazito pa je zvišanje inflacije v Bologni (od 5,2% na 5,4%),

Milanu (od 5,0% na 5,2%) in Trstu (od 4,8% na 5,0%). Do zavrta inflacijske rasti in torej preobrata tendence je prislo samo v Turinu (od 5,0% na 4,8%) in Palermu (od 4,4% na 4,2%).

V mestih, kjer je mesečna inflacija dosegla najvišje stopnje, je k podražitvi življenja najbolj prispevalo zvišanje cen pohištva, gostinskih storitev in stroškov za energetske vire. Izdatki za prehrano doživljajo zelo različno gibanje glede na ozemeljsko porazdelitev (od skromnega 0,2-odstotnega zvišanja v Turinu do 1,4-odstotnega v Bologni), medtem ko sta se oblačila in obutev podražila v zelo omejeni meri. Skoraj nobenih sprememb ni pri stroških za stanovanje in zdravje, medtem ko so se zvišale cene gospodinjskih dobrin (kot receno predvsem pohištva in elektro-gospodinjskih strojev). Nedavna podražitev bencina je v vseh mestih povzročila zvišanje izdatkov za prevoz in komunikacije (povprečno za 0,3%), obcutno pa je tudi povečanje izdatkov za ostale dobrine in storitve v mestih, kjer je prislo do podražitve tarif javnih lokalov. Zelo spremenljivo je tudi gibanje izdatkov za prosti čas, in sicer od 0,1 odstotka v Trstu do 2 odstotkov v Firencah.

Sindikati za zaščito kupne moči

RIM - Sindikati so upravičeno vznemirjeni zaradi novega, pa čeprav pričakovanega dviga inflacijske krivulje, vendar vsaj tisti, ki so podpisali sporazum o ceni dela, zaenkrat ne nameravajo nazaj. Politika plač ni v razpravi, zagotavljajo, toda treba je ukrepati in realno inflacijsko stopnjo čim prej prilagoditi programirani. Zdaj je namreč na dlani, da sporazum iz junija 1993 ni predvidel možnosti tako velikega razkoraka med realno in načrtovano inflacijo, čeprav predstavniki delodajalcev hitijo z zagotovitvi, da bo mogoče plače uskladiti z elanim inflacijskim gibanjem že

konec tega leta. Sporazum o ceni dela namreč predvideva - pravi Abete - da se dinamika plač vsake dve leti prilagodi stopnji rasti življenjskih stroškov, pri čemer je Confindustria prepričana, da bo začela italijanska inflacija v drugi polovici leta upadati. S tem predvidevanjem pa se ne strinjajo trgovci, ki so znova sprožili alarm zaradi prekomerne rasti cen pri proizvajalcih in grosistih, kar naj bi inflacijsko krivuljo kmalu potisnilo čez 6 odstotkov. Kakorkoli že, nujno bo ukrepati, sicer Dinijeva vlada tvega, da bodo vsa njena prizadevanja za ureditve javnih financ zaman.

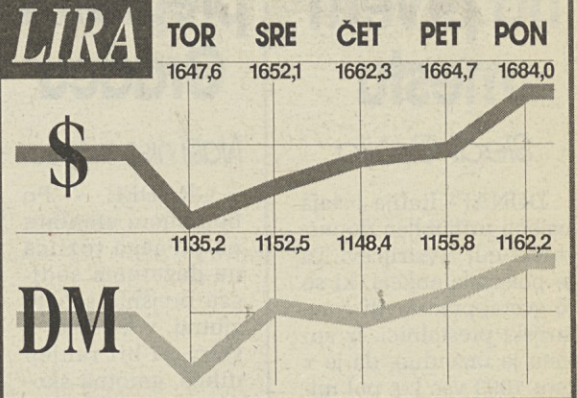
Februarja za 16,8 odstotka večji promet v industriji

RIM - Italijanski industrijski stroj melje s polno paro: po podatkih zavoda Istat za februar se je promet italijanske industrije v primerjavi z enakim mesecem lani povečal za kar 16,8 odstotka. Od tega odpade na notranji trg 13-odstotni porast, na mednarodne trge pa za kar 26,6-odstotni. Delovna naročila pa so se v 12 mesecih povečala za 24,4 odstotka.

Februarsko povečanje prometa, ki je bilo sicer nižje kot v januarju (+20,7%), gre na račun vseh sektorjev gospodarske dejavnosti, pa čeprav v

različni meri. Največji porast je doživela kovinska industrija (+35%), sledi ji lesna in lesnoprredelovalna industrija (+25,6%), usnjarska in usnjarskopredelovalna industrija (+24,6%), papirništvo, tisk in založništvo (+23,6%), industrija gumarstva in plastičnih mas (+23,5) in proizvodnja prevoznih sredstev (+22,0%). Podpovprečna pa je bila stopnja rasti prometa v živilski industriji (+2,3%), kemijskopredelovalni (+10,2%), v industriji električnih in optičnih aparatov ter drugih manufaktur-

nih dejavnostih (+11%). Glede na namembnost industrijskih proizvodov pa so vmesne dobrine dosegle 24,5-odstotno zvišanje prometa, za 13,9 odstotka se je povečal promet s koncnimi investicijskimi dobrinami, medtem ko so končni izdelki za široko porabo zabeležili 8,8-odstotno povišanje prometa. V prvih dveh mesecih letos se je promet z industrijskimi izdelki v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 18,7 odstotka, in to v prvi vrsti po zaslugi 27-odstotnega zvišanja izvoza.

Inflacija potlačila borzni in valutni trg

MILAN - Tako kot zvišanje inflacije, je bilo pričakovati tudi njen negativen vpliv na včerajšnja gibanja denarnih in finančnih trgov. Lira se je tako osibila do vseh glavnih valut, čeprav je največji padec doživela pred objavo podatkov iz vzorčnih mest, nato pa se je vsaj nekoliko popravila. Negativen je bil tudi borzni sestanev v Milanu (MIB -0,29%, Mibtel -0,48%, Mib-30 -0,50%), čeprav se je izguba popoldne zmanjšala za polovico. Bolje so se odrezale pogodbe future, medtem ko je bilo na dražbi petletnih CTE v ekujih včeraj zelo veliko povpraševanje in se je letni donos teh vrednotnic znižal na komaj 7,28 odstotka.

NOVICE

Tudi v Italiji zavarovalne police »brez meja«

RIM - Tudi Italija je privolila v zavarovalne police »made in Europe«. Od 19. maja lahko vsak italijanski državljani sklene pogodbo o zavarovalni polici v katikoli državi članici Evropske unije, tuje zavarovalne družbe pa lahko svoje proizvode prodajajo neposredno tudi v Italiji. Uvedbo polic »brez meja« je uvedel novi evropski normativ, ki ga je Italija uzakonila z dvema zakonodajnim odlokom, in jih včeraj objavila v uradnem listu republike. Poglavlje zase so v tem okviru pokojninski skladi, pri katerih bodo lahko sodelovale samo tiste tuje zavarovalnice, ki imajo v Italiji pravni ali vsaj sekundarni sedež.

Vlada še ne pripravlja manevara za prihodnje leto

MILAN - Podtajnik v zakladnem ministrstvu Piero Giarda je včeraj na nekem posvetu v Milanu zanimal, da bi vlada že pripravljala osnutek gospodarskega manevara za leto 1996. Dejal je, da ministri o tem se sploh niso govorili, v zameno pa je bil veliko bolj zgovoren o problemih v zvezi z narastanjem inflacije. To je po njegovih besedah odvisno od prehodnih in izrednih dejavnikov, v prvi vrsti od razvrednotenja lire in od posledic zadnjega februarskega finančnega manevara, ki jih v prihodnjih mesecih ne bo več cutiti.

Telefonsko zavarovanje pri CRT

TRST - Predsednik CRT-Bance Roberto Verginella in predsednik zavarovalnice Trieste e Venezia Assicurazioni (grupa Generali) Benito Rocco sta podpisala sporazum, na osnovi katerega bo banka ponujala svojim klientom avtomobilsko zavarovanje kar po - telefonu. To bo mogoče z uvedbo novega servisa »bancaphone« pri zavodu CRT-Banca, ki bo povezan z »genertelom«, paketom proizvodov zavarovalnice Trieste e Venezia, ki je edina italijanska kompanija, ki zavaruje po telefonu.

DELO / MED POMANJKANJEM IN OBILICO

Na severu primanjkuje delovne moči, v južnih delih Italije pa delovnih mest

TREVISO - Stpnja brezposelnosti dosegla v Italiji 12,21 odstotka, kar pomeni, da gre za eno največjih v državah Evropske unije. Vendar pa je v skoraj vsem severnem delu države bistveno nižja, skoraj neobstoječa, medtem ko gre na jugu za velik socialni problem. Na Siciliji imajo 23,6 odstotka brezposelnih, v Kalabriji in ponekod drugod na jugu pa stopnja nezaposelnosti presega 30 odstotkov. Med brezposelne sodijo predvsem mladi solani ljudje glavnam s humanistično kulturo, z diplomami višje srednje šole ali univerze, ki ne morejo na delo v tovarne. Krivda za tak položaj ni le v tem, da ni nihče poskrbel za izgradnjo tovarn na jugu, marveč tudi v tem, da ni nobene omejitve pri studiju humanističnih ved, ki ne prinašajo zaposlitve.

Razumemo lahko potemtakem ihto industrija De Longhija iz pokrajine Treviso. V tovarnah te grupe, kjer izdelujejo hladilne naprave, imajo 1.900 zaposlenih. Lani so jih vzeli v službo 400, v prvem letosnjem četrtletju pa nadaljnjih 200. Ker razpoložljivih delavcev doma ni, so upali na priliv z italijanskega juga. Prejeli so 500 prosenj, toda ko so prosilci izvedeli, za kaksno delo gre, se niso

vec oglasili. Prislo jih je samo šest.

Zaradi takega položaja si industriji v tej pokrajini »kradejo« delavce. Isčejo jih tudi v sosednjih pokrajinah, a kaj, ko je povsod podobno. Resitev so iskali z uvedbo delovnih sobot in ponekod tudi nedelj. Vecina ze zaposlenih delavcev je poprijela za to ponujeno možnost večjega dela in seveda večjega zaslužka, industrijska proizvodnja v pokrajini Treviso pa je v letosnjih prvih treh mesecih narasla za 14 odstotkov in narocila iz tujine za 25 odstotkov.

Delavce pa isčejo tudi v tujini. V prvih treh mesecih letos so vzeli v službo 922 delavcev iz držav, ki ne sodijo v Evropsko unijo. To je vec kot kdajkoli prej, pa čeprav je stevilo delavcev iz držav zunaj EU v pokrajini Treviso ze kar veliko. Zelo zaželjeni so delavci iz bližnjih držav Srednje Evrope, med katerimi je precej Slovencev in Hrvatov. Zdruzenje industrijcev v Trevisu je zdaj napovedalo, da bo navezalo stike s strokovnimi solami v Sloveniji, na Hrvaškem, Madzarskem in v Romuniji, da bi iz teh držav dobila mlade delavce za tovarne na njenem ozemlju.

Marko Waltritsch

OBRAČUNI / V ČETRTEK, 25.MAJA

Confindustria se pripravlja na pomemben občni zbor

RIM - Zdruzenje italijanskih industrijcev se pripravlja na letni občni zbor, na katerem bo predsednik Luigi Abete pred približno 1.500 člani Confindustrie podal obracun treh let svojega zahtevnega stiriletne mandata. Skupščina, ki bo v četrtek, 25. maja, je po tradiciji eden najvažnejših dogodkov v italijanskem ekonomskem koledarju, ki se ga udeležujejo tudi državni institucionalni vrh s predsednikoma parlamentarnih zbornic in vlade na celu.

Abete se na skupščino pripravlja v se vedno zelo zapletenem in kontradiktornem gospodarskem, političnem in socialnem kontekstu, njegovo »vladavino« pa izrazito označujeta predvsem dve besedi: »nepolitičnost« in »nevladnost«. To pa seveda niti približno ne pomeni, da se je Confindustria izognila soocanju o velikih problemih, ki pretresajo državo. Seznam tem, ki jih bo Abete nanizal v svojem poročilu je torej zelo dolg: od javnih financ do zaposelnosti (te velike »temne lise« italijanskega gospodarstva), skrbstva, inflacije, odnosov s sindikati, davčnega sistema, privatizacij in seveda tudi političnega položaja v nestranskem smislu.

Občni zbor Confindustrie bo za italijanske podjetnike priložnost za izvid o zdravstvenem položaju »podjetja Italija« z različnih vidikov, o možnostih za okrepitev začete rasti in o perspektivah za neposredno prihodnost, tudi z ozirom na možen politični razvoj in na evropske etape mastrichtskega sporazuma. Abeteja caka, kot receno, do zapada mandata se celo leto, njegov predsedniški obracun pa je ze zdaj pozitiven, in tudi na notranjem področju organizacije, ki se je v zadnjih letih okrepila s pristopom cele vrste podjetniških stanovskih združenj, vključno z malimi in srednjimi podjetji in z Intersindom.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU

LJUBLJANA - PRAGA - LJUBLJANA
3-krat tedensko . Ponedeljek, sredo, petek

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7
tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6
tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3
tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45
tel. 066/38-458, 38-512

DOPUSTI

Italija pri Avstrijcih na prvem mestu

Sledi Grčija

DUNAJ - Italija ostaja najbolj priljubljen dopustniški cilj Avstrijcev. To je pokazala anketa, ki so jo včeraj predstavili v avstrijski prestolnici. Iz ankete je razvidno, da je v letu 1993 več kot pol milijona Avstrijcev vsaj pet dni prezvelo v Italiji.

Na drugem mestu najbolj priljubljenih dopustniških ciljev avstrijskih turistov je Grčija, sledita pa Španija in Turčija. Vse bolj priljubljeni so tudi dopusti v ZDA (povpraševanje je lani naraslo za 70 odstotkov!).

Strokovnjaki menijo, da se bo zanimanje za počitnice v Italiji ali drugih južnoevropskih državah se povečalo, k temu pa je prispevala tudi devalvacija denarja v teh državah.

AVSTRIJA

Znova bombni preplah v Gradcu

Našli niso ničesar

GRADEC - Po bombnem atentatu na javnega tozilca na deželnem sodišču prejšnjo soboto zjutraj, v katerem k sreči ni bil ranjen nihče, gmotna skoda pa je velika, je včeraj v stajerski prestolnici prislo do novega bombnega preplaha.

Vratar deželnega sodišča je prejel anonimni telefonski klic z grozjo, da je v poslopiju skrta aktivirana bomba in da bo poslopje deželnega sodišča zletelo v zrak.

Posebna enota policije je takoj preiskala celotno poslopje deželnega sodišča, našla pa ni ničesar. (I. L.)

KOROŠKA / VISOKE CENE GORIVA

»Bencinski turizem« ogroža obstoj črpalk

Korošci množično po bencin v Slovenijo

IVAN LUKAN

CELOVEC - Dramatično naraščanje cen bencina in dizelskega goriva - po zadnjih podražitvah je gorivo v Avstriji najdražje v srednji Evropi, velike pa so zlasti razlike s slovenskimi cenami - je med koroškimi avtomobilisti povzročilo pravi »bencinski turizem«. Korosci se množično vozijo v Slovenijo, črpalke na Koroskem, zlasti tistim v bližini meje s Slovenijo, pa grozi propad.

Cena za liter superbencina v Avstriji znaša namreč kar 12 silingov, medtem ko je ista količina v Sloveniji skoraj za polovico cenejša: preračunano 6,30 silinga. Tudi dizelsko gorivo je v Sloveniji znatno cenejše: medtem ko liter v Avstriji stane 8,70 silinga, je treba

zanj v Sloveniji odšteti le 5,30 silinga.

Po zadnjih podatkih koroške gospodarske zbornice se je prav zaradi velikih razlik v cenah promet na nekaterih črpalakah v neposredni bližini meje s Slovenijo oziroma z Italijo zmanjšal za 80 do 90 odstotkov, »bencinski turizem« pa cutijo celo v Celovcu in Beljaku, kjer se je prodaja goriva samo v aprilu zmanjšala za 30 odstotkov.

Po izračunih koroške gospodarske zbornice zaradi manjše prodaje goriva ne bodo oškodovani le lastniki črpalke in naftna podjetja, »bencinski turizem« bo občutila celotna država. Dohodki - preračunano na celotno leto - naj bi se namreč zmanjša-

li za najmanj 600 milijonov silingov.

Pristojni referent pri koroški gospodarski zbornici Ernst Habernik je zato konec tedna na tiskovni konferenci predlagal, naj finančni minister hitro in neposredno pomaga lastnikom črpalke, ki so se zaradi nove oblike turizma znašli v hudi stiski, člani koroške zbornice pa so ga tudi pozvali, naj resno razmisli o morebitni uvedbi posebnih cenovnih območij za bencin v bližini meje oziroma o omejevanju uvoza v Slovenijo in Italijo kupljenega bencina in dizelskega goriva.

Tak ukrep bi morali izvajati avstrijski cariniki, je se dodal predstavnik koroške gospodarske zbornice.

»Bencinski turizem« močno čutijo celo črpalke ob Rožanski cesti v Celovcu

SLOVENIJA - KOROŠKA

Podpora prizadevanjem manjšine

Obisk delegacije DSS

CELOVEC - Delegacija Demokratične stranke Slovenije (DSS) na čelu s predsednikom Tonetom Persakom (na sliki) in poslanko slovenskega državnega zbora Danico Simšič se je včeraj na povabilo Enotne liste (EL) mudila na Koroskem.

Na tiskovni konferenci sta predstavnika DSS opozorila na podporo te stranke Slovincem v zamejstvu in po svetu, podprla pa sta tudi prizadevanja EL in dela koroških Slovencev za oblikovanje skupnega zastopstva slovenske manjšine (po Persakovem mnenju bi tako zastopstvo zagotovilo pluralizem znotraj manjšine) ter zahtevo po neposrednem mandatu (sedežu) za koroške Slovence v koroškem deželnem zboru in dunajskem parlamentu.

Persak je opozoril na ustrezno ureditev za italijansko in madzarsko manjšino v Sloveniji, ki bi bila

lahko zgled za Koroško in Avstrijo. Predstavnika DSS sta se na tiskovni konferenci izrekla tudi za tesnejše sodelovanje med Slovenijo in Korosko oziroma Avstrijo, zlasti na gospodarskem področju. Slovenska manjšina pa bi pri tem lahko prevzela vlogo dragocenega posredovalca. Simšičeva je povedala, da si bo DSS v proračunski razpravi v državnem zboru prizadevala tudi za večjo podporo manjšini na področju kulture in solstva.

Predsednik DSS je na dobro obiskani tiskovni konferenci govoril tudi o političnem dogajanju v Sloveniji in ostro kritiziral sedanjo vladno koalicio. Ta naj ne bi bila sposobna rešiti perečih vprašanj, je dejal Persak, in naj bi hkrati poglabljala spore na slovenskem političnem prizorišču.

Persak je posvaril pred tem, da se Slovenija ukvarja predvsem s pridruženim članstvom v Evropski uniji, hkrati pa zanemari druga zunanje-politična vprašanja.

Predsednik DSS Persak je se dejal, da pričakuje, da bodo kško jedrsko elektrarno, ki ji nasprotujejo predvsem v Avstriji, zaprli sele po letu 2005. Pritisak Avstrijcev pa je prispeval predvsem k temu, da se v Sloveniji zdaj bolj zavedajo problematike jedrske varnosti. (Ivan Lukan)

NOVICA

Khol: »Ljudska stranka hoče postati najmočnejša sila«

DUNAJ - Predsednik ljudske stranke (ÖVP) Andreas Khol je v pogovoru za avstrijsko televizijo dejal, da je cilj njegove stranke znova postati »najmočnejša sila v državi, pred socialdemokrati«. Opozoril je na izide najnovejših javnomnenjskih raziskav, po katerih je ljudska stranka z novim predsednikom Wolfgangom Schüsslom v preteklih tednih pridobila skoraj sedem odstotkov glasov in spet prehitela Haiderjeve svobodnjake (po zadnji javnomnenjski raziskavi bi ljudska stranka dosegla 27 odstotkov, svobodnjaki 25, najmočnejši pa bi bili socialdemokrati s skoraj 34 odstotki - op. ured.).

Nekdanji predstavnik stranke za zunanje-politične zadeve Khol je poudaril, da bi bilo sodelovanje z zelenimi kljub nekaterim nesoglasjem spet mogoče, ce bi se ti odrekli stikom z ljudmi, zbranimi okrog skrajnolevičarskega časopisa TATblatt.

Predsednik kluba poslancev ljudske stranke v državnem zboru Andreas Khol je se dejal, da so Haiderjevi svobodnjaki za zahtevo po odpravi druge in vzpostaviti tretje republike prekoračili »ustavnodemokratska načela«. (I. L.)

I S T R A

Reška luka umira na obroke

GORAN MORAVEC

REKA - Resko pristanišče, največje in nekdanje najpomembnejše hrvaško morsko pristanišče na vzhodni obali Jadrana, se je znašlo v hudih težavah. Tisti, ki spremljajo njegove probleme, trdijo, da je na propad Luke Rijeke poleg slabega poslovanja vplivala vojna. Vlada Nikice Valentića skusa zdaj z gospodarskimi prijemi ustaviti nadaljnje propadanje pristanišča, kjer zaposleni zaradi nelikvidnosti neredno prejema plače.

Nedavno so zamenjali direktorja Josipa Stefana, ki je bil na tem položaju več kot deset let. Stefan je kot stari komunistični »kader« ostal na položaju prvega človega Luke Rijeke tudi po padcu komunizma, ker je bila na lokalnih volitvah na Reki porazena vladajoča Hrvaska demokratična skupnost (-HDZ). Na oblasti je koalicija opozicijskih strank, narodnjakov, liberalcev in reformiranih komunistov, ki je prepričala čistke »neustreznih kadrov«. Zato je bilo na Reki, za razliko od številnih drugih hrvaških

mest, pri direktorskih položajih zelo malo sprememb. Nekateri trdijo, da mestu se vedno »vlada« nekdanji občinski komite zveze komunistov, saj so njegovi nekdanji člani ohranili nadzor nad najpomembnejšimi vodilnimi položaji. To dejstvo povzroča izbruhe besa haidejevcev, ker pa ti nimajo veliko privržencev, se morajo zadovoljiti z vodenjem državnih služb ter javnih in državnih podjetij, ki prav tako poslujejo z velikimi težavami.

Ko so v Luki Rijeki izvajali kadrovske spremembe, je Valentić na ključne položaje pripeljal svoje ljudi; novi direktor Krsto Pavić je nedavno objavil finančne kazalce, ki so osupnili hrvaško javnost. Položaj je katastrofalen, podobno kot v drugih podjetjih hrvaškega pomorskega gospodarstva, zaradi česar je očitno, da bodo morali nacrti o prerascanju Hrvške v pomorsko silo počakati na boljše case. Z astronomsko visokimi dolgovi Luka Rijeka očitno ne more konkurirati Kopru, Trstu ali Benetkam, reska ekonomska fakulte-

ta pa je poskrbela, da so ti podatki za hrvaške nacrtovalce se bolj grenki. Kot kažejo napovedi o gibanju prometa do konca stoletja, naj bi v reškem pristanišču vsako leto v povprečju pretovorili le 3,2 milijona ton tovora. To pa je v primerjavi z obdobjem, ko je bila Luka Rijeka najpomembnejše jugoslovansko pristanišče, kar za polovico manj.

Te podatke sem pokazal tudi premieru Valentiću in mu povedal, da pričakovanja, da bo resko pristanišče postalo tisto, kar je bilo nekoc, niso stvarna,« zatrjuje novi direktor Krsto Pavić. Z zmanjšanjem obsega tovora se resko pristanišče ubada že od leta 1980, saj tehnološko zaostaja za severnojadranskimi konkurenti, zlasti za koprskim pristaniščem. Predvidevajo, da bo promet letos sicer dosegel stiri milijone ton tovora, vendar bi imelo pristanišče kljub temu visoke izgube, saj je rentabilno sele takrat, kadar pretovori 4,6 milijona ton.

V spopadu z nelikvidnostjo so se nekdanji direktorji zatekali k naje-

manju neugodnih kratkoročnih posojil, ki zdaj močno bremenijo tekoče poslovanje. Skupni dolg znaša skoraj 40 milijonov nemških mark, kar polovico te vsote pa predstavlja kratkoročna posojila. Zaposleni, ki neredno prejemajo plače, posojil ne morejo vračati, zato obresti nenehno dvigujejo končno vsoto dolgov. Reka je na pomoč poklicala Zagreb in od vlade zahtevala denarno pomoč. Premier Valentić bo denar skoraj zagotovo odobril, vendar pod pogojem, da bo v pristanišču zavladal red. Za Hrvasko je Luka Rijeka strateškega pomena, saj iz Reke čez Zagreb do srednje Evrope poteka najpomembnejša hrvaška prometna smer. Zato kljub vojni pospešeno gradijo avtocesto čez hriboviti Gorski Kotar. Prva tuja posojila, ki jih je dobila Hrvaska, Valentićeva vlada vlaga prav v prometno smer od Reke proti Zagrebu ter od tam do madzarske in slovenske meje. Hrvaska se hoče povezati z državami srednje Evrope, saj ocenjuje, da utegnejo Avstrija, Madzarska, Češka, Slovaska in tudi

Ukrajina postati njene najpomembnejše gospodarske partnerke.

Hrvaški diplomati skušajo medtem prepričati številne prekomorske države, da je zanje najustreznejše pristanišče na Stari celini prav Reka. S Turčijo, Cilom, Japonsko, Kitajsko in se nekaterimi državami se dogovarjajo o precejšnjem povečanju prometa prek reškega pristanišča, čeprav zaenkrat se niso sklenili konkretnih poslov.

Za državo, ki se nahaja v vojni ter troši velikanske vsote denarja za oboroževanje in vzdrževanje več sto tisoč beguncev, je prestrukturiranje gospodarstva se dodatna obremenitev. Prav v primeru reškega pristanišča je mogoče zaznati vse težave in številne slabosti, ki spremljajo velike nacрте. Neprijetno dejstvo za Hrvasko je, da so največja in najpomembnejša podjetja v državi, med katerimi vsekakor sodi Luka Rijeka, tudi največji gospodarski bolniki. Njihovo zdravljenje bo nedvomno trajalo več let, brez jamstev, da bo tudi uspešno.

GLASBA

Dela sklovenskih skladateljev zaživela na petem koncertu sezone centra »Emil Komel«

BRANKA KLJUN

Koncertna sezona Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel Gorica se izteka. Organizator je poskrbel, da se je v zadnjih starih mesecih zvrstilo pet koncertov (šesti je napovedan za jutri, ko bo v goriškem Kulturnem domu nastopil pianist Igor Laszko). To je pet zaključnih, vsebinsko dopolnjujočih se enot, v katerih je bila zajeta tako instrumentalna kot vokalna glasba, solistična in zborovska, tuja in domača, celo v najozjem smislu, ter ljudska. K pestrosti in zaokroženosti koncertne ponudbe Centra pa je svoje prispeval tudi peti koncert letošnje sezone. Slovenski skladatelji v Glasbenem ateljeju »Emil Komel«, so mu dali naslov, gre pa za koncertni nastop učiteljev SCGV Emil Komel, ki so se v ponedeljek, 15. maja predstavili v Komorni dvorani Centra (foto Studio Reportage).

Glasbeni atelje »Emil Komel« je ime, pod katerim se nekateri goriski glasbeni pedagogji združujejo že pet let. Doslej so se srečevali v glavnem na način arhaičnega, »družinskega muziciranja«, in v skladu s tem, kot pravi direktor Centra Silvan Kerševan, gojili predvsem baročno glasbo. Letos se je rodila nova zamisel: pobrskati za primerno literaturo med slovenskimi partiturnimi. Seveda so morali zadostiti celi vrsti pogojev in omejitev. Ravnali so se po svojih sposobnostih in možnostih, iskali so med sodobnimi, pa tudi starejšimi deli, med zamejskimi avtorji, predvsem pa med deli, ki jim

bodo nudila zadovoljstvo v skupnem muziciranju. Izbira seveda ni bila lahka, zdi pa se, da se je kljub vsemu posrečila, v zadovoljstvo nastopajočih in občinstva.

Uvodna točka programa je bil klavirski trio Lucijana Marije Škerjanca, ki je nastal pred 60-timi leti, a je doživel kaj malo izvedb. Tokrat smo ga slišali v izvedbi violinista Igorja Kureta, violončelista Vasje Legiša in pianista Sijavusa Gadzičeve, ki so delo izvedli na povsem ustreznih umetniški ravni, vredni uigranega

teme skladateljice Dine Slama, za tem pa se Trio »Un vol rizzot« Pavleta Merkuja.

Koncertni večer v Komorni dvorani SCGV se je zaključil v baročnem slogu s Te Deum laudamus Jakoba Franciska Zupana. To prikupno liturgično partituro slovenskega poznega baroka so si koncertanti sposodili pri založniku Milku Bizjaku, ki je predvidel sicer večjo zasedbo, goriski koncertanti pa so v skladu z baročno prakso izvedbo prilagodili svojim možnostim, to je stirim vo-

kalnimi solistom (Tanja Kuštrin, Franka Zgavec, Vladimir Cadež, Martin Srebrnič), dvema klarinetistoma (Stojan Ristovski, Silvio Brosche), timpanistu (Guido Michelon) in pianistki z bassom continuo (Helena Plesnicar). Čeprav skrčena, je zasedba napolnila oder in zvočno skorajda presešla komorne zmogljivosti sicer akustične solske dvorane.

Prav baročna glasba se je izkazala za nekako najtrši oreh, ki zahteva od vokalistov veliko verziranost, od manjše zasedbe pa zvočno popolnost.

Zamisel o koncertnem večeru del slovenskih skladateljev je brez dvoma vse pohvale vredna. Je že tako, da ta dela največkrat doživijo krstno izvedbo, zatem pa obležijo v predalih ali v arhivu. Da so se jih lotili glasbeni pedagogji, je se toliko bolj razveseljivo, saj veste: »Besede mičejo, zgledi vlečejo...«

ansambla. Zanimiv je bil nastop mlade pianistke Valentine Pavio, ki je občinstvu predstavila delo sodobnega slovenskega avtorja Milana Potocnika, Suite pour les tempe passées, op. 3. Gre za delo, ki razodeva v svojem avtorju spretnega pianista in poznavalca značilnosti pianizma minulih dob. Zamejski ustvarjalci so bili zastopani z deli za pihalni trio, v katerem so se predstavili Fabio Devetak, Andreja Konjedic in Fulvia Antoniali. V njihovi izvedbi je najprej zazvenel Triptih na Trubarjeve

LIKOVNA UMETNOST

Patrizia Devidè in njena barvno-svetlobna govornica

JASNA MERKU

V razstavnih prostorih Prosvetnega doma na Opcinah razstavlja se danes svoje novejšje abstraktne slike Patrizia Devidè (na sliki ob odprtju razstave, foto KROMA).

Umetnica se giblje v sistem svetu barvnih prehodov, iz monohromatskih razsvetljev se rojeva osnovno jedro. Gre za likovno pot, ki jo akademska slikarka dosledno zasleduje v odkrivanju lastne duhovnosti. Barva je sploh predstavljala že od nekdaj osnovno izrazilo kot sredstvo za kontemplacijo. Gestualno nizanje z barvnimi pasteli je barve prvotno usmerjalo in jih dinamično vpletalo v likovne sestave. Velikost formatov spreminja v osnovi pristop do slikarske stvaritve, ki jo umetnica doživlja s celovitostjo svojega fizičnega in duševnega telesa: pozornost se osredotoča in preko občutljivosti z umetniškimi posegom pronica vze prodorne doživljanje in lirčno izpovedo-

vanje določenih duševnih stanj. Včasih barva bolj odločno razbline celovitost bele podlage in zariše svojo prisotnost z močnimi notranjimi vzgibi, postane tako aktivni nosilec živih utripov in nas privede se globlje v abstraktno dimenzijo, kjer so vse poti možne, kjer se umetniku odpira najtežja pot izbire in spoznanja.

Patrizia Devidè se odloča za čiste barvne vibracije in išče v komaj zaznavnih barvnih odtenkih in svetlobnih razlikah pot po oblikovno doživljanje le-teh. Prav ker se nam slike predstavljajo kot nabita sinteza notranjega razmišljanja, rabijo velik prostor okoli sebe, da zadihajo, kar nam postane ob ogledu razstave takoj jasno: sevajo naravnost v prostor in vpletajo gledalca v podoživljanje.

Likovno zorenje Patrizie Devidè je usmerjeno v dosledno kakovostno rast preko intenzivno doživete barvne prisotnosti.

FILM

Jacksonova Nebeska bitja potrjujejo nesporno kvaliteto mlade novozelandske kinematografije

IGOR DEVETAK

Nebeska bitja, v izvirniku: Heavenly Creatures. Nova Zelandija, 1994, Režija: Peter Jackson. Scenarij: Frances Walsh. Igrajo: Melanie Lynskey, Kate Winslet, Diana Kent, Sarah Pierce, Simon O'Connor, Clive Morrison (na sliki prizor iz filma).

Težki konformizem, s katerim so bila prezeta petdeseta leta v Novi Zelandiji, je izhodišče za nesrečno zgodbo prijateljic Juliet in Pauline, različnih po družbenem statusu, združenih v bolečini dozorevanja, strasti za fantastično literaturo in ambiciji, da bi napisali roman ali hollywoodski scenarij. Družinski red in neosebne moralne kontrole so nadloge, ki jima vsiljujejo peklensko bivanje, ko pa hoteta biti nebeski bitji - veseli, prosti in vzvišeni. Iz njune domisljije se rojevajo v divjem toku fantastična in romantična bitja iz razsežnosti Borovnia; to so ozviljene plastike, dobri principi in kruti mascevalci, obravnavani po dekletoma lastnem merilu dobrote in pravičnosti, ki nosijo znake priljubljenih in osovraženih hollywoodskih zvezd. Ko sta vznemirjeni slišita zvoke grajskih plesov in glasove, dano jima je, da vstopita v svojo halucinacijo in da kliceta na pomoč viteze s sabljo. Njuno dokončno razmerje jima povrača odtegnjeno ljubezen in ju izločuje iz reda sodobnikov. Kar ne sodi v njuno razmerje, nima pravice, da živi. Gimnazijski sololci, stari in vzgojitelji, vse resnično in dotakljivo je zbrisano. Njuna zveza dorasca kot telo nemirne posasti: najprej nedolžna simpatija, soudeležba v manj nedolžnih igrich, nazadnje krvava zveza. Paulinina mati nosi krivdo splošne nestrpnosti in nerazumevanja, ki sta ju osamila. Ona jima vsiljuje ločitev; zaradi vmešavanja v nedotakljiv odnos sta Juliet in Paulina z njo obračunali.

Film je prost filmski prepis dogodka iz kronike novoze-

landskega mesta Christchurch leta 1954. Strideset let se zločinski dokleti nista znebili takratnih senzacionalističnih etiket. Edino mladost je dekleti resila dosmrtna ječe; svobodo (!?) pa sta odplacali z obvezo, da se ne bosta nikoli srečali. Režiser in zvesta scenaristka sta poskusila sestaviti clovsko ozadje njenega dejanja in obenem obsodila družbo, ki izvaja nerazumevanje nad dorasčajočimi. Petru Jacksonu so posebni efekti - tehnični in digitalni - ki jih kinematografija premore, domače sredstvo, s katerim se je polastil dokumentiranega dogodka iz bližnje preteklosti, ga manipuliral in iz njega priredil prej vizionarsko igro znotraj motene domisljije dveh mladostnic kot pa rekonstrukcijo biografije. Izbral je

motiv in nežanska filmska sredstva, zato da napade brezcutnost neusmiljenih. Film sodi v že znano občutljivost avtorjev mlade novozelandske kinematografije (pripada ji tudi Jane Campion), sibke zaradi malostevilnih filmov in industrijske neorganiziranosti, in vendar učinkovite na mednarodnih prizoriščih. Jacksonov film (četrti po vrsti) je prejel srebrnega leva na lanski beneski Mostri in tekmoval tudi za oskarja.

Jakson je izvrsten poznavalec tehnike snemanja; s sproscenostjo vodi tok filma, čeprav se včasih tekočnosti zatakne, drugič pa je pogon tako močan, da ga clovek skoro ne prenese. Njegove slike zadržujejo gledalca v negotovem ravnotežju med sanjskim in stvarnim, med lahkotnostjo in krutostjo. Dobro polovico filma vodi v izmeničnem slogu, ko se napetost poleze in zaigra pravljica, spet pritistne na dramo. Filmu pripravlja počasen, težak in krvav konec: to bodo trenutki

mojstrsko prikazanih obsedenosti in groze. V mogočni efektni masineriji pa je smisel filma nezaten; priznavamo resnico drame, ki jih ranljive osebe doživljajo v delikatnih razmerjih, zato se ne zadovoljimo za filmovo ceneno psihološko blago. Znamenja za duševno muko in njene vzroke so prevec razločna in tesno dograjujejo znake, da ni prostora za drugačne notranje odmeve. Končno ni izvirnega cilja za tako dobro izdelano igro.

NA KRATKO

Izšla 46. številka Literature

LJUBLJANA - Poetični razdelek aprilske številke Literature prinaša pesmi Uroša Zupana, Ive Svetina in Ivana Dobnika, v proznem delu pa so objavljeni prispevki Vladimirja Kovarčiča, Milana Kleča in Mohora Hudeja. O literaturi in gledališču sta se z Ladom Kraljem pogovarjali Diana Koloini in Zenja Leiler. Esej o idejnem svetu Hiengove novelistike je napisal Tomo Virk kot spremno besedo k izboru njegovih novel, ki bo izšel letos pri Slovenski matici. Pozornosti vreden je tudi prevod odlomka najpomembnejšega sodobnega bolgarskega prozaista Viktorja Paskova, ki je leta 1987 zaslovel z romanom Balada za Georga Henricha. Gre za poetično in humorno zgodbo o izdelovanju viole d'amore, nekakšnih božjih gosel, ki je izšla v več kot 15 jezikih. Pod kritični drobnogled so med drugimi prišli: zadnji pesniški zbirki Alojza Ithana in Uroša Zupana, eseji Mateja Bogataja, roman Milojke Zizmond Kofol in pesniška transverzala Janija Kovarčiča. (A. P.)

Izšla Primorska srečanja št. 169/95

NOVA GORICA - Nova številka Primorskih srečanj prinaša veliko zanimivega branja. V rubriki Politika sosedstva se Vida Gorjup-Prosinčič pogovarja s Paolom G. Parovelom, tržaškim zgodovinarjem, ki je s spremno besedo sodeloval pri izdaji Brizinskih spomenikov v italijanski. V Primorskih portretih sta predstavljena zdravnik, pisatelj in politik dr. Rafko Dolhar in predlani umrla gorška pesnica Ljubka Sorli. Sledijo stalne rubrike (Gospodstvo duha, Odrpte strani...), bogati sta pa tudi rubriki Leposlovje, v kateri se pojavlja več novih pesniških imen, in Zapiski. Likovno prilogo je z ilustracijami iz knjig primorskih književnikov tokrat prispeval Zvest Apollonio. (A. Z.)

FILM / ZAKAJ JE HAL HARTLEY »KULTNI« REŽISER

Zaupanje v zgodbo in amaterizem iskanja

LJUBLJANA - Wim Wenders je nedavno izjavil: »Pred časom sem bil prepričan, da je film izčrpal zgodbe, ki bi jih lahko pripovedoval, in da ni več možnosti za izum novega filmskega jezika. Kot da bi video, televizija in estetika MTV-ja vse izničila. Toda danes sem spet našel vero, kajti to stanje je privedlo do upora. Opazujem, kako film tiho ozivlja v neodvisnosti, z majhnimi in okretnimi ekipami. S tem mislim na filme, kot je Dragi dnevnik, na filme Alexandra Rockwella, na izume Jeuneta in Caroja v filmu Delikatese.«

Wendersov spisek lahko mirno dopolnimo z imenom Hala Hartleya, se posebej zato, ker sta z Alexandrom Rockwellom najpomembnejša nova predstavnik ameriškega neodvisnega »intelektualnega« filma, ki je že po definiciji nizkoproducijski. Izraz »intelektualni film« ne pomeni nič in je zgolj nekakšno pojmovno orodje, ki pomaga k razmejnitvi današnje, zelo plodne ameriške neodvisne scene. Leta 1992 so v ZDA posneli 90 prvencev mladih režiserjev, deset let prej pa je bilo takih filmov samo 35!

V tem vrelcu novih idej in energije so se kmalu izoblikovale nekatere struje: režiserji urbanega nasilja (Tarantino, Sena), črni film

in nasledniki Spika Leeja, predstavniki drugih etničnih skupin (Wang, Rodriguez), ženski film in predstavniki »intelektualnega« filma, ki sledijo tistim filmskim iskanjem iz osemdesetih, ki sta jih npr. zaznamovala David Lynch in Jim Jarmusch. Hal Hartley bo ob omembi zadnjih dveh imen seveda izjavil, da z njima razen podobnih ekonomskih izhodišč nima ničesar skupnega, toda to je že zgodba o neskončni igri referenc in avtorskih vizij. Zato pa ne bo nasprotoval referencam, kot sta Preston Sturges ali Jean-Luc Godard, ki sta vplivala na njegov režijski stil: eksplozivno mešanico komičnega in absurdnega.

Hal Hartley je leta 1984

I. Huppert v Amaterju: »nuna« pri založniku svojih, pornografskih zgodb

LITERATURA / V DEVETI DEŽELI - KNJIGA SLOVENSkih PRAVLJIC IZ DANAŠNJIH DNI

Čas pravljic še ni minil

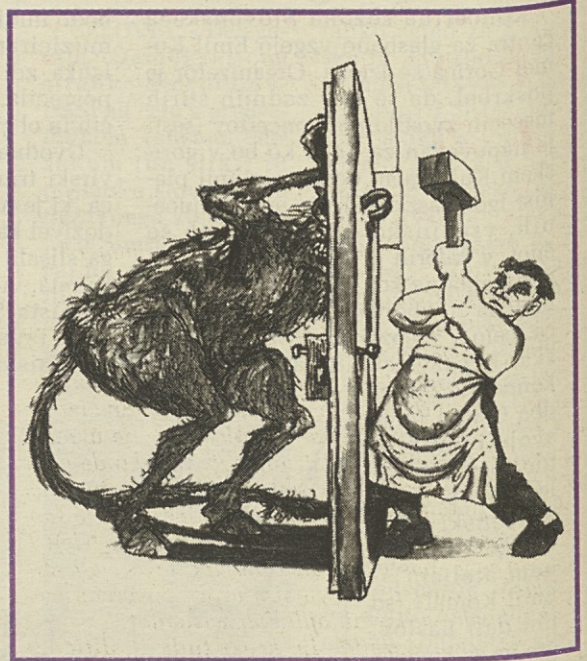
LJUBLJANA - Med letosnjimi številnimi obletnicami je tudi stoletnica izdaje prvega zvezka znamenitih Slovenskih pesmi dr. Karla Strecklja, ki svojega dela zaradi smrti ni dokončal. Tako je do izida zbirke starih zvezkov, v katerih je zbrano nad 8000 pesmi, prišlo l. 1923 predvsem po zaslugi dr. Jozeta Glonarja. Slovenska prozna folkora se nima tako monumentalnega dela, čeprav je zbranega ogromno gradiva. Slovenske pravljice so se danes priljubljene med bralci, zato se je Mladinska knjiga odločila za izdajo Stotih slovenskih pravljic iz naših dni pod naslovom V deveti deželi.

Pričujoča zbirka pravljic je nastajala od leta 1974 in vključuje pravljice iz obdobja po drugi svetovni vojni, ki izvirajo iz različnih krajev Slovenije. Delo dokazuje, da pripovedi se vedno živijo v kolektivni zavesti in jeziku ljudstva ter tako zrcalijo sedanji čas, ki očito se ni povsem duhovno

osiromašen. Izredno pestro gradivo - od klasičnih pravljic, povedk, ugank, anekdot do nekajvrstičnih ritmičnih zbiranih formul - razgrinja pripovedne arhetipe, ki v svoji univerzalni govorici premagujejo prostor in čas ter so skupni duhovnim kulturam različnih narodov.

V bajkah tako lahko razberemo ostanke pravadne, poganke mitologije, v legendah krščansko kulturno izročilo, v aitioloških povedkah (povedke o nastanku sveta) nekdanje razumevanje naravnih pojavov, v zgodovinskih povedkah našo preteklost. Zelo veliko je povedk s saljivo in socialno tematiko (te obravnava hierarhična razmerja med bogatimi in revnimi), nekatere so le variante oziroma različice starejših, kar pa jim ne odvzame njihove avtentičnosti in enkratnosti. Dobesedne ponovitve v živem govoru namreč niso možne, zato ima vsaka varianta svojo identiteto. Pravljica Dobri princ (o pastorki, ki jo odresi princ) iz Mirne peči na Dolenjskem ima verjetno svoje zaledje v dveh umetnikih: Deklici z vzglicami Hansa C. Andersena in Srečnem kraljeviču Oscarja Wilda; povedka Bajtarjevi trije sinovi iz Dola, Borovnice je varianta znane Mizica pogmi se bratov Grimm; zgodbo o možu in ženi, ki sporoča, da bo v zakonu tedaj mir, če bo mož gluhi in žena slepa, če bo prvič zapisal v svojih znamenitih pridigah ze Janez Svetokriški.

Kljub pojavljanju bajnih bitij je v sodobnih pravljicah očitna težnja pripovedovalcev po poenostavitvi, kajti moska bajna bitja največkrat nastopajo kot hudiči, ženska pa kot vile. Poleg uporabe pravljicnih števil ostaja glavna fabulativna značilnost zasnovanost na dihotomiji dobrega in zla: lastnosti, kot so postenost, skromnost, dobrota so vedno nagrajene, saj so del idealne podobe človeka, medtem ko so hudobnost, nepostenost in osabnost kaznovane. V osrečju pravljice se torej skrivajo odgovori na etična vprašanja, kar jim dodeljuje vzgojno funkcijo. Pri preizkušnjah junakov priskocijo na pomoč skri-

Ilustracija Matjaža Schindlerja k pravljici Kovač prevara hudiča

vne in nadnaravne sile, tako da se zgodba lahko konča v tisti znani maniri »zivila sta srečno vse zive dni«, ali pa »tako je bilo doma vsega: zdravja, sreče in kruha«. Starodavni mit o metamorfozah se se vedno kaže v poljubih, ki spremenijo ostudne kače v prelepe mladenke/mladenice, v vodi, ki iz čudežnega studenca starcem prinese večno mladost, v ujeti smrti, ki ne more več izvrševati svoje dolžnosti... O težkem sprizajznanju človeka z minljivostjo življenja govorijo tudi pravljice s saljivo noto, denimo: »Neki starček ni mogel dvigniti butare drv, da bi jo nesel domov. In je vzdihnil: »Oh, smrt, pridi že in resi me!« Pa res, prikaže se mu smrt ter reče: »Tu sem, kaj bi rad?« A starček se ustraši in odgovori: »Pomagaj mi vzdigniti to butaro.«

Kljub ohranjenim, prepoznanim lastnostim pravljic pa se starodavno na posrečen način prepleta z modernim, tako npr. ljudozerci stanujejo v vilah, davni časi, s katerimi se zgodba običajno začne, so

označeni kot prejšnji časi, ko se ni bilo take druginje in nobene stabilizacije... Jezik pripovedovalcev je živ, na trenutke surov in kot tak tudi zapisan, brez kakršnihkoli olepsav. Pravljice iz Prekmurja, Koroske, Beneške Slovenije in Režije so poleg knjižne slovenščine objavljene tudi v izvirmem narečju. Poleg sirokega vsebinskega razpona so odlike seznamni pripovedovalcev, zapisovalcev, narečnih besed in krajev, ki so zabeleženi tudi na priloženem zemljevidu Slovenije. Kot je napisala urednica knjige dr. Marija Stanonik v spremni besedi, ta zbirka ne sledi izključno estetskimi kriterijem, saj skuša biti predvsem življenjska. Tisto, kar je življenjsko in se danes odzvanja v kolektivno - nezavednem, pa so v svojem jedru nespremenljive človeške želje in potrebe po zdravju, ljubezni, moči in blagovinstvu, ki so seveda v pravljicnem svetu veliko bolj uresničljive kot v realnem življenju.

Andreja Paljevč

LITERATURA / PRIPOVEDKE S STREHE SVETA

Evropske cesarje in velikane so na Himalaji zastopali zmaji in zli duhovi

Streha sveta - Himalaja v Tibetu Slovencem ni več popolnoma neznan. Alpinistične odprave, v katerih so sodelovali tudi Slovenci, so osvojile že prenekatero najvišje pečata sveta na robu absurda. Hartley karikira vse tisto, kar na tem svetu deluje tako pomembno - tudi nasilje in denar.

»Nekateri ljudje pravijo, da so moji filmi mešanica ameriških komercialnih in evropskih obskurnih filmov. Oboje imam rad in s skepto gledam na vsako označevanje.«

Za ljubitelje označevanja: Hartleya so že primerjali z Britancem Mikeom Leighom (Goli) in Novozelelandko Jane Campion (Klavir). S tem so hoteli poudariti čudno dejstvo, da njegovi filmi prihajajo iz ZDA.

Nerina Kocjancic

odrezen od vsega drugega sveta. Zato so raziskovalcem tibetanske kulture edini viri tibetanski ubezniki in begunci, ki so prek gora prinesli s seboj del svoje bogate kulturne dediščine: jezik, vero, navade in ne nazadnje pripovedke, ki so se stoletja prenasala iz roda v rod le z ustnim izročilom.

Medtem ko so v Evropi v pravljicah živeli cesarji in velikani, so v Tibetu nastopali zmaji in zli duhovi. Pripovedke v pričujoči knjigi so del tibetanske dediščine, ki so jo Tibetanci uspeli zapisati in tudi prevesti v angleški jezik in shraniti v knjižnici in arhivu v Dharamsalu v Indiji, kjer se je s svojimi privrženci naselil njihov verski in posvetni vodja Dalaj Lama.

Knjiga je izšla v Zbirki pravljic in pripovedk Zlata ptica v zelo prikupni zunanji opremi in z 18 izredno vsebinski originalnimi ilustracijami Wang Huiqina. Na koncu knjige je tudi krajši besednjak manj znanih tibetanskih imen, ki so zaradi potrebne originalnosti v knjigi ostali neprevedeni.

Ciril Velkovrh

EPIDEMIJA / PO MNENJU VIROLOGOV

Ebola se umirja, ne pa tudi strah ljudi

V zadnjih urah manj novih okužb z virusom
Turčija prepovedala uvoz blaga iz Zaira

Prebivalci iščejo razlago za ebolo v ljudskih vražah

NAIROBI - Kako je izbruhnila epidemija virusa ebola, v kateri je umrlo približno sto oseb v Zaireju? Medtem ko si znanstveniki mrzlično izmenjujejo informacije, se med prebivalstvom širijo neverjetne zgodbe.

Nek angleški novinar je zbral razne ljudske pripovedi o magičnem izvoru virusa. Ena izmed teh trdi, da so nekega pustolovca, ki je ukradel velik demant v Angoli in ga skrtil, tako da ga je pogoltnil, operirali v bolnišnici v Kikwitu (kjer je izbruhnila epidemija). Med operacijo je moski, znan kot gospod Kimbabu, umrl. Njegov oče se je masčeval nad zdravniko tako, da je nekemu vraču naročil, naj z uroki povzroči smrt vseh zdravnikov in njihovih asistentov.

O izvoru epidemije krozi tudi »politična« zgodba: nekateri verjamejo namreč, da je angolsko ljudstvo naročilo nekemu drugemu vraču, naj kruto kaznuje prebivalce Zaireja in predsednika Seseja Sekoja Mobutuja, ker je podprl boj uporniškega voditelja Jonasa Savimbija.

V Kinšasi krozi se bolj fantastične pripovedi, ki so neke med grozljivimi pravljicami za otroke in afriškimi zgodbami s konca prejšnjega stoletja. Po teh zgodbah je virus razširil neki južnoafriški znanstvenik - v službi v Ameriki -, ki se je v Kikwitu udeležil posveta o Aidsu. Ob koncu posveta so nekateri videli, kako se je spremenil v povodnega konja in izginil v reki Kwilu. Čeprav ni jasno, v kakšni zvezi sta virus in znanstvenik-povodni konj, nekateri verjamejo tako tej kot podobnim teorijam. Prebivalstvo je namreč zelo vrazeverno in sploh ne verjame v smrt iz naravnih razlogov, pa naj zdravniki v Kikwitu se tako poudarjajo, da so te zgodbe le prazne marnje.

KINSASA - Epidemija ebola je v Zairu baje dosegla svoj višek, tako da so virologi mnenja, da je najhujše mimo. Optimisti so tudi glede Kinsase, ki je ne obdaja več tako strogi sanitetni kordon kot v prejšnjih dneh, saj so sprostili pretok blaga, delne omejitve so samo za potnike. Tako so včeraj v karanteno strpali pri M'Bankani (150 kilometrov vzhodno od Kinsase) šest oseb, ki so baje zbolele za malarijo. Ker pa je med prvimi znaki ebola tudi visoka telesna temperatura, je vsak bolnik z vročino sumljiv.

Vsekakor je taka skrb razumljiva, manj razumljivi so drastični ukrepi, ki so jih sprejele nekatere od Zaira zelo oddaljene države. Turčija je včeraj prepovedala uvoz kakršnegakoli blaga iz Zaira, vse potnike iz te afriške države pa bodo pregledali zdravniki. Pozivi Svetovne zdravstvene organizacije, naj države ne nasedejo paniki, niso torej zalegli. V nedeljo je na letališču v Rio de Janeiru zavladal preplah, ker je na krovu letala, ki je prihajalo iz Johannesburga, ena oseba umrla. Letalo in potnike so za nekaj ur osamili, kasneje pa so ugotovili, da je nekdo v letalu umrl zaradi srčne kapi.

Zaščita pred virusom ebolo

1 Kanada: Dva zairska državljana, ki sta prosila za politični azil, sta v karanteni, čeprav nista bolna.

2 ZDA: Vse potnike, ki prihajajo iz Zaira, natančno pregledajo in jih opozorijo, naj se v primeru simptomov takoj obrnejo na zdravnika.

3 Belgija: Veleposlaništvo v Kinšasi je odredilo zdravniški pregled za vse potnike v Bruselj. Kdor bi imel simptome ebola, ne sme na letalo.

4 Francija: Vsi potniki iz Zaira morajo izpolniti obrazec in odgovoriti na vprašanja o možnih stikih z okuženimi.

5 Rusija: Namerava ukiniti letalske zveze z Zairom.

6 Slonokoščena obala: Prepovedala je uvoz živil in živih opis iz Zaira. Vse potnike pregledajo.

7 Angola: Okrepila je nadzor na meji z Zairom; preklicala je vstopne vize za zairske državljane. Vse angolske državljane, ki prihajajo iz Zaira, pregledajo.

8 Uganda: Uvedla je zdravniške preglede na meji z Zairom.

9 Tajska: Ukinila bo vizume za potnike iz Zaira, Sudana in Kenije.

AP/Wm. J.Castello

NEMČIJA / V NEDELJO STA ZBEŽALA IZ JETNIŠNICE V CELLEJU

Po severnonemških cestah lovijo ubežnika, ki imata s seboj talca

Dvojica je skrajno nevarna, ker ve, da bo prej ali slej umrla zaradi aidsa

BERLIN - Po severnonemških cestah se nadaljuje beg dveh zapornikov, ki sta v jetnišnici spodnjeseškega Celleja onesposobila jetniškega paznika in si z njim predsinocnjim utrla pot do svobode. Nemske oblasti so jim namreč izročile zahtevani porsche, mobilni telefon in 200 tisoč mark.

Z avtom in talcem, 35-letnim jetniškim paznikom Dietmarjem Kraftom, sta 38-letni Peter Strüdingerm in 37-letni Günther Finneisen zapustila jetnišnico v nedeljo ob 21. uri in se usmerila proti Hannoveru. Oblasti so bile do dvojice tako popustljive, ker sta oba seropozitivna in vesta, da bosta prej ali slej umrla zaradi aidsa, tako da sta trdno odločena, da ne bosta umrla za rešetkami. Dvanajst ur so se z njima pogajali, ko pa je bilo jasno, da bosta kriminalca ubila talca, ali ga okužila z aidsom, je policija klonila in jima izročila zahtevano.

Po begu so bili porscheju takoj za petami policijski avtomobili. Bežecima so sledili na divji

Porsche z ubežnikoma in talcem na ulicah Celleja takoj po begu iz jetnišnice (AP)

in brezcilni vožnji po pokrajinskih cestah Spodnje Saske. Ko pa sta se usmerila proti Bremnu, ju je policija včeraj ob 3. zjutraj izgnala. Včeraj ob zori pa so s pomočjo helikopterjev ponovno izsledili bežeci porsche pri Diepholzu med Osnabrückom in Bremnom. Kljub mobilnemu pa policija ni

uspela vzpostaviti stika z bežecima, ki sta v zamejno telefonirala neki televizijski postaji in zahtevala, naj ju policija neha zasledovati. Po mobilnemu se je oglašil tudi njun talec, ki je svoje kolege rotil, naj vsaj umaknejo helikopterje. Iz pogovora z novinarji je tudi razvidno, da si ubežnika sko-

raj želita spopad s policijo, da bi »herojsko« končala zivljenje in ne kot bolnika za jetniškimi rešetkami.

Nemska policija za sedaj ne ukrepa, ker noče zrtvovati talca. Navsezadnje imajo Nemci kar precej izkusen s takimi primeri. Leta 1988 sta dva bančna roparja v Gla-

dbecku (Severno Porenje-Vestfalsko) po prihodu policije zbežala s talci. Po vratolomnem begu sta s talci prestopila nemsko-nizozemsko mejo, se vrnila v Nemčijo in celo sodelovala na tiskovni konferenci. Po 54 urah so posegli nemski specialci, ki so ubili enega roparja, drugega pa onesposobili. V spopadu je bil ubit tudi neki 14-letni talec iz Bremna, ki je bil po rodu iz Italije. Leta 1991 so prav tako iz Celleja s tremi jetniškimi pazniki zbežali stiri zaporniki, ki so jih dva di kasneje prestregli in aretirali po oboroženem spopadu. Lani sta dva zapornika zbežala iz nekega hamburskega zapora, oropala neko banko, policija pa ju je aretirala sele po 40 urah, potem ko sta prevzela kar 1.300 kilometrov po nemških cestah.

Ob vsem tem je popolnoma jasno, da bo Nemska policija počakala. Ko bodo ubežnikom priče pojenjati moči, bo policija posegla. Tokrat pa so nekoliko bolj zaskrbljeni, ker sta ubežnika zaradi aidsa že zapisana smrti.

Krčenje sredstev bo Naso privedlo do privatizacije vesoljskih odprav

NEW YORK - Vest je prodrla v javnost pred nedavnim: ZDA bodo v kratkem najbrz privatizirale vesoljske odprave, ki bodo s tem postale predvsem trgovskega značaja.

»Nekoč je vesoljska agencija morala sama proizvajati vesoljske trajekte in rakete oziroma skrbeti za vse vesoljske odprave, ker pač ni bilo nikogar, ki bi bil zmožen tega, sedaj pa so se casi spremenili,« je dejal Daniel Goldin, upravnik ameriške vesoljske agencije Nasa. Dejstvo je, da v bitki za lastni obstoj Nasa preprosto nima druge izbire.

Zaradi krčenja finančnih sredstev, ki ga je predlagal ameriški kongres, bo agencija morala najti res korenite rešitve. Potrebno bo bistveno omejiti stroške, kar pomeni, da bo potrebno temeljito spremeniti programe agencije. Strokovnjaki so na primer zračunali, da bi se stroški agencije zmanjšali za milijardo dolarjev, ko bi organizacijo vesoljskih odprav zaupali zasebnim podjetjem. Poleg tega bi privatizacija tudi spremenila namen vesoljskih odprav, ki bi postale predvsem trgovskega, medtem ko so bile doslej bolj znanstvenega značaja.

Goldin je vsekakor poudaril, da bo do teh sprememb prišlo polagoma. Potrebni bosta namreč vsaj dve leti za izpeljavo načrta, ki ga sicer že preučujejo. Spremembe so posledica predlaganega krčenja zveznih stroškov. Kongres si prizadeva doseči ravnovesje med državnimi stroški in prihodki do konca tisočletja in namerava do leta 2000 skrajšati sredstva za civilno znanstveno raziskavo od 32 na 25 milijard dolarjev. S tem bi odpadle eksperimentalne raziskave o izvoru vesolja, sončni energiji in skrivnostih nekaterih vremenskih pojavov. Nasa se bo vrh tega morala odpovedati okrog 25.000 uslužbencem, tako da se bo v bistvu vrnila k razmeram iz začetka 60. let.

NEMČIJA / KOMUNISTIČNA ZAPUŠČINA

Čiščenje imen berlinskih ulic

Marxovi trgi in ceste zahodnjakov ne motijo

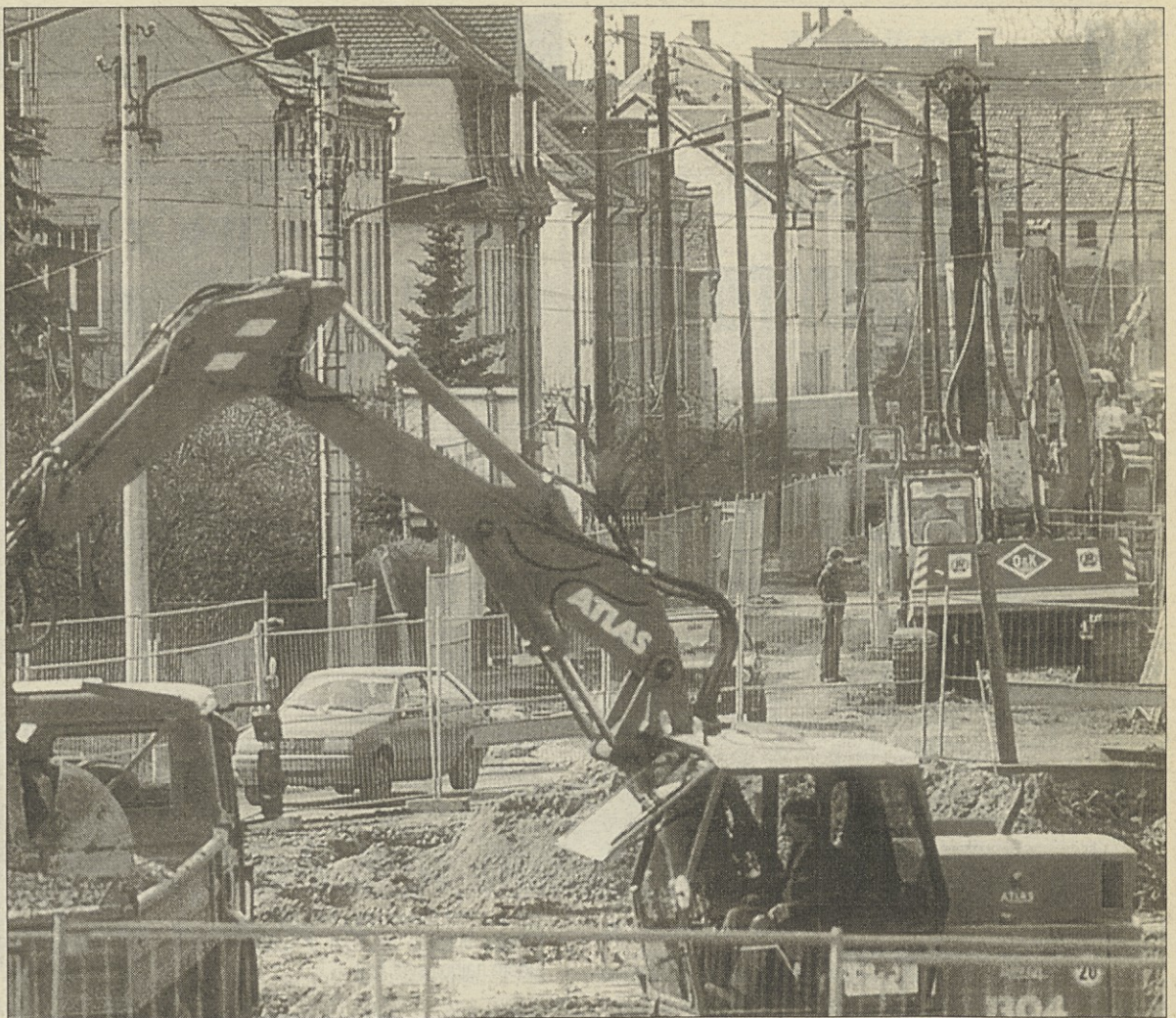
BERLIN, HAMBURG - Pet let po padcu komunističnega režima Nemske demokratične republike (NDR) so spremenili skoraj vsa imena vzhodnonemških ulic, ki spominjajo na komunistično obdobje. Danes se le še občasno dogaja, da oblasti spremenijo imena ulic, ki so odraz preteklosti. Že z odprtjem nemsko-nemske meje in padcem berlinskega zidu novembra leta 1989, ko so padli številni spomeniki Marxu in Leninu, so se začele razprave o spornih komunističnih imenih ulic. V začetku leta 1993 so samo v Berlinu preimenovali kar 69 trgov in ulic.

V zahodnem delu Nemcije se glede tega vprašanja ne razburjajo preveč. Nekatera zahodnonemška mesta imajo celo glavne ulice poimenovane po Karlu Marxu in nihče ne zahteva sprememb njihovih imen. Prav nasprotno: mestni veljaki v Nürnbergu razpravljajo celo o tem, da bi neki trg poimenovali po levicarski socialdemokratski Rosi Luxemburg, ki je spadala med ustanovitelje Komunistične partije Nemcije (KPD).

»Karla Marxa imamo in ga bomo imeli tudi v prihodnje,« je dejal tiskovni predstavnik zahodnonemškega mesta Saarbrücken Urs Kalbfuß. V Kölnu pa imena ulic spominjajo na čas, ko sta Marx in Engels delala pri tamkajšnjem časopisu Rheinische Zeitung. Karl-Marx-Ring v Münchnu je bil nekaj let sicer sporen, toda mestni svet je odločil, da bo ime ostalo nespremenjeno. Tudi v Hamburгу so nekatere uli-

ce poimenovane po znanih komunistih, ki so jih ubili nacisti. Neki hamburški trg na primer nosi ime Ernsta Thälmana, nekdanjega voditelja KPD, ki so ga nacisti umorili leta 1944.

Na območju nekdanje Nemske demokratične republike pa so po letu 1989 radikalno spremenili imena ulic in trgov. Tako v vzhodnonemškem Leipzigu niso preimenovali le Lenina in Thälmanove ulice, marveč so spremenili tudi tipično komunistična imena ulic, kot sta na primer Ulica gradbenih delavcev in Cesta komsovola. V vzhodnem delu Berlina, kjer je bil nekoč sedež vzhodnonemškega vodstva, je se zdaj pogosto zaslediti srdite razprave o imenih ulic. To velja tudi za ulico Otta Grotewohla

(nekdanjega premiera NDR), ki so jo zdaj na zahtevo mestnega sveta po pruski tradiciji preimenovali v Wilhelmstraße. Tudi trg Marxa in Engelsa so preimenovali, in sicer v Grajski trg. Spremenili so tudi ime ceste, ki je nosila ime prvega predsednika

NDR Wilhelma Piecka. V vrsti za preimenovanje zdaj čakata se Besarinov trg (Nikolaj Besarin je bil sovjetski upravnik zasedenega Berlina) in Ulica Clare Zetkin (levicarska borka za človekove pravice). Za nekatere berlinske ceste je skupina neodvisnih stroko-

vnjakov predlagala, naj ohranijo svoje staro ime. K temu spada na primer ulica Rose Luxemburg.

Za prebivalstvo je »čiščenje imen«, kot to početje imenujejo njegovi nasprotniki, povezano s številnimi težavami. Ena od teh je, da si morajo zapo-

mniti številne nove naslove. Tako veliko ljudi ne nasprotuje preimenovanju iz političnih razlogov, temveč le zato, ker jih jezi dodatno delo. Teh ukrepov pa se veselijo vsaj eni: na primer zalozbe, ki morajo nenehno tiskati nove nacrtje mest.

Petra Kaminsky / dpa

ŠVICA / TEMNA PLAT DIPLOMATSKE IMUNITETE

»Sužnji« v mondeni Ženevi

S služničadjo najslabše ravnavajo diplomati iz držav tretjega sveta

ZENEVA - Diplomatom se res ni treba boriti za preživetje, sploh pa ne v Ženevi. Ker mesto velja za eno najdražjih, vlade svojim uslužbenecem, zaposlenim v Ženevi, plačujejo visoke dodatke, vendar pa to na vest nekaterih med njimi ne vpliva. Čedalje pogostejše je slišati, da diplomati izkoristijo svojo hišno pomoč. Sindikati brez meja (Syndicat sans frontières) v Ženevi, ki skrbi za zapostavljene, govori o »suzenstvu in skandalih. Diplomati, ki se ne obremenjujejo z razmišljanjem o primernem plačilu in ustreznem delovnem času, so večinoma iz držav tretjega sveta. Svojo hišno pomoč pripeljejo s seboj ali pa jo najamejo v renejskih državah. Švicarski zakoni za tujo delovno silo ne veljajo, njihovih delodajalcev pa zaradi diplomatske imunitete praviloma ni mogoče sodno preganjati.

Neki diplomat iz Katarja je svojo hišno pomočnico prisilil, da je garala vsak dan dvajset ur, potem pa ji za to ni plačal niti pare. Stanovanje in hrana sta se mu zdela zadostno plačilo. Ko jo je delodajalec se pretepel, je ženska pobegnila.

Bangladeski veleposlanik v Združenih narodih je v Zenevo pripeljal svojega rojaka in mu po informacijah sindikata za šestnajst ur na dan plačeval sedemsto frankov na mesec. Od tega je stiri sto frankov zadržal za stanovanje in hrano. Moz je končno pobegnil in švicarske oblasti prošil za zaščito. Kmalu po tem je izginil.

Po podatkih sindikata so ga v bangladeskem veleposlanstvu najprej zaprli, potem pa poslali iz države. Veleposlanik je Zenevo medtem že zapustil. Lani je neki libijski diplomat najel hišno pomoč iz Gane. Po trditvah sindikata je sam dolocil plačilo sto dolarjev na mesec. Delovni čas je trajal od pol sedmih zjutraj do pol enajstih zvečer, če pa je imel goste, celo do polnoči. Tudi tega velikodusnega delodajalca ni več v Rhonestadtu.

Ko Luis Cid, vodja Sindikata brez meja, priporoča taksne zgodbe, se njegov glas trese

od ogorčenja. Cilenc, ki se prezivlja kot tiskar, ves svoj prosti čas zrtvuje za brezplačno delo pri sindikatu. Pa ne samo to. Že nekaj mesecev nudi zatočišče Kolumbijki, ki je bila stiri in pol let zaposlena pri nekem švedskem diplomatu, ki je v Ženevi veleposlanik svoje države pri Svetovni trgovinski organizaciji. Lani je morala Kolumbijka na operacijo medvretenčne ploščice. Takoj po tem so jo odpustili.

S pravnim sporom zeli zdaj razjasniti, ali je veleposlanik z njo ravnal pravično in ali je prejela zadostno plačilo. Diplomati je nasprotno že večkrat poudaril, da ji ni nicesar dolzan. Cid se že pet let bori za obvezujoče predpise delovnega prava in za primerno plačilo zaposlenih v hišnih gospodinjstvih, ki jih je v Ženevi približno 2800. Velikega uspeha se ni dosegel, kajti niti Združeni narodi niti njihova Komisija za človekove pravice ali Mednarodna delovna organizacija (ILO) se za to ne cutijo pristojne.

Švicarsko zunanje ministrstvo je sicer že leta 1987 podalo predloge za plačilo hišnega osebja v diplomatskih gospodinjstvih, vendar pa članov misij Združenih narodov v Ženevi nihče ne more prisiliti, da bi se teh predlogov držali. Ženevski kanton je pred kratkim predlagal obkovanje posredovalnice za poravnavo sporov med diplomati in njihovim hišnim osebjem. Cid od tega ne pričakuje nicesar, kajti tudi v preteklosti podobni poskusi niso obrodili sadov. Švicarsko zvezno sodišče v Lausannu je pred kratkim izreklo zanimivo sodbo.

Odpusčenemu soferju egiptovske misije je priznalo pravico do tožbe za petnajst tisoč frankov odsodnina na švicarskem sodišču, ki mu po njegovem mnenju pripadajo za dva neplačana meseca, nadure in pravico do dopusta. Sofrji niso zadolženi za visokostne naloge, zato se egiptovska misija ne more sklicevati na imuniteto, ki sicer velja za diplomate, je razsodilo švicarsko vrhovno sodišče.

Arno Mayer / dpa

Palača narodov v Ženevi

Nemški policisti se borijo za večji ugled

MÜNSTER - Poročila o nasilnih in rasističnih policistih so pri nemški policiji sprožila »veliko mero negotovosti«. Razsežnost negotovosti je policijski visji komisar Manfred Wojtecki zasledil na več kot 60 seminarjih, na katerih je od decembra 1992 naprej s policijskimi uradniki iz dezele Severno Porenje-Vestfalija razpravjal o razlogih in posledicah sovražnosti do tujcev in rasizma.

Na teh prireditvah naj bi spodbudili večje razumevanje za »kulturne razlike«, obenem pa tudi odkritost glede lastnih predsodkov. Veliko uradnikov, ki razpravljajo o sovražnosti do tujcev, se boji, da bi jim javnost utegnila dodeliti vlogo grešnega kozla. »Saj nismo nikakršni uniformirani roboti,« meni eden od njih, ki se mu zdi, da javnost do policistov ni pravična. »Ne morem biti odgovoren za posamezne primere,« se glede čedalje slabšega ugleda varuhov reda pritožuje drugi. »Vsak izged je ne-

sprejemljiv,« jasno razlaga Wojtecki, vendar svari pred poslopsevanjem. Premisliti moramo o tem, kako naj se izognemo razvoju v napačno smer, vendar ob tem ne smemo zanemariti razvoja celotne družbe. Učni namen seminarjev o sovražnosti do tujcev Wojtecki opisuje takole: »Udeležence skušamo senzibilizirati, da položaja ne bi razlagali le s pomočjo poklicnih izkušenj.« Že pri inter-nih policijskih razpravah je očitno, kako velika je negotovost. »Ce nekoga petnajstkrat zalotim pri kraji v trgovini, se razjezim. Ce pa je le-ta tujec, svoje jeze sploh ne morem izraziti, ne da bi me kdo takoj uvrstil v desno krilo,« je dejal eden od udeležencev seminarja v Münsteru. »Saj tudi nizozemskih kolegov v podobni situaciji nihče ne gleda po strani,« se je strinjal neki policist iz Nizozemske. »V Nemčiji smo s tem veliko bolj obremenjeni - zaradi nase preteklosti.« Ta po 50 letih se vedno ni popolnoma obdelana in razrešena. Seminarji

o sovražnosti do tujcev in desnem ekstremizmu so pri policijskem sindikatu redno na programu prireditve. Po poročilih o preiskavah proti policistom iz Hamburga zaradi domnevnega nasilja do tujcev sindikat vztraja pri čimprejšnji razrešitvi dotičnih primerov. »Kaj takega nihče ne sliši rad, pa tudi verjamemo le neradi,« neprimerno ravnanje policistov komentira predsednik sindikata v dezele Severno Porenje-Vestfalija Klaus Steffenhagen. Pri več kot dvesto tisoč policistih v Nemčiji naj bi bili posamezni izgedi sicer »obzalovanja vredni, vendar se jim je težko izogniti«. Skoda je, da so obtožbe »ocrnile celoten poklic,« obzaluje Steffenhagen, vendar verjame v »samoočiščevalno moč« policije: »Večino primerov sovražnosti do tujcev smo odkrili sami.« Kljub temu je treba policiste jasno posvariti: »Kogar ujamemo pri taksnem ravnanju, pri policiji nima več kaj iskati.«

Eva Krafczyk / dpa

VELIKA BRITANIJA / TUJA DELOVNA SILA

Izkoriščanje in poniževanje služničadi

Delodajalci, predvsem Arabci, s hišnimi pomočnicami ravnavajo kot s sužnjami

LONDON - Lolet je morala pri neki savdski družini v Londonu delati od 18 do 20 ur na dan. Delodajalci so ponaredili dekletov potni list, niso ji izplačevali zaslužnega denarja ter njeno 39-letno mami, ki ima še pet otrok, prepričevali, da mora Lolet trdo delati, ker je doma iz revne dezele.

Pina je pri neki družini v Katarju delala tri leta, ne da bi bila en sam dan prosta. Tudi ona ni redno dobivala skromne plače. Čeprav so z njo zelo grdo ravnali, se je odločila za pobeg sele potem, ko jo je vanj pregovoril varnostnik stanovanskega naselja. »O Veliki Britaniji nisem vedela skoraj nicesar, vendar mi je nekega dne prekipelo, čeprav so mi gospodarji ves čas ponavljali, da nimam nobenih pravic,« je dejala 26-letna Pina.

Omenjena primera nista osamljena, kajti po podatkih, ki jih je zbrala Margaret Healy iz londonske agencije Kalayaan, pride vsako leto v Veliko Britanijo več tisoč ljudi, predvsem žensk, da bi opravljale hišna opravila. Prepricane so, da bodo z zaslužkom pomagale svojcem v domovini. Vendar jim delodajalci ne priznavajo osnovnih človekovih pravic, začnejo jih izkoriščati in goljufati. »To je pravo suženstvo, kajti takrat, ko nekdo nadzoruje vsak tvoj korak, postaneš suženj,« je dejala Healyjeva. Beseda »kalayaan«

pomeni v filipinskem jeziku svoboda; agencijo s tem imenom so ustanovili leta 1987 z namenom, da pomaga čedalje večjemu številu hišnih pomočnic, ki jih delodajalci izkoristajo ali z njimi slabo ravnavajo.

Doslej so uslužbenci Kalayaan zbrali podatke o dva tisoč zaposlenih dekletih, ki so od družin pobegnile zaradi slabega ravnanja. Britanska zakonodaja dovoljuje, da si ljudje pripeljejo v državo služinčad, ki pa ne more menjati zaposlitve, ker ne dobi delovne vize. Pri Kalayaanu menijo, da so pravzato izkoriščani in pravi sužnji. Delodajalci, jim večkrat vzamejo potne liste in jim ne dovolijo iz hiše. Večina deklet prihaja iz Filipinov, Indije, Sri-lanke in Nepala; za delo v tujini pa se odločijo zaradi obljub o dobrih plačah in delovnih pogojih. Ko pripotujejo v Veliko Britanijo, so pogodbe uničene ali povsem spremenjene. Veliko žensk delodajalci posilijo in pretepajo, nekatere celo stradajo. Prav tako niso deležne zdravniških storitev, večkrat morajo spat tudi na tleh.

»Delodajalci so bogatši, služinčad pa je iz revnih držav v razvoju in zeli pomagati svojcem v domovini,« je povedala Healyjeva. Organizacija Kalayaan je lani naredila anketo med 182 tujimi dekleti; izkazalo se je, da je bilo 128 vprašanih deležnih psihološkega pritiska, 77 fizičnega, 69 so jih

zaklepali v hiše, 127 nima prostega casa. Povprečno so mesečno zaslužile 167 dolarjev, vendar pa jih je le 70 redno prejelo plačo, dve zaposleni pa nobene. Več kot polovici vprašanih, 117, so bili zaseženi potni listi.

»Veliko žensk se vrne domov povsem uničenih,« je povedala Healyjeva. Navadno so njihovi delodajalci iz Savdske Arabije, Kuvajta, Katarja in Združenih arabskih emiratov. Čeprav se je začela britanska zakonodaja vendarle spreminjati - gospodinjstvom pomočnicam naj bi bil priznan status delavca - izkoriščani s tem ne bo konec, zato vladna zakonodaja se vedno ne odpravlja modernega suženstva.

Zaradi nevezdržnih razmer, v katerih živijo nekatera dekleta, prihaja celo do umorov: 16-letna Filipinka Sarah Balabagan, ki ji sodi sodišče v Združenih arabskih emiratih, je umorila svojega delodajalca, ker jo je posiljeval. V Singapuru so marca izrekli smrtno kazen z obesanjem filipinski služkinji Flor Contemplacion, potem ko je priznala dvojni umor. Healyjeva meni, da bi morala ta dekleta imeti možnost poiskati drugo zaposlitev, v času sodne preiskave v Britaniji pa bi morala dobiti tudi dovoljenje za bivanje in delo na Otoku. »Ne bomo odnehali, vse dokler ne bodo tem ženskam zagotovljene temeljne človekove pravice,« zagotavlja Healyjeva. Patricia Reaney / Reuter

NOVE ŽRTVE NA SLOVENIKI

V alfi je umrlo pet Makedoncev

Je vožnji po levi botrovala utrujenost ali alkohol

SLOVENSKE KONJICE - Tragicnega zaletavanja, ki je konec prejšnjega tedna na slovenskih cestah vzelo devet življenj, očitno s ponedeljkom se ni bilo konec. Le nekaj minut pred sedmo uro zjutraj je namreč na Sloveniki v bližini Slovenskih Konjic umrlo se pet oseb.

Hitro cesto, rezervirano za promet z motornimi vozili, so morali za približno eno uro povsem zapreti, nato pa je nekaj ur promet potekal izmenično po enem voznem pasu. Uro po nesreči so žrtve že odpeljali, ob cestnici pa je zarita v kombi stala povsem razbita crna alfa 33 karavan z italijanskimi registrskimi tablicami BZ598971. Prazen

je bil tudi kombi z ljubljanskimi registrskimi oznakami LJ-COLF-1, saj so voznika hudo ranjenega že odpeljali v celjsko bolnišnico. Nekateri od navzočih, ki so na kraj nesreče prihiteli prvi, so trdili, da je alfa nenadoma zapeljala v levo in z bokom trčila v prednji del kombija. Ko so prisli na pomoč, so lahko le ugotovili, da petim

potnikom v alfi ni več pomoči, iz avtomobila pa je bilo zaznati tudi močan vonj po alkoholu.

To seveda lahko pomeni tudi, da se je pri trčenju v vozilu morda razbila steklenica z alkoholno pijačo. Izvedeli smo, da naj bi osebni avtomobil vozil državljani Makedonije, petindvajsetletni Tale Ilijevski, ki je bil zacasno prijavljen v italijanskem kraju Foggia, v kombiju znamke Hyundai pa naj bi sedel osemindvajsetletni Franc Svolsjak iz Medvod.

Včeraj zjutraj na Sloveniki (Foto: Sherpa)

Nekaj ur pozneje so podatke o nesreči objavili tudi policisti. Kot so zapisali, je do nesreče prišlo, ko je alfa vozila iz smeri Hoč proti Arji vasi in v bližini izvoza za Slovenske Konjice nenadoma zapeljala v levo ter trčila v kombi, ki je pripeljal nasproti. V nesreči so takoj umrli Tale I., enaintridesetletni Dzelal R., šestindvajsetletni Dzevir M., trinindvajsetletni Nazmi Z. in dvajsetletni Aleksander N. Voznika kombija Franca S. so s

hudimi poškodbami spodnjih okončin prepeljali v celjsko bolnišnico.

Brane Piano

Mrtev kolesar

RIMSKE TOPLICE - V naselju Veliko Sirje je na magistralni cesti včeraj dopoldne tovornjak trčil v kolesarja, starejšega moškega. Ta je padel po cestnici in na kraju nesreče podlegel poškodbam. Osebni podatki o umrlem se niso znani. (B. P.)

Smrt z nasprotnega pasu

LJUBLJANA - Mojca - Marjanca M. B., 48-letna voznica fiata cinquecento, je v petek nekaj po poldnevu vozila po severni obvoznici s sisenske smeri proti Tomačevu, ko je blizu izvoza za Bežigrad dohitela pred seboj vozeci avtomobil. Ta je zaradi zgostitve prometa začel zavirati, kar pa je Mojco očitno presenetilo. Da bi se izognila trčenju, je zavrla in se skusala umakniti bolj na levo polovico voznih pasov.

Malega fiata je zaneslo čez intervencijsko obratnišče med obema voznima pasovima in trčil je v nasproti vozečo stoenko, katero je vozil 50-letni Janez Gale. Moza so hudo poškodovanega iz zmečkane pločevine izrezali gasilci, reševalci pa so ga odpeljali na urgentni oddelek Kliničnega centra. Poškodbe so bile prehude, Janez Gale je v bolnišnici umrl nekaj ur pozneje, medtem ko je Mojca - Marjanca utrpela le nekaj lažjih poškodb. (V. K.)

Na slovenskih cestah se je prejšnji teden v skoraj devetdesetih prometnih nesrečah poškodovalo več kot sto ljudi, dvanajst pa jih je umrlo. Vzrok: v večini primerov hitrost in alkohol. Policisti so pri dvanajstih povzročiteljih hudih prometnih nesreč ugotovili, da so vozili pod vplivom alkohola.

Letos je do nedelje zvečer zaradi prometnih nesreč umrlo 152 ljudi, v prvih urah novega tedna pa se je krvavi davek človekovega načina vožnje povečal se za novih šest žrtev...

Konec bega

LJUBLJANA - Obisk diskoteke M-klub na Kajuhovi ulici je za 17-letnega begunca Mladena S., ki je pobegnjl iz Popravnega doma Radece, pomenil tudi - vsaj za nekaj časa - konec svobode. V diskoteko so nekaj po polnoci v četrtek namreč pokukali tudi policisti nočne patrolje in fanta, za katerim je bila razpisana tiralica, legitimirali. Ko so ugotovili, kdo je, so ga vzeli s sabo in ga po postopku izročili vzgojiteljem radeskega popravnega doma. (V. K.)

EPP za banke

LJUBLJANA - Prepiranje, da je denar bolj varen doma kot v banki, se je verjetno lastniku hiše v Dvoru pri Bogensperku sesulo v prah po obisku vlomilskega lakomneza. Ta je prisel v hišo v noči na nedeljo, premetal omare in predale, našel 15 tisoč nemških mark in 400 tisoč tolarjev ter - gotovo zelo zadovoljen - odšel. (V. K.)

Živali bodo lačne

LJUBLJANA - Včeraj okoli poltretje ure zjutraj je zagorelo v skladiščni baraki podjetja Grund, ki se ukvarja s trgovanjem s hrano za živali. Gasilcem je požar sicer uspelo kmalu pogasiti, vendar pa je živalska hrana zaradi gašenja uničena. Preiskovalci so ugotovili, da je začelo goreti na zunanji steni skladišča na Litijski, zato policija sumi, da gre za požig. (V. K.)

Ne razume slovensko?

KOČEVJE - V nedeljo so pri rednem nadzoru prometa policisti petnajst minut po polnoci v Stari Cerkvi ustavljali tudi stoenko. Voznik pa se za rdečo lučko policijskega loparčka ni zmenil in je odpeljal naprej. Zasedovali so ga do hiše številka 65, kjer je voznik ustavil in stekel na hodnik, nato pa se vrnil na ulico, kot da je ravnokar prisel iz hiše. Policisti seveda »zvijajci« niso nasledili in so ga pozvali, naj se ustavi in se legitimira. Mož se za »tečneže« ni zmenil, ko pa so ga prijeli, se je uprl. Policisti so morali uporabiti v soli naučeno znanje o strokovnih prijemih in so upornika odpeljali na pogovor na svojo postajo v Kočevje. Izkazalo se je, da je mož 35-letni Bosanec Danko P., ki se je pred vojno v domovini zatekel v Staro Cerkev, alkohol, po katerem je disal, pa mu je očitno zamegnil presojo o pravilnem odnosu do modre uniforme. Sodnik za prekrške bo zdaj reševal nadaljnjo usodo porednega bosanskega begunca. (V. K.)

Nestrokovnjaki za plin

BEGUNJE - Pred dnevi je v gostišču Draga v Begunjah prislo do plinske eksplozije. V gostišču sta bila takrat samo najemnica lokala in pleskar. Ko je najemnica zelela skuhati kavo, je eksplodiralo. Notranje stene hiše so se sesule, žensko pa je hudo opeklo po obrazu in hrbtu. Odpeljali so jo v Klinični center, pleskarja, ki je dobil le lažje poškodbe, pa v jeseniško bolnišnico. Kriminalisti sumijo, da je bila nova plinska napeljava narejena nestrokovno. (M. F.)

Mamičin obisk v vrtcu

KRANJ - V petek so malčki iz vrtca Kekec za mamiče pripravili prireditev, na katero je prisla tudi 27-letna Kranjčanka. Nikakor pa se ni mogla upreti jakni v garderobi in tistemu, kar je bilo v zepu. Vzela je denarnico, v kateri so bili dokumenti in približno 6000 tolarjev. Ko je denarnico izpraznila, jo je odvrгла v bližnji smetnjak. Ko so jo odkrili, je tatinska mamica sele po 30 minutah prošnje povedala, kam je odvrгла denarnico. Lastnik denarnice je namreč želel dobiti nazaj dokumente, denar pa ji je kljub njenemu visokemu standardu pustil. (M. F.)

KRONIKA AVTOMOBILSKIH TATVIN

Delavni tatovi

LJUBLJANA, MARIBOR - Pretekli dni so policijski računalniki spet shranili podatke o večji dejavnosti avtomobilskih tatov. V noči na sredo je bil z Levske ulice v Mengsu ukraden BMW 320i svetlosive (grafitne) barve z registrsko tablico LJ 56 25A, v noči na petek pa je s parkiršca na Clevelandski ulici v Ljubljani izginil bel golf LJ 54 62P. Te noči je bil v Mariboru na Gregorčičevi ulici ukraden tudi suzuki vitara z registracijo MB K4 405, na Mariborski cesti v Radizelu pa BMW. Lastnik je imel srečo v nesreči, saj se je tat, ki ga se niso ujeli, z njegovim avtomobilom v Slivnici zaletel in ga pustil na

kraju nesreče. Okradeni je svoj avtomobil dobil nazaj - na njem pa je bilo za približno 200 tisočakov skode. V petek ali soboto se je neznanec odpeljal z mitsubishijem pajero s parkirnega prostora na Borstnikovi ulici v Mariboru. Če opazite mitsubishija z registracijo MB N7 673, sporočite najbližji policijski postaji, voznik namreč ni zakoniti lastnik avtomobila. Naslednje noč, torej v noči na soboto, so tatovi v ljubljanske Adamičeve ulice ukradli lato samaro zelene barve z registracijo LJ E2 911, v noči na nedeljo pa je na Bebehrjevi ulici »zamenjal lastnika« rdec alfa romeo z registracijo LJ 88 46A. (V. K.)

Trik ni uspel

LJUBLJANA - Pred dnevi so kriminalisti ovadili 28-letnega Matijo C. iz Radomelj in njegovega kompanjona, Bosanca, začasnega Domžalcana, 30-letnega Hasana J. Na osnovi zbranih dokazov ju namreč sumijo, da sta izposojevalnici avtomobilov Alpetour rent-a-car hotela ukrasti avtomobil renault pet. Prijatelj sta 18. aprila letos najela petko, 5. maja pa sta se z Hasanovim avtomobilom odpeljala v Koper, kjer je Matija tamkajšnjim policistom prijavil, da so mu sposojeni avtomobil ukradli. Renaulta pa sta mozakarja v resnici najprej skrila v garazo nekega prijatelja v Kranju, nato pa sta ga prepeljala v kleparsko delavnico drugega znanca v Moravce. Preiskava je policiste pripeljala do kleparske delavnice, kjer so odkrili ukradeni Alpetourov avtomobil. Bil je brez registrskih tablic, sicer pa se neopredelani. Policisti namreč menijo, da sta Matija in Hasan avtomobil hotela predelati - zamenjati številke sasije in karoserije - in ga zadržati zase oziroma ga prodati. Ovadba ju bremeni krive ovadbe in goljufije. (V. K.)

NATRGANA MREŽA TRGOVCEV Z MAMILI

Ob kilogram opojnega hašiša

Osumljena preprodajalca z mamilii v priporu, tretji še na begu

CELJE, ZALEC - Celjski kriminalisti domnevajo, da bo hitra policijska akcija, ki so jo v četrtek izvedli v Zalcu, sprožila še nekaj aratacij pripadnikov organizirane skupine, ki naj bi v Slovenijo tihotapila hašiš in ga preprodajala.

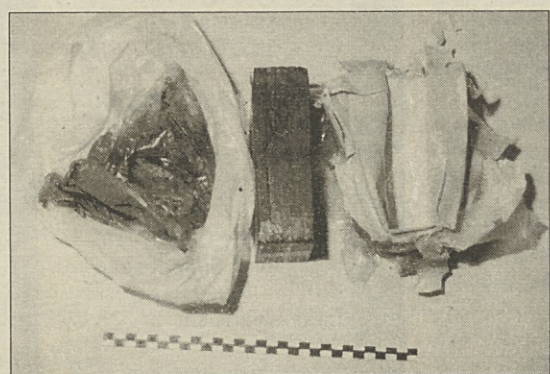
V četrtek zvečer so na parkirnem prostoru sredi Zalca pripadniki oddelka za zatiranje organiziranega kriminala pri celjski UNZ prijeli S. K., ki je imel pri sebi skritih pet večjih ploščic hašiša, namenjenega prodaji. Kriminalisti sicer pravi-

jo, da so S. K. aretirali zato, ker je z nenavadnim, živčnim vedenjem zbujal pozornost, saj naj bi carkal na kupca. Toda bolj verjetno je, da so se kriminalisti v soboto zvečer v Zalcu znašli zato, ker so pred tem prejeli nekaj obvestil. S. K. je hašiš, ki ga je bilo natančno za kilogram, skrtil pod jakno. Nadaljevanje preiskave je pokazalo, da ne deloval sam. Njegova sodelavca naj bi bila tudi D. G. in Z. M. Po pridržanju je preiskovalni sodnik za S. K. odredil pripor, medtem pa so policisti

predenj privedli tudi D. G., ki so ga prijeli v petek. Tudi on je ostal v priporu. Tretjega osumljenca, Z. M., policisti se niso izsledili, kaže pa, da je pobegnjl v tujino.

Da gre za razmeroma kakovosten hašiš, name njen preprodaji, so potrdile tudi preiskave centra za kriminalističnotehnične preiskave ministrstva za notranje zadeve v Ljubljani. Vsi trije preprodajalci so polnoletni in stalno prebivajo na območju celjske regije. Preiskovalci so jih ze ovadili zaradi suma storitve kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamilii po členu 196/II slovenskega kazenskega zakona, za kar je predvidena kazen najmanj treh let zapor. Praviijo, da naj bi bila ovadena trojica le del dobro organizirane slovenske mreže za trgovanje z mamilii, in upati je, da jo bodo policisti v cim vecjem obsegu razkrili.

Brane Piano

Mamilii so takrat »kupili« policisti (Foto: UNZ Celje/SHERPA)

CESTNI ROPI

Noč akcije

LJUBLJANA - Roparski napadi so tudi v slovenskem glavnem mestu postali skoraj vsakdanji, oziroma bolj receno vsakonočni pojav. Tudi sobotna noč je bila taka, tokrat sta jo skupila fanta, ki ju je v razmaku pol ure napadla ista tolptica treh - očitno lacnih najstniških tolovajev.

Takoj po polnoci so 17-letni Armin H., prav toliko stari Matej S. in leto starejši Ergyin Z. v treh buhili začutili lakoto in ves mraz ljubljanskih ulic. Ozrli so se okoli in na Metodovem trgu opazili rešitev za svoje probleme: 17-letnega Marka. Stopili so do njega in ga pobarali za tristo tolarjev, se predno pa je fant sploh utegnil karkoli odgovoriti, je ze dobil udarec s pestjo v glavo. Kaj mu je drugega preostalo, izročil jim je denar in usnjeno jakno, ki so jo zahtevali od njega.

Trojica je nato odšla do bližnje prodajalne bureka in se podprla za novo akcijo, oropani

Marko pa se je zatekel po zdravniško pomoč na urgenco Kliničnega centra, saj so bili udarci nasilnih mladeničev vse prej kot nežni.

Zdaj sita trojka pa je svoj nočni pohod nadaljevala. Nekaj pred eno uro so srečali 18-letnega Miho, ki je sel po Zupancičevi ulici z dvema prijateljicama. Obstopili so ga, poporobili za dvesto tolarjev in ze je bil tu udarec v glavo. Miha se je opotekel, novi udarci so ga zbili na tla, sledile so brce. Med obdelavo se je eden od roparjev sklonil in Miho pregledal, vendar pa ni našel ničesar uporabnega. Fantje so se izgubili v noc, Miha pa je stopil do policijske postaje. Patrolja je na Slovenski cesti kmalu prijela Mateja, Armina in Ergyina, za zadnja dva napada so jih ze ovadili tožilstvu, ker pa jih sumijo, da so uspicili se kaj podobnega, o napadnih trojkah se zbirajo informacije. (V. K.)

Vlado Kadunec

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V sredo, 24. maja, ob 20. uri: B. Slade - OB LETU OSOREJ.

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511
Danes, 23. maja, ob 19.30: J. B. P. Molière - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA, za abonma dijaski 8 večerni in izven. Predstava bo se v sredo, 24. maja, ob isti uri, za abonma dijaski 9 večerni in izven.

V četrtek, 25. maja, ob 19.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za izven. Zadnjikrat v sezoni!

V soboto, 27. maja, ob 20. uri: Jaccard-Schelling-Bertinelli - MESECNIKI, za izven. Gostovanje plesne skupine iz Svice.

LEVI ODER, tel.: 061/ 221-511

Danes, 23. maja, ob 22. uri: E. Ionesco - INSTRUKCIJA, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V četrtek, 25. maja, ob 20. uri: V. Mödernerdorfer - HAMLET IN OFELIJA, za izven.

V petek, 26. maja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJAJ?, za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 23. maja, ob 20. uri: F. G. Lorca - YERMA, za abonma studentski D in izven. Predstava bo se v sredo, 24. maja, ob isti uri, za abonma studentski A in izven.

V četrtek, 25. maja, ob 20. uri: T. Partljič - STAJERC V LJUBLJANI, za abonma red B in izven.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 23. maja, ob 22.30: L. Wilson - ZAZGI! Predstava bo se v četrtek, 25. maja, ob isti uri.

FESTIVAL PRODUKCIJ GLEDALISKE IN LUTKOVNE SOLE

pri ZKOS GILS KODUM prikazuje 1995:

Danes, 23. maja 1995
ob 17. uri: park Zvezda - ZACETEK (1. letnik z veterani);
ob 21. uri: KUD France Prešeren - musical OZ (2. letnik v sodelovanju z vsemi letniki).

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950

V četrtek, 25. maja, ob 19. uri:
Leos Janacek - JENUFA, premiera.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE, tel.: 061/ 312-860

Danes, 23. maja, ob 17. uri: Jean-Genet - LE BALCON, predpremiera. Predstava bo se v četrtek, 25. maja, ob 19.30, premiera.

V sredo, 24. maja, ob 19.30: L. Kraigher - SKOLJKA, za abonma red E in izven. Predstava bo se v petek, 26. maja, ob isti uri, za abonma red A in izven.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332

Danes, 23. maja, ob 11. uri: W. Shakespeare - BENESKI TRGOVEC, za abonma Sr. frizer., tekst., stroj. sole III Celje. Ob 19.30, za abonma Torek in izven.

V četrtek, 25. maja, ob 11. uri: Z. Hočevar - SMEJCI, za abonma Sr. frizer., tekst., stroj. sole I Celje.

KOPER

GLEDALISCE KOPER

III. FESTIVAL PLESA IN GLEDALISCA
Danes, 23. maja, ob 10. uri: B. Podgorek - KAPLJICE? NE, HVALA. Ob 20. uri: igralska skupina K. Rozalja - MAREZGANSKI VECER. V sredo, 24. maja, ob 20. uri: Plesni studio LAL Izola POSVEČENO.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 23. maja, Minoritska cerkev, ob 20. uri: R. Serling - OBMOČJE SOMRAKA, za abonante in izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V sredo, 24. maja, ob 20. uri: H. Ionesco - PLES SASTA PEVKA, DELIRIJ V DVOJE, za abonma sredo in izven.

Danes, 23. maja, ob 20. uri:
predstava ANATOMIJA ZVERI, za izven.
Gostovanje Centre de PRODUCTION CHOREGRAPHIQUE

V sredo, 24. maja, bo v Galeriji ZDSLJ v Ljubljani ob 18. uri otvoritev razstave VLASTE DELIMAR

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 22-815
Danes, 23. maja, ob 21. uri: MAYNARD FER-GUSON BIG POP NOUVEAU BAND.

V četrtek, 25. in v petek, 26. maja, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za abonma modri lin II.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V sredo, 24. maja, Mala dvorana ob 19.30: komorni koncert TATJANE KAUCIC (klavir) in JOZETA KREGARJA (klarinet). V četrtek, 25. maja, ob 17.30: koncert IZBRANIH OTROSKIH IN MLADINSKIH ZBOROV LJUBLJANE.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65
Danes, 23. maja, ob 19.30: recital PETRA NAPRETA (citre).

B-51, Gerbičeva 51 a

Danes, 23. maja, ob 23. uri: koncert GAS HUFFER (ZDA).

V četrtek, 24. maja, ob 22. uri: 24 UR ROCK'N'ROLL-a.

ACAPULCO

V sredo, 24. maja, ob 12. uri: promocija nove kasete CUDEZNA POLJA.

CELJE

21 MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL od 25. maja, do 28. maja

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA
V sredo, 24. maja, ob 20. uri: koncert ANJE SKALAR (violina).

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA
V soboto, 27. maja, ob 17. uri: revija godalnih, komornih in pihalnih orkestror primorskih glasbenih sol.

VELENJE

KC IVANA NAPOTNIKA
V soboto, 27. maja, cerkev sv. Martina, ob 19. uri: koncertna masa mešanega pevskega zbora SANCTA FAMILIA (Nizozemska).

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portretov in keramike (1947-1969) PICASSO & MADAME Z.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23

Razstava ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne je na ogled do 25. maja.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava fotografij TOSA DABACA je na ogled do 25. maja.

MODERNA GALERIJA

Razstava izraelskega umetnika ZVIJA GOLDSTEINA je na ogled do 11. junija.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava ilustracij MARJETE CVETKO je na ogled do 25. maja.

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

Razstava MILJENKA in MAJE LICUL je na ogled do 6. junija.

ZALOZBA MLADIKA, Subičeva 10

Danes, 23. maja, bo ob 11. uri otvoritev razstave MALI MALARIJI.
Razstava bo na ogled do 1. junija.

IDCO, Igriska 5

Danes, 23. maja, bo ob 18. uri otvoritev razstave ANDE KLANCIC in Zracna cipka.
Razstava bo na ogled do 6. junija.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik KLEMENTINA GOLJA je na ogled do 28. maja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava pastelov in akvarelov MAJE PAIC - KVEDER je na ogled do 2. junija.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava skulpturnega lončarstva MAJE MIHELIC je na ogled do 25. maja.

GALERIJA PIC LEK

Razstava olj, akrila in slik na svili KATJE BOLCINA-NAGELSCHMIED je na ogled do 16. junija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Obcinska umetnostna galerija (Trg Unità): do 15.6. je na ogled razstava »Od boja do svobode - Trst 1943-1945« (urnik: vsak dan 10.00-13.00, 16.30-18.30). V galeriji Tergesto pa je na ogled prikaz aprilskih in majskih dogodkov pred 50 leti (urnik: vsak dan 7.00-22.00).

Obcinska galerija Costanzi: do 4.6. je na ogled razstava »Anita Pittoni«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Otavio Bomben.

Galerija Cartesius: do 2.6. razstavlja trzaski slikar Carmelo Vranich. Urnik: vsak dan od 11.00-12.30 in od 16.30-19.30, ob nedeljah od 11.00-13.00.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: V ponedeljek, 29. t.m. bo ob 18. uri odprtje antološke razstave slikarja Fulvia Juricica.

Galerija Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Antonia Volpicellija.

Art Gallery: na ogled je razstava Nadje Moncheri.

Gostilna »Stalleta« pri Sv. Jakobu
Na ogled je skupinska razstava trzaskih umetnikov.

OPCINE - SKD Tabor: do 23. t.m. razstavlja Patrizia Devidè.

REPEN - Kraska hisa

Do 28. t.m. bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih nos. Urnik: 11.00-12.30, 15.00-18.00.

GORICA

Kulturni dom: do 31. t.m. razstavlja svoja dela slikar Oskar Beccia.

Galerija Katoliške knjigarne: na ogled je razstava slikarja Demetrija Ceja.

STANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30. septembra, poleg stalne zbirke, tudi novejsa dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikov od 14.00-19. ure (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10.00-12.00 in od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 18.6. je na ogled razstava del Aloisa Köchla in Bernharda Cella
Hisu umetnikov: na ogled je razstava del Brigitte Kordine in Huberta Matta.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

SSG
gostuje danes, 23. t.m., ob 10.30 na Opcinah (Finzgarjev dom) z mladinsko igro F. Tomizze »Bolje v operi«.

Kulturni dom

Jutri, 24. t.m., ob 20.30 bo v Kulturnem domu gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča z delom Augusta Strindberga »Gospodica Julija«.

Gledališce Rossetti

Danes, 23. t.m., ob 20.30 (red prost) gostovanje Stalnega gledališča iz Veneta z Molièrovo komedijo »Namišljeni bolnik«. Igrajo Giulio Bosetti, Marina Bonfigli in Antonio Salinas. Režija Jacques Lassalle. Predstava v abonmaju: odrezek st. 5. Predprodaja je v teku.

Ponovitve jutri, 24. t.m., ob 16. uri (red sredo popoldan) ter v četrtek, 25. t.m., ob 20.30 (red prost).

KOROŠKA

CELOVEC

Koroška hala (Sejmišce): do 1. julija 1995 je ob 20.00 na sporedu muzikal »Cats«. Urnik: vak dan (razen ponedeljko) ob 20.00, ob sobotah in nedeljah dodatno tudi ob 15.00. Vsak torek (ob 20.00) in vsako nedeljo (ob 15.00) so predstave v angleščini.

Mestno gledališce: Danes, 23. t.m., ob 19.30 - Bertold Brecht »Der unaufhaltsame Aufstieg des Arturo Ui« (Neustavljivi vzpon Artura Uia), drama. Ponovitvi jutri, 24. in v četrtek, 25. t.m. ob 19.30.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CAFE TEATER, Miklošičeva 1

V četrtek, 25. maja, ob 22. uri: KRATEK STIK

Komedija - kabaret avtorja Milana Grigića

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 23. maja, ob 19. uri: predavanje dr. Janeza Zajca - JE CERKEV NAVZOCA V BOLNICAII, VOJASNICA IN ZAPORIH?
Ob 20. uri: film Nikite Mihalkova - SLEPARSKO SONCE (LD).

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288
V sredo, 24. maja, ob 20. uri: DARJA ZAVIRSEK - Zenski prostori: od totalnih institucij do varnih hiš.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trg Unità
Drugi Trg Gutenberg - Knjižni sejem bo trajal od petka, 26. t.m., do nedelje, 4. junija 1995. Otvoritveni dan bo posvečen znanstveni literaturi, medtem ko bo v nedeljo, 28.

t.m., dan mladinske knjige.

OPCINE

Dom Brdina (Proseska ul. 109) v petek, 9. junija, ob 20.30 »Mamila: potreba po odvisnosti in potreba po rasti«. Predavala bosta dr. Danilo Sedmak in Dario Grison.

KOLESTARSTVO / 10. ETAPA 78. KROŽNE DIRKE PO ITALIJI

Rominger dobil še en kronometer

Švicar je bil minuto in 24 sekund hitrejši od Berzina in Ugrumova - Danes počitek

MADDALONI - Drugi kronometer, druga prebrljiva zmaga Švicarja Tonija Romingerja, ki je svojo prednost v skupni uvrstitvi povečal na točno 3 minute pred Francosom Casagrandejem, medtem ko Ugrumov in Berzin zaostajata se 8 oziroma 14 sekund več. Dan pred počitkom na giru je bil Švicar glavna zvezda, saj se je na odru za zmagovalce pojavil kar štirikrat. Najprej kot zmagovalec etape, nato kot vodilni v skupni uvrstitvi, kot trenutno najboljši po uvrstitvah v posameznih etapah in na koncu kot vodeči v posebni razvrstitvi na letnih ciljih.

Ob vsem tem pa so bili mnogi po večerajšnji etapi zadovoljni, ker je Rominger zmagal s samo minuto

in 24 sekundami prednosti pred Berzinom in Ugrumovom, kar naj bi po mnenju nekaterih - resnici na ljubo ne prevec številnih - pomenilo, da giro se ni odločen. Med najbolj zadovoljnim je, kot kaže, Francesco Moser, ki je na giru tehnični svetovalec: »Da bi bil lahko povsem zadovoljen s svojo vožnjo, bi moral Rominger dobiti kronometer z najmanj dvema minutama razlike. Na srečo se to ni zgodilo in ostali se niso prevec zaostali.« Rominger je bil ob teh izjavah povsem miren: »Nisem vozil z maksimalno močjo. To ni bil kronometer za velike časovne razlike, preprican pa sem, da lahko svoje povem tudi v gorskih etapah.«

Vrstni red 10. etape,

Telese Terme - Maddaloni, 42 km, individualni kronometer: 1. Toni Rominger (Svi - Mapei) 51 minut in 54 sekund (povprečna hitrost 48, 555 km na uro); 2. Evgenij Berzin (Rus) + 1:24; 3. Pjotr Ugrumov (Lat) + 1:24; 4. Francesco Casagrande (Ita) + 1:43; 5. Maurizio Fondriest (Ita) + 1:44; 6. Patrick Jonker (Avs) + 2:11; 7. Rolf Sorensen (Dan) + 2:19; 8. Claudio Chiappucci (Ita) + 2:29; 9. Vladislav Bobrik (Rus) + 2:42; 10. Massimiliano Lelli (Ita) + 2:58; 11. Alberto Elli (Ita) + 3:12; 12. Heinz Imboden (Svi) + 3:30; 13. Pavel Tonkov (Rus) + 3:31; 14. Davide Rebellin (Ita) + 3:38; 15. Jesus Montoya (Spa) + 3:57 itd.

Skupni vrstni red (pre-

Tony Rominger je bil ponovno najhitrejši (AP)

vozenih 1.556 km): 1. Rominger (Svi) 39 ur 31 minut in 40 sekund (povprečna hitrost 39, 359 km na uro); 2. Casagrande (Ita) + 3:00; 3. Ugrumov (Lat) + 3:08; 4. Berzin (Rus) + 3:16; 5. Chiappucci (Ita) + 4:59; 6. Rebellin (Ita) + 5:42; 7. Tonkov (Rus) + 5:57; 8. Cubino (Spa) + 6:08; 9. Frattini (Ita) + 6:11; 10. Lelli (Ita) + 6:24; 11. Imboden (Svi) + 6:26; 12. Elli (Ita) + 6:27; 13. Cenghialta (Ita) + 6:28; 14. Fondriest (Ita) + 6:30; 15. Montoya (Spa) + 7:06 itd.

ATLETIKA / MITING V NEW YORKU

Surin na 100m tekel pod 10 sekundami, Lewis prvi na 200m

Najboljši letošnji rezultat Torrenceove na 200m - Thompson 856 v daljino

NEW YORK - Kanadčan Bruny Surin, ki je svetovni prvak v dvoranah na 60 metrov, je na atletskem mitingu za veliko nagrado v New Yorku zmagal na 100 metrov s časom 9,92, vendar ob nekoliko premočnem vetru v hrbet (2,2 metra na sekundo). American Carl Lewis pa je po skoraj dveletnem premoru prvič slavil na 200 metrov (20,28).

Lewisa, ki bo 1. julija napolnil 34 let, so zaradi slabih rezultatov v zadnjih dveh letih nekateri že odpisali. Kljub temu da je že setnajst let vrhunski tekmovalec, pa ni izgubil želje po tekmovanju in treningu: »Se vedno čutim veliko želje po tekmovanjih in zmagah. Ko tega ne bo več, bo napočil čas za slovo.« Kljub zmagi pa ni bil najbolj zadovoljen z nastopom. Dejal je, da potrebuje se nekaj tednov priprav, v katerih bo dosegel vrhunsko formo za prvenstvo ZDA. Olimpijska zmagovalka leta 1992 na 200 metrov American Gwen Torrence je zmagala na 200 metrov in s časom 22,04 dosegla letošnji najboljši rezultat na svetu. Ta doseg je uspel tudi Kareemu Streetu Thompsonu, ki je v daljavo skočil 8 metrov in 56 centimetrov. Dvakratni olimpijski zmagovalec Roger Kingdom je ob preveliki pomoci vetra zmagal na 110 metrov z ovirami (13,18).

Izidi: moski - 100 m: 1. Surin 9,92, 2. Gilbert (oba Kan) 10,04, 3. Stewart (Jam) 10,08, 4. Greene 10,11, 5. Marsh 10,19, 6. Strete-Thom-

pson (vsi ZDA) 10,22; 200 m: 1. C. Lewis 20,28, 2. Williams (oba ZDA) 20,49, 3. Effiong (Nig) 20,56, 4. Tynes (Bah) 20,65, 5. Clark (ZDA) 20,72, 6. Ito (Jap) 20,81; 400 m: 1. Mills 44,86, 2. Valmon 45,47, 3. S. Lewis (vsi ZDA) 45,53; 800 m: 1. Kipker (Ken) 1:47,51, 2. Gray 1:47,56, 3. Parilla (oba ZDA) 1:47,66; 3000 m: 1. Creighton (Avs) 7:46,02, 2. Chemoiwo 7:48,23, 3. Kimani (oba Ken) 7:51,15; 110 m ovire: 1. Kingdom 13,18, 2. Crear 13,37, 3. Reading 13,41, 4. Dees 13,43, 5. Pierce 13,51, 6. Hawkins (vsi ZDA) 13,51; palica: 1. Potapović (Kaz) 578, 2. Tarpenning 560, 3. Manson 560; daljava: 1. Strete-Thompson 856, 2. McGehee 843, 3. Greene (vsi ZDA) 837; disk: 1. Sweeney (Irs) 59,88, 2. Jimenez (Par) 59,48, 3. Hufsteinsson (Isl) 59,00; **ženske** - 200 m: 1. Torrence 22,04, 2. Guidry-White (oba ZDA) 22,64, 3. Onyali (Nig) 22,65, 4. Freeman (Avs) 22,85, 5. Gaines (ZDA) 23,37, 6. Pendareva (Bolg) 23,43; 400 m: 1. Freeman (Avs) 51,52, 2. Miles (ZDA) 51,83, 3. Cuthbert (Jam) 52,00; 3000 m: 1. Curbanova (Rus) 9:03,14, 2. Speights-Henner (ZDA) 9:03,59, 3. Kimaiyo (Ken) 9:05,80; 400 m ovire: 1. Hemmings (Jam) 54,15, 2. Buford (ZDA) 54,26, 3. Parris (Jam) 54,29; visina: 1. Waller 194, 2. Wentland 194, 3. Bradburn (vse ZDA) 192; krogla: 1. Kumburnuss (Nem) 19,97, 2. Neimke (Nem) 19,94, 3. Huang Zhi Hong (Kit) 19,29.

NBA / ZNANI VSI POLFINALISTI

Indiana izločila New York

Pat Ewing v zadnji sekundi ni zadel koša s polaganjem

NEW YORK - Kosarkarji Indiane so cetrti polfinalist končnice prvenstva NBA. New York namreč v sedmi odločilni tekmi ni znal izkoristiti prednosti domačega igrišča in z dvema točkama razlike klonil proti Indiani. Pacersi se bodo tako pomerili z Orlandom v finalu Vzhodne skupine, medtem ko so ponoči že odigrali prvo srečanje na Zahodu med San Antoniom in Houstonom.

Vzhod
New York (2) - Indiana (3) 95:97

(3:4 v zmagah; Ewing 29, Starks 16, D.Harper 15; R.Miller 29, Smits 19, D.Davis 16)
V zadnji sekundi tekme je imel Pat Ewing priložnost za izenačenje, toda, zoga je po polaganju Ewinga zaplesala po obroču, vendar skozi obroč ni šla. To je Knicksom onemogočilo, da bi po dolgem zasledovanju izsilili podaljšek in Pacersi, ki so imeli tudi že 15 točk naskoka ob koncu tretje četrtine, so si lahko oddahnili. Miller, ki je vseh svojih 29 točk dosegel v prvih

treh četrtinah, je po tekmi izjavil: »Preprican sem bil, da bo met Ewinga uspešen in v podaljšku bi gotovo zgubili, saj nismo imeli več moci in tudi psiholosko so bili Knicksi na boljsem. Toda na srečo se je vse dobro končalo in sedaj nas čaka še hujši boj z Orlandom.« V nasprotnem tabornu je bilo vdušje precej drugačno. Trener Riley je že najavil odstop, Ewing pa je dejal: »Dali smo vse od sebe, zal pa nam je spodrsnilo prav v zadnjem trenutku.« (VJ)

ODBOJKA / KVALIFIKACIJE

Z zmago nad Švedsko si je Jugoslavija že zagotovila nastop na EP v Grčiji

Svedska - ZR Jugoslavija 0:3 (10:15, 13:15, 7:15)

FALKÖPING - Dvorana Oden, 1.500 gledalcev, sodnik Triller (Nemčija) in Burse (Svedska).

SVEDSKA: Kisakson, Andersson, Krejakovski, Svantesson, Vretander, Kelström, Saf, Pedeström, L. Milson, B. Milson, Touse, Tornberg.

JUGOSLAVIJA: Đurić, Petrović, Batez, Brdović, Boskan, Mester, Kovac, N. Grbić, V. Grbić, Vujović, Tanasković, Kozić.

Odbojarska reprezentanca ZRJ se je uvrstila na EP, ki bo septembra v Grčiji, potem ko je premagala Svedsko s 3:0. Jugoslavlani so že v prvem nizu povedli z 8:1, toda Svedsi so znižali na 7:8. Jugoslavlani pa so po 32 minutah vendarle osvojili niz. Gostitelji so v drugem nizu povedli z 8:0, toda razigral se je Vladimir Grbić in s sjajno igro v polju in natančnimi udarci preobrnil izid. Po izenačenju na 9:9 in napetem boju so po 45 minutah niz s 15:13 dobili Grozdanovičevi igralci. Tretji niz je trajal vsega 26 minut, Jugoslavlani pa so si z rutinsko igro na široko odprla vrata v Grčijo, da se pred koncem kvalifikacij. (M. M.)

NOVICE

SP v atletiki 1997 bo v Atenah

GÖTEBORG (dpa) - Na zasedanju triindvajsetčlanskega izvršnega odbora Mednarodne atletske zveze (IAAF) so Atene izbrali za organizatorja svetovnega prvenstva leta 1997. Grsko glavno mesto je zmagalo v boju proti americkemu Stanfordu, Helsinkom, indijskiemu New Delhiju in Madridu. Atene so tako nadomestile Mexico City, ki je od izvedbe SP odstopil v začetku tega leta zaradi denarnih težav. Atene bodo tako leta 1997 gostile SP na prostem (avgusta) in v dvoranah (februarja).

Barcelona španski košarkarski prvak

BARCELONA (STA/AFP) - FC Barcelona je v peti tekmi finala španskega košarkarskega prvenstva premagala Unicajo de Malago, ki je bila veliko preseñenee prvenstva, ter s tremi zmagami in dvema porazoma osvojila naslov prvaka za sezono 1994/95. Posamezni dvoboji obeh ekip so se končali z naslednjimi izidi: 77:84, 93:92, 88:87, 78:80, 73:64. Na zadnji tekmi v Barceloni se je od aktivnega igranja poslovil tudi 35-letni legendarni španski košarkar Juan Antonio San Epifanio (Epi), ki je bil leta 1984 član španske reprezentance, ki je osvojila srebrno odličje na olimpijskih igrah v Los Angelesu.

Philadelphia, Detroit in Chicago zmagali

NEW YORK (STA/AP) - Po sobotni zmagi Pittsburgha so v prvih tekmah polfinala vzhoda ali zahoda amerisko-kanadske poklicne hokejske lige (NHL) zmage zabeležili tudi Philadelphia, Detroit in Chicago. **Izidi:** polfinalne tekme - vzhod: Philadelphia - New York Rangers 4:3 po podaljšku (Philadelphia vodi z 1:0, na 4 zmage); zahod: Detroit - San Jose 6:0 (Detroit vodi z 1:0) Chicago - Vancouver 2:1 (Chicago vodi z 1:0).

Woodbridge ugnal Rusedskega

CORAL SPRINGS (STA/AP) - Avstralski specialist za dvojice Todd Woodbridge je v finalu teniskega turnirja v Coral Springsu na Floridi (255.000 dolarjev nagradnega sklada) premagal sestega nosilca Kanadčana Grega Rusedskega s 6:4 in 6:2.

Connors za zmago dobil 150.000 dolarjev

PEBBLE BEACH (STA/AP) - American Jimmy Connors je v finalu veteranskega teniskega turnirja v kalifornijskem Pebble Beachu premagal rojaka Johna McEnroeja s 7:6 (7:5) in 6:4. Dvoboj, ki je spominjal na stare case obeh igralcev, je potekal v sklopu veteranskih turnirjev za igralce nad 35 let. Connors je za zmago dobil 150.000 dolarjev. McEnroeju je pripadlo 50.000 zelenih bankovcev, nagradni sklad pa je znal kar 325.000 dolarjev.

Muster napredoval na 5. mesto

MONTE CARLO (STA/AFP) - Avstrijec Thomas Muster, ki je zmagal na teniskem turnirju v Rimu, je na najnovejši svetovni teniški lestvici ATP napredoval za pet mest in je sedaj peti. Muster je s tem dosegel svojo najboljšo uvrstitev na ATP; pred tem je bil najvišje na 6. mestu (1. maja 1989). Prvi je se vedno American Andre Agassi, ki vodi tudi po zaslužku. Edini je zaslužil več kot milijon dolarjev (1.023.060). Lestvica ATP: 1. Agassi (ZDA) 4705, 2. Sampras (ZDA) 3965, 3. Becker (Nem) 3265, 4. Ivanisevič (Hrv) 2921, 5. Muster (Avt) 2675, 6. Chang (ZDA) 2669, 7. Bruguera (Spa) 2663, 8. Ferreira (JAR) 2511, 9. Kafelnikov (Rus) 2230, 10. Larsson (Sve) 2222.

NOGOMET / PRVENSTVA NA TUJEM

Nantes francoski prvak, v Nemčiji vodi Werder

PARIZ - V evropskih nogometnih prvenstvih padajo zadnje odločitve. Novi francoski prvak je po pričakovanju Nantes, ki ima po remiju v Bastiji dve kili pred koncem pred drugouvrščenim Lyonom prednost sedmih točk. V Belgiji je naslov ze tretjič zapored in stirindvajseti v svoji zgodovini osvojil Anderlecht. Belo-vijolicasti so v zadnjem kolu zmagali in tako jim ni bilo treba čakati na izid neposrednega spopada med zasledovalcem Standardom in Bruggesom. Naj se omenimo, da je najboljši strelec v Belgiji z 22 goli Avstralec Aurelio Vidmar.

Proti severnemu morju se je usmeril naslov nemske Bundeslige. Werder Bremen je svojo nalogo proti Uerdingenu opravil odlično. Zmagal je s 6:1, pa čeprav »super« Mario Basler tokrat ni našel poti do gola. Toda nesreča nikoli ne počiva. Poskodovala sta se namreč Ramzy in Neubarth: zanju je prvenstvo končano, tako da trener Rehagel se razmislija o tem, da bi iz Norveške poklical Runeja Bratsetha, dolgoletnega odličnega Werderjevega igralca, ki je lani obesil cevle na klin. Borussia je v Freiburgu iztržila le remi. Tekma na papirju seveda ni bila najlajza, toda glede na njen potek si v Dortmundu lahko grizejo nohte. »Crno-rumeni« so vodili vse do zadnjih minut, nato pa je lastno mrezo zatresel Matthias Sammer, najboljši igralec prvenstva. Tri kola pred koncem ima Werder dve točki prednosti, prvič pa

ima tudi za en gol boljšo razliko v golih. Bayern je doživel poraz po dvaindvajsetih kolih (1:0 doma proti Karlsruheju), po prav tako dolgem času pa je slast zmageokusil Dynamo Dresden, ki pa si v boju za obstanek ne bo kdove kako pomagal. VRSTNI RED: Werder 46, Borussia Dt 44, Freiburg 42, Kaiserslautern in Borussia MG 40, Bayern 39.

Španska »Liga« samo se čaka na trenutke, ko bo Real Madrid tudi matematično prvak. Čeprav mnogi opozarjajo, da je prednost šestih točk varljiva. Madridčanom gre vsekakor res vse po olju. Tokrat so imeli obilo težav z ze izpadlim Valladolidom, slednjic pa je gol le dosegel veteran Chendo. Zakaj naj bi šest točk stiri kola pred koncem se ne bil dovolj velik naskok? Madrid bo v naslednjem kolu igral v Barceloni. »Blau-grana« niso v dobri formi, toda hrepenijo po mascevanju, saj so v prvem delu v Madridu zgubili s 5:0. Po zahtevnem gostovanju na Nou Campu bo Real gostil Deportivo, katerega forma je zadnje čase odlična, saj je v galijskem derbiju kar v gosteh odpravil Celto. »Aupa Depor!« navija cela Španija, ki ji ne gre v račun, da bo naslov osvojil Madrid. Pri dnu je z remijem in predvsem z »mrtijo« neposrednih tekmecev svoj položaj skoraj dokončno popravil Atletico Madrid. VRSTNI RED: Real Madrid 51, Deportivo 45, Real Betis 41, Sevilla, Barcelona, Zaragoza 40, Español 39, Bilbao 38 (v pokal UEFA gredo tri ekipe). (dk)

NOVICE

»Miroljubni« vodor na igrišče po zmagi Juventusa s Parmo pobzročil za milijardo lir škode

TURIN - Po »miroljubnem« vodoru navijačev Juventus na igrišče po osvojitvi državnega naslova je na stadionu Delle Alpi nastalo za milijardo lir škode. »Veseli« navijači so med drugim uničili elektronsko napravo za menjavanje reklam ob igrišču, zvali vratnice obeh golov, uničili obe klopi za ekipi ob igrišču, izpuli številne sedeze na tribunah in uničili približno 300 kv. metrov travnate površine na igrišču. Skodo bo poravnala zavarovalnica.

Olitalia Forlì v košarkarski A1 ligi

RIMINI - Olitalia iz Forlìja je po starih letih igranja v A2 ligi spet v najvišji italijanski košarkarski ligi. V nedeljo zvečer je namrec v Riminiju tudi tretjič premagala favorizirani Teamsystem, v katerem je največje razočaranje predstavljal Carlton Myers, ki je dosegel vsega 4 točke, poleg tega pa je moral že v 30. minuti na klop zaradi 5 osebnih napak. Končni izid tekme je bil 74:73 (35:37) za Olitalia, ki je dobila vse tri tekme, od tega dve v Riminiju.

Sisley Treviso in Teodora Ravenna mladinska prvaka v odbojki

ISCHIA - Sisley Treviso pri fantih in teodora Ravenna pri dekletih sta osvojila letošnji državni naslov za mladince in mladinke. Zaključni turnir je bil konec tedna v Ischii, Sisley pa je v finalu premagal Cariparmo iz Parme po petih izredno izenačenih setih.

manj razburljiv je bil ženski finale, v katerem je Teodora brez težav premagala Sanmartinese Novara, ki se je v finalu uvrstila s presenetljivo zmago nad Conero Volleyjem.

Slovenska nogometna liga: poraz SCT Olimpije

NOVA GORICA - Dve koli pred koncem slovenskega nogometnega prvenstva ima Maribor Branik se teoretične možnosti, da na vrhu prehitijo ljubljansko SCT Olimpijo, ki je v 28. kolu izgubila v Novi Gorici. Toda v praksi je tak razplet povsem neverjeten, saj ljubljancani v naslednjem kolu igrajo doma z Beltinci, v zadnjem pa v gosteh z Jadranom iz Dekanov, ki letos se ni zmagal.

IZIDI 28. KOLA: Vevce Donit Fliter - Izola 6:1, Jadran - Maribor Branik 0:7, Beltinci - Rudar 3:3, HIT Gorica - SCT Olimpija 2:1, Živila Naklo - Gaj Kočevje 8:0, Železnik Oscar - Primorje 1:2, Biostart Publikum - Mura 0:0, Istrabenz Koper - Nova oprema KS 2:2.

VRSTNI RED: SCT Olimpija 41, Maribor Branik 38, HIT Gorica 37, Mura 36, Beltinci 35, Biostart Publikum in Rudar 34, Nova Oprema KS, Železnik Oscar in Primorje 30, Istrabenz Koper 24, Vevce Donit Fliter in Izola 20, Živila Naklo 19, Gaj Kočevje 16, Jadran 3.

PRIHODNJE KOLO: Istrabenz - Vevce, Nova oprema - Biostart, Mura - Železnik, Primorje - Živila, Gaj - Hit Gorica, SCT Olimpija - Beltinci, Rudar - Jadran, Maribor Branik - Izola.

Obvestila

SZ JADRAN

obvešča, da bo predprodaja vstopnic za prvo jutrisnjo finalno finalno tekmo končnice kosarkarske C1 lige med Jadranom TKB in Servolano Latte Carso (ob 20.30 v telovadnici »Ervatti« pri Brisčkih) danes in jutri v naslednjih krajih: bar Prosvetnega doma in Opčinah, cvetličarna Nadja na Proseku, knjigarna Tercon v Nabrezini in mesnica Pregarc v Boljuncu. V predprodaji je le 200 vstopnic.

PRIMOTOR KLUB

organizira ob priliki VN Italije avtobusni izlet v Mugello dne 11. junija 1995. Vse informacije telefonsko na st. 228292 (Jasna / 18.00-19.00) in 228641 (Andrej / 18.00-20.00).

SK BRDINA

priraja v petek, 26. t. m., ob 20. uri v Domu Brdina sestanek s stari in simpatizerji za pripravo naslednje sezone 95/96. Vabljeni vsi, ki so zainteresirani.

SK BRDINA

sporoča, da je zaradi slabega vremena 4. Kraski bike slalom in vzporedni slalom premescen na nedeljo, 28. t. m. s pričetkom ob 10. uri. Za informacije tel. na st. 212859, 226271 in 299573.

SD PRIMOREC

vabi člane in simpatizerje na 29. REDNI OBCNI ZBOR, ki bo v petek, 26. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebach.

SK DEVIN

vabi vse člane na družabni večer, ki bo v soboto, 27. t. m., ob 19. uri na sedežu v Cerovljah. Na programu bo tudi nagrajevanje tekmovalcev minule sezone. Zaradi organizacijskih razlogov prosimo, da se zainteresirani prijavijo do četrta, 25. t. m. na tel. 220423 -Any.

SK DEVIN IN SD MLADINA

privedita zaključni večer in podelitev priznanj atletom smučsel. ZSSDI, ki bo v soboto, 27. t. m. na sedežu v Cerovljah ob 19. uri. Vabljeni so tudi predstavniki ostalih društev smučarske komisije.

SD MLADINA

vabi člane na 4. Kraski bike slalom v priredbi SK Brdina, ki bo v nedeljo, 28. t. m., v Repnu. Vpisovanje do petka, 26. t. m., na tel. st. 213518.

SD MLADINA smučarski odsek

priraja v četrtek, 25. t. m., ob 19. uri v Domu A. Sirk srečanje s člani ob zaključku smučarske sezone. Ob priliki bo govora o nadaljnjem delovanju. Vabljeni vsi zainteresirani!

VČERAJ V TRSTU / PODELITEV ORLOV ZA ŠPORT

Priznanja prejeli tudi štirje Slovenci

Naši nagrajenci so bili Mateja Paulina, Nina Milič, Matjaž Kodrič in David Bogatec

Naši »orli« (od leve): David Bogatec, Mateja Paulina, Nina Milič, Matjaž Kodrič (F. Kroma)

TRST - Ob prisotnosti skoraj vseh najvišjih deželni oblasti (upravičeno odsotna je bila le predsednica deželnega odbora Alessandra Guerra) je bila včeraj v prostorih trzaska velesejma svečana podelitev »zlatih, srebrnih in bronastih orlov« za leto 1994. Med nagrajenci so bili tudi štirje slovenski predstavniki.

Prireditev, ki jo je »simpatično« in rutinirano vodil eden izmed pobudnikov teh priznanj, časninar Augusto Re David, je tudi tokrat povsem uspela. Podelili so kar 134 priznanj svetovnim, evropskim in državnim prvakom, kar kaže, kot je poudaril predsednik deželnega CONI Felluga, da sodi naša dežela glede uspehov na sportnem področju med najbolj vitalne in uspešne v državi.

Pred Fellugo je imel kratek poseg trzaski zupan Illy, ki je dejal, da je zelo ponosen, da lahko Trst gosti tako pomembno manifestacijo in je tudi dodal, da se bo občina vse naprej zelo trudila, da bi priskociła na pomoč sportnikom predvsem glede sportnih objektov.

Cestitke in voščila mladim sportnikom sta nato izrekla se podpredsednik deželnega odbora in deželni odbornik za sport Antonione ter predstavnik trzaska banke CRT (sponzor manifestacije) dr. Verginella.

Kot prvega so za velike sportne zasluge (kot tekmovalca in nato tehnika) nagradili, sedaj že 82-letnega Giorgia Oberwegerja, ki je z anekdotami obudil svoje sportne spomine na dveh olimpijskih igrah. Za življenjsko delo so nagradili se Gio-

vannina Sereno (Pordeon), Rodolfa De Mattia (Trst), Ovidia Bernesa (Videm) in Renata Go-deasa (Gorica).

»Zlate orle« za osvojitve svetovnih naslovov so prejeli: Riccardo Dei Rossi (veslanje), Luca Colombo (kolesarstvo), Davide Benetello (karate) ter Vittorio Filippas, Pietro Perelli, Alessandro Re, Agostino Vidulli, Roberto Bertocchi, Elena Pesle, Francesca Pitacco in Fabio Bernes (jadriranje).

Med dobitniki »srebrnih orlov«, ki so posegli po evropskem naslovu, je bil tudi slovenski igralec baseballa Matjaž Kodrič. »Bronastega orla« za osvojitve državnega naslova pa so prejeli rokarja Mladine David Bogatec in Mateja Paulina ter Kraska namiznoteniska igralca Nina Milič. (bl)

NOGOMET / POKAL PRVAKOV

Milan jutri pred najvažnejšo letošnjo tekmo

V finalu pokala prvakov bo igral z Ajaxom na Dunaju

Nogometase Milana caka jutri najvažnejši nastop letošnje sezone. Tretjič zapored bodo namrec Milančani nastopili v finalu pokala prvakov, tekma pa bo jutri na Prater stadionu na Dunaju, njihov nasprotnik pa bo nizozemski prvak Ajax. Toda do finala je Milan letos prišel težje kot kdajkoli doslej. Zaradi znanega »primerja Konrad«, ko je bil Milan kaznovan z odvzemom dveh točk in diskvalifikacijo igrišča, ker je eden od gledalcev s steklenico mineralne vode zadell vratarja Salzburga Konrada v glavo, je Milan tako odločilno tekmo igral prav v zadnjem kolu predtekmovalne skupine na Dunaju proti Salzburgu in z golom Massara slavil ter se zaradi boljše razlike od avstrijskega prvaka v golih uvrstil v četrtfinale.

Za nadaljevanje sezone je bilo to najbrz odločilna zmaga, saj se je s tem končalo negativno obdobje, ki se je začelo z začetkom sezone. Capellovi varovanci so spet začeli igrati, tako kot znajo, predvsem pa so spet prišli rezultati.

Milan je imel v skupini Ajax, AEK Atene in Salzburg, z rezultati pa ni blestel. Z jutrisnjim nasprotnikom Ajaxom so Milančani dvakrat izgubili z 2:0, dvakrat so premagali Salzburg (zmaga s 3:0 je bila nato razveljavljena), medtem ko so z AEK igrali neodločeno v Atenah, na nevtralnem igrišču v Trstu pa je Milan po izred-

no hudem boju slavil z 2:1. Grki so celo vodili po prvem delu, za preobrat pa je z dvema zadetkoma poskrbel Panucci.

S temi izidi se je Milan skupaj z Ajaxom le uvrstil v četrtfinale. Ko je odpadel strah pred predčasnim izpadom iz pokala prvakov, je Milan najprej v dvojnem spopadu za evropski superpokal premagal Arsenal (0:0 v Londonu in 2:0 v Milanu), nasprotnik v četrtfinalu pokala prvakov pa je bila portugalska Benfica. Uvrstitev v polfinale ni bila vprašljiva, saj je Milan že v Lizboni ohranil svojo mrežo nedotaknjeno, na San Siru pa so Portugalci pobrali dva gola iz svoje mreže. Polfinalni dvoboj s Paris Saint Germainom se je končal z dvojno Milano zmago. Toda prvo srečanje v Parizu je bilo izredno težko in sele s srečnim golom Bobana ob izteku srečanja je Milan slavil, potem ko je bil PSG ves čas precej boljši in je imel tudi nekaj lepих priložnosti. V Milanu pa je za zmago z dvema čudovitima goloma poskrbel Dejan Savičević.

Ajax je jutri kljub vsemu favorit. Na njegovi strani je nedvomno psihološka porednost po dveh zmagah v letošnji sezoni. »Toda to nismo bili mi,« pravi Franco Baresi. »Pravi Milan boste videli sele na Dunaju.« Doslej je Milan osvojil 5. Ajax pa 3 naslove evropskega klubskega prvaka.

ŠPORTNO-RITMIČNA GIMNASTIKA / NAJBOLJ SE JE IZKAZALA TINA TORRE

Borovke solidne v Ljubljani

Zaradi pomanjkanja vadbeneh prostorov forma pa ni najboljša

Minulo soboto je bil v Ljubljani finale slovenskega državnega prvenstva v sportno-ritmični gimnastiki za C program. S šestimi telovadkami je sodeloval tudi gimnastični odsek SZ Bor in sicer v skupini deklet od 1. do 4. razreda.

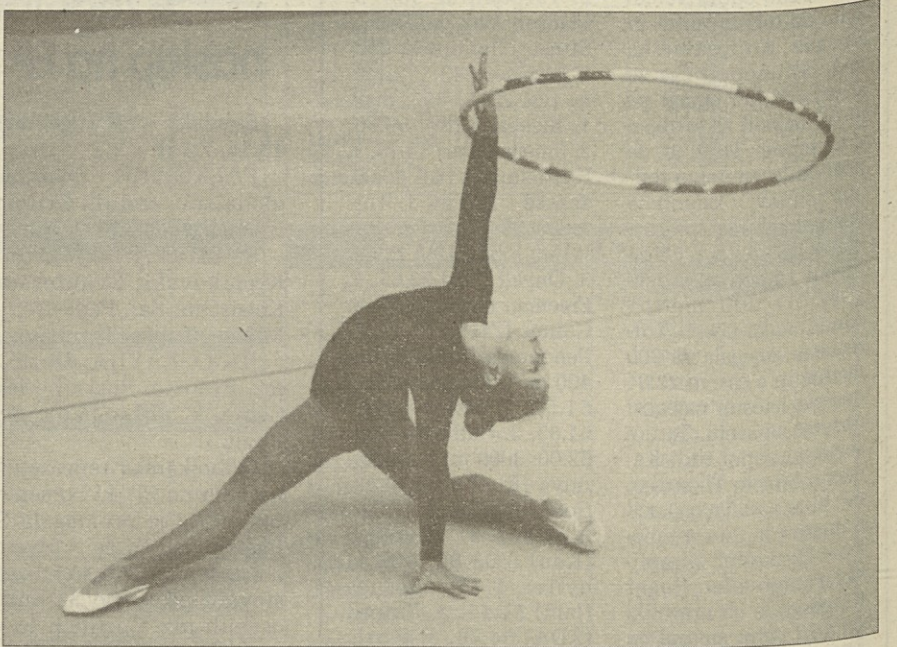
V izredno ostri konkurenci (v tem razredu je nastopilo 40 najboljših tekmovalk iz vse Slovenije) se je med borovkami najbolj odrezala Tina Torre. Pokazala je izredno uspešen nastop, s katerim je prehitela vse ostale klubske sotekmovke. V konkurenci pa ji je le za las usla bronasta kolajna, ki bi vsekakor predstavljala veliko presenečenje. Ta podvig ji ni uspel le zaradi drobne napake med izvajanjem vaje, kar vsekakor kaže, da ima

vse možnosti za razvoj v res dobro ritmičarko.

Tudi ostale borovke (Veronika Zerjal, Petra Dilli, Katja Starec, Martina Bogatec in Radha Nadlisek) so se zelo potrudile in so se kljub ostri konkurenci vse uvrstile v prvo dvanajsterico.

Moramo pa priznati, da je forma Borovih gimnasticark v zadnjem času vidno padla tudi zaradi povsem neustreznih vadbeneh razmer. Trenutno so namrec brez regularne vadbene površine, ker »balon« zaradi obnove ni uporaben, mala dvorana, v kateri trenirajo, pa kakovosti vadbe skorajda bolj škodi, kot koristi.

Vsekakor pa je bilo sodelovanje naših telovadk na tem tekmovanju pozitivno že zato, ker so

Tina Torre se je med borovkami najbolj izkazala

lahko »izmerile« svoje znanje v konkurenci, ki je precej kakovostnejša od one, ki jo vidimo v enakem tekmovalnem razredu v naši deželi.

Ker jo pa matične Slovenke dosejajo izključno z bolj zavzeto vadbo, mora to biti nauk tudi za zamejske tekmovalke. Do boljših rezultatov bo

mogoče priti le se z večjo prizadevnostjo in vztrajnostjo. Kar se pa vadbenege prostora tiče, z njim jeseni ne bo več težav. -boj-

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Prepricani boste, da bi morali delati se vec in se bolje, ceprav ste ze zdaj lahko vzor vsem. Nikar se prevec ne naprezajte; tisti, ki vam zavidajo, se vam bodo posmehovali.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Danes ne sprejemajte velikih odlocev, saj ste prenageli in prevec nepremisljeni, ceprav si tega dejstva v svojem ponosu seveda ne boste hoteli priznati.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Nekdo vas bo oplazil z nesramno opazko, vi pa se boste odzvali, kot da vam podarja največji kompliment. Pravilno; tako ga boste naučili, kam spada ciničen jezik.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Spustili se boste v investicijo, ceprav ne boste prepričani, ali se bo obrestovala. Taka je narava investicij. Kdor ne seje, ne zanje, kdor seje, pa se mu lahko zgodi tudi obratno.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Vasi nadrejeni so se vedno prevec nedoreceni. Kdor je nejasen, je lahko zgolj tepec, kdor je nedorečen, pa zagotovo nima čistih računov. Zahtevajte torej vsaj jasnost.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Povmili boste zaupanje v osebo, ki je porušila vase upe. Spoznali boste, da ni bila kriva ona, pač pa vaša nerealna pričakovanja. Ni se vam treba dodatno opravičevati.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Po treznem premisleku boste ugotovili, da je clovek, ki vam je obljubljal gradove v oblakih, tolikšen sanjač, da ga ni vredno niti pomilovati, kaj sele obtozevati.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nekdo bo zelo pozoren do vas. Izkoristili boste njegovo slabost in zaigrali neboljenčka. Ne obremenjujte se s ponosom; uživajte, dokler vas ne bo prebral.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Imeli boste občutek, da vas nihče ne razume. Nekdo vas se predobro, vendar je težava v tem, da v vztrajanju pri prijetni resnici zatiskate oči pred neprijetno.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Odkrili boste pravo razmerje med postenostjo in zvitostjo. Zvitost na račun tujih slabosti je zagotovo nepostena, ceprav se z njo strinjajo tudi opeharjeni.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Caka vas vrsta preseceenj. Nekatera bodo tudi neprijetna, vendar bo prijetnih toliko, da bodo v njihovi svetlobi neprijetna videti kot dobrodoslo merilo prijetnih.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vasa notranja nevihta se bo polegla. Spoznali boste, da ste si jo v največji meri zakuhali sami, zato boste med naslednjo nevihto le vi potrebovali deznik.

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. izraelski prerok, ki se je bojeval proti čaščenju Baala, 6. ploscek pri hokeju, 9. dvojna sol iz kalijevega in aluminijevega sulfata, ki se uporablja za strojenje, 10. ilovica, 11. mesto na Malajskem polotoku, 12. madzarsko pokrivalo, 13. glas ob strelu, 14. svetopisemski Kristusov ucenec, pred spreobrnjenjem imenovan Savel, 15. različni črki, 16. afriška zver, ki je mrhovino, 17. vrednostni papir, delnica, 19. zgornji del stopala, 20. zlahni plin z znakom Ne, 24. prebivalci Arktike, 26. ime slovenske književnice Jurce, 29. okrajsava za imenovalnik, 30. hrvaški kosarkar (Dino), 31. vzdevek Dwighta Eisenhowerja, 32. ime ameriske igralke Bancroft, 33. mesto na jugozahodu Finske, 34. novozelandska papiga, 35. pogonski stroj, 36. reka na jugu Francije, 37. nekdanje iransko nomadsko pleme na Kavkazu.

Navpčno:

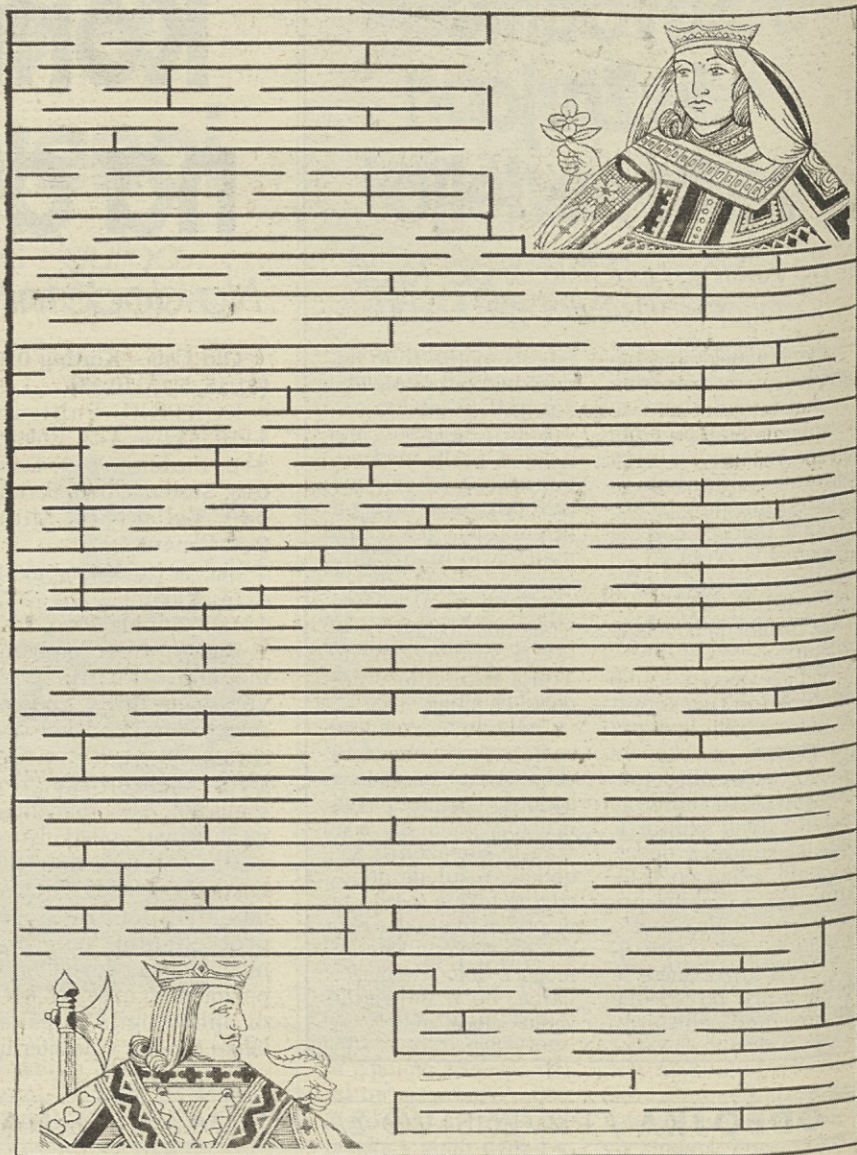
1. prebivalec Egipta, 2. prebivalka skrajnega severa Skandinavije, 3. mesto v okupiranem hrvaškem Sremu, 4. slovenski gledaliski igralec (Boris), 5. avtomobilska oznaka Ancone, 6. italijanska reka, ki teče skozi Belluno, 7. ogljikovodik z dvojno vezjo med ogljikovimi atomi, 8. avstralski medvedek vrečar, 12. družabna prireditel, na kateri se postreže s čajem, 14. ime več papezev, 16. naglica, 18. kemijski znak za krom, 21. različna samoglasnika, 22. grška crka, 23. nekdanji sudanski predsednik (Dzafar), 25. moderen ples, 26. lovska psica, 27. nekdanji slovenski igralec (Ali), 28. ime libanonskega mogotca Kasogija, 31. grška crka, 33. ime kampučijskega generala in vojnega zlocinca Pota, 35. avtomobilska oznaka Maroka.

1	2	3	4	5	6	7	8	
9						10		
11				●	12			
13			●	14				
15		●	16					
17		18						
19				●	20	21	22	23
			24	25				
26	27	28				●	29	
30					●	31		
32				●	33			
34				35				
36				37				

Vodoravno: Elija, pak, galun, ilo, Ipho, caka, pok, Pa-
im, Radja, Ike, Anne, motor, Arn, Alani.

RESITEV

Katera pot je prava?

ŠAH

Wagner - Velickovic / Portoroz 1995

Na kraljevem krilu je beli zrtvoval figuro in poizkusa s kmeti prodreti do črnega kralja. Črni, ki je na potezi, se je napadu zoperstavil z dobro postavbo figur in caka na ugodno priloznost, da tudi sam ogrozi bellega kralja. Poglejmo zaključni razplet partije!

Resitev naloge

Na obrambne položaje črne vojske prihaja s potezo 1...Tag8 se druga trdnjava. Beli se odloči za razplet v središču, pri tem pa se oslabi na diagonali a8 - h1. 2.e5 de5 3.De5: Dc6! Črna dama že napada po beli diagonali. Po 4.Td1 se odločilna poteza 4...Se1! in beli se je bil prisiljen vdati! Tudi na 4.Dg3 je imel črni odgovor 4...Tf5! in dobljen položaj.

Silvo Kovač

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

273	KVALITETEN BEL RISALNI PAPIR	TASTATURA PRI HARMONIKI	NAGNENOST K POKRIVALNIM UKREPOM	KRAJ PRI OPATUJI	PLATINA	SKUPINA ZIVINE	AVSTR. SKLADATELJ (GOTTFRIED VON)	PRIHOD PEHOTNIH ENOT V MESTO	HRV. KRAJ OB IZLIVU UNE V SAVO	EMANUIL ROIDIS	AVTOR MARKO BOKALIC	RAZENI, GRILL	MIZARSKI ODPADAK	NASAD VINSKE TRTE	NENAGLA- SENA BESEDA	TKANINA Z VTKANIMI SREBRNIMI NITMI	DROBEC NESNAGE	OZIRALNI ZAIEMK, KATERI	AZUSKA DRZAVA NA VEC OTOKIH	ENOTA ZA ELEKTR. NAPETOST	PRITOK DRINE V VISEGRADU	JEZERO V ETIOPUJI
SESTAV SKRIPCEV											ZOO											
ELEKTRO- INSTALATER											POMANJ- KANJE DOLOCEN. VITAMINA											
TEKOCA SNOV IZ VULKANA					TUR. MESTO OB IZLIVU MARICE (ENEZ)					POVZRO- CITELJ PREPIROV	UGLED, IME ELSA MORANTE									DEL ROKE OD ZAPESTJA DO PRSTOV		
MANEKENKA HERZIG				NOVINARKA GACESA	PRIPRAVE ZA HOJO PO POLEDEN. POBOCUJ						FR. IGRALEC (MAURICE) PROSTOR IZ- VEN IGRISCA									DIVJA RACA (PESNIŠKO) UROS ROJKO		
KRAJ V NOTRANJI DALMACIJI (ALKA)					DOPOLNILNI ČLEN ZAKONA KARLOVAC								GALU BELG. REZI- SERKA VARD			AVSTR. PSIHIATER IN FILOZOF (ALFRED)	UNITED NATIONS TEKAC NURMI			BRITAN. KONSER- VATIVEC	NEKD. VO- DITELJ NDR HONECKER	KNJIZNA POLICA
AVTOR VOJAKA "SVEJKA" (JAROSLAV)						DVIGNJEN PROSTOR V CERKVI ZA ORGLE IN PEVCE					VARILSKI SPOJ ZOLAJEV ROMAN				DELAVEC V APRETURI VELIKA FR. REKA							
HUNSKI POGLAVAR						VODILNA SKUPINA V RAZVOJU ALI UMETNOSTI NEPOTRJEVA DOMNEVA															SL. OPERNA, JAZZ IN POP PEVKA (MARTA) MESTECE V SREMUM LOVRO MATAČIČ	
GRSKE ZASCITNICE UMETNOSTI				GIANNA NANNINI	SINOVA ZENA							MESTO V ZAMBUI JULIUS VERNE										
OL. PRVAK NA 800M V SEULU (PAUL)					GUGANJE (OTROSKO)									RECICA SKOZI TUHINJ. DOLINO								
INDIJSKI FIZIK, NOBELOVEC L. 1930						MESSINA			PRETEP												HEKTO- LITER	

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Sposobnost trezne presoje bo dobrodošla

Težave pri prilagajanju okolici, raztresenost in površnost

Tranzitno Sonce se bo gibalo po prvi dekadi Dvojckov, kar bo večinoma ugodno vplivalo na naše počutje.

Retrogradnost Merkurja nas bo prav tako delala raztresene in površne, zato utegnemo narediti kakšen napačen korak.

Mars bo 26. maja prešel v znamenje Device. Pogosto bo botroval egocentričnemu odnosu do okolice, v katerem se bo lepo kazala naša nevrotična nastrojenost.

29. maja ob 9.27 bo nastopil Lunin mlaj v znamenju Dvojckov. Hkrati bo Luna tvorila kvadrat s Saturnom.

24. maja se bo množici retrogradno gibajočih se planetov (Jupiter, Uran, Neptun in Pluton) pridružil tudi Merkur, zato bo njegov vpliv precej zaviralen.

radio GLAS ljubljane d.d. 99.5 MHz, 100.2 MHz, 104.8 MHz LABIRINT ZNANJA VSAK TOREK OD 20.00 DO 21.30

V kvizu »Labirint znanja« lahko sodelujete z zgornjo prijavnico. Izrežite jo in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Table with columns TOR, SRE, CET, PET, SOB, NED, PON and rows for POČUTJE, ZDRAVJE, DRUŽBA, ODNOSI, POSEL, DENAR, LJUBEZEN, SPOLNOST, UMSKE DEJAVNOSTI.

ČERNOBIL

Leta potem

Volkovi, risi in lososi se potepajo po obsevanem gozdu okrog jedrske elektrarne Černobil. Bobri svoje jezove gradijo v vodah blizu jedrskih kop.

Te živali prav tako kot cloveka ogroža radioaktivno sevanje. Pred nevidno nevarnostjo jih ne opozarja noben nagon.

Stalez divjih zajcev, srn in divjih svinj na tem območju se je od leta 1986 večkratno povečal. Nekatere vrste so se pojavile, druge so izginile.

Spomladi in jeseni so znanstveniki lovili poljske miši. V pasteh so našli le mlade živali.

na življenska doba 8 mesecev.

Ptici so s svojim zapletenim razmnoževanjem se posebno močno prizadeti. Za tvorbo jajcec potrebujejo kalcij, ki ga lahko komejše zamenja radioaktivni stroncij.

Te divje svinje in srne ter postavljajo pasti za bobre in druge živali s krznenim kozuhom.

Divji lovci lovijo divje svinje in srne ter postavljajo pasti za bobre in druge živali s krznenim kozuhom.

GOTIKA V LJUBLJANI

Umetnost je ogledalo časa, v katerem nastaja (4)

Zal sta oba kipa dokaj poskodovana. Evi manjka celo glava in obe roki. Z levico je pred narocjem držala list, z desnico pa pred prsmi jabolko.

Poznogotski krilni oltar Ob koncu gotike so glavna kiparska naloga postali oltarji. Samo iz popisa poznamo veliki oltar, ki ga je stari ljubljanski stolnici okoli leta 1480 podaril sam cesar Friderik III.

teriju, ladji, sredi cerkve, skratka povsod, kjer je bilo le kaj prostora. Kaksna usoda je doletela ta krilni oltar, zal ni znano.

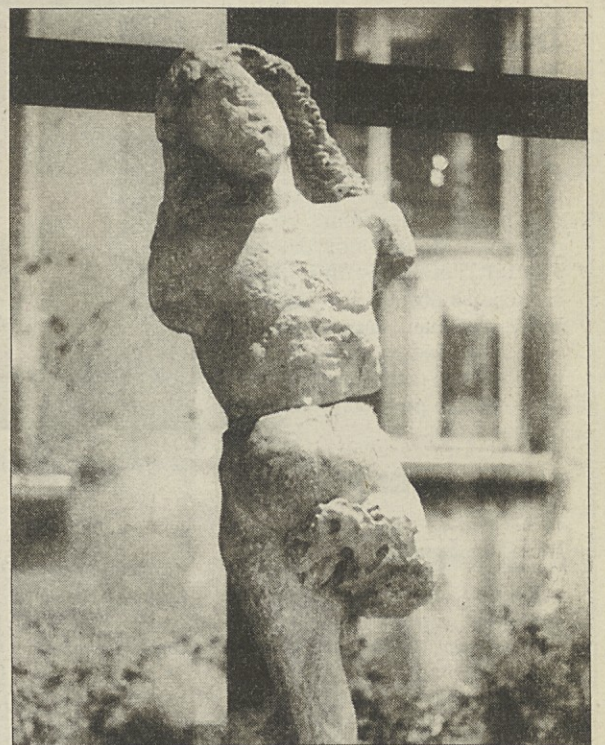
Gotski nagrobnik Ohranjeni epitaf leta 1456 umrlega picenskega skofa Martina v ljubljanski stolnici zal ne moremo povezati z delom ljubljanske kamnoseške delavnice.

daj je skofovski grb in na vrhu preprosta mitra. Ozadje je golo, saj ga kipar ni prekril niti z enim ornamentom.

Zelo zanimiva pa sta nagrobnika na dvorišču ljubljanske krizevniške kometende. Nastala sta v sedemdesetih letih 15. stoletja v spomin dveina plemičema iz družine Reinerjev.

sta avtorja nagrobnikov neznan, ne moremo ju pripisati ljubljanski delavnici. Oba imata v sredi ščit z grbom in v njem tri krogle.

Gotsko slikarstvo v Ljubljani Gotsko slikarstvo je zastopano v obliki stenskega in oltarnega slikarstva, po-

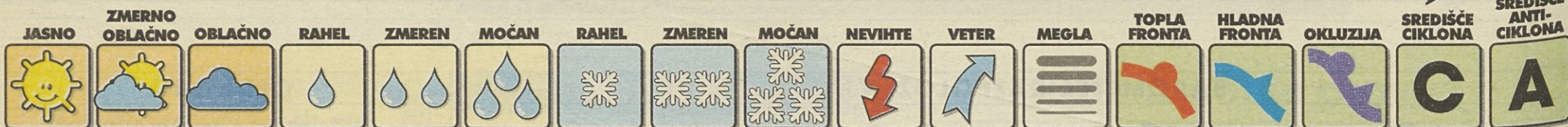

Janez Lipec: Adam (Foto: D. Anderlič)

javi se tudi vitraz - slikanje na steklo v oknih - in miniaturno slikarstvo v rokopisih. Slikarstvo na stenah je predvsem krasilno, slike na oltarjih so bolj nabožno uglasene, in sicer v vseh odtenkih - od zgovorno pripovednega do reprezen-

tativnega in molilnega. Slikarstvo na oknih občutno dopolnjuje vlogo prvih dveh, in sicer tako, da ju skladno veže v višjo enoto nabožno učinkujoče prostornine.

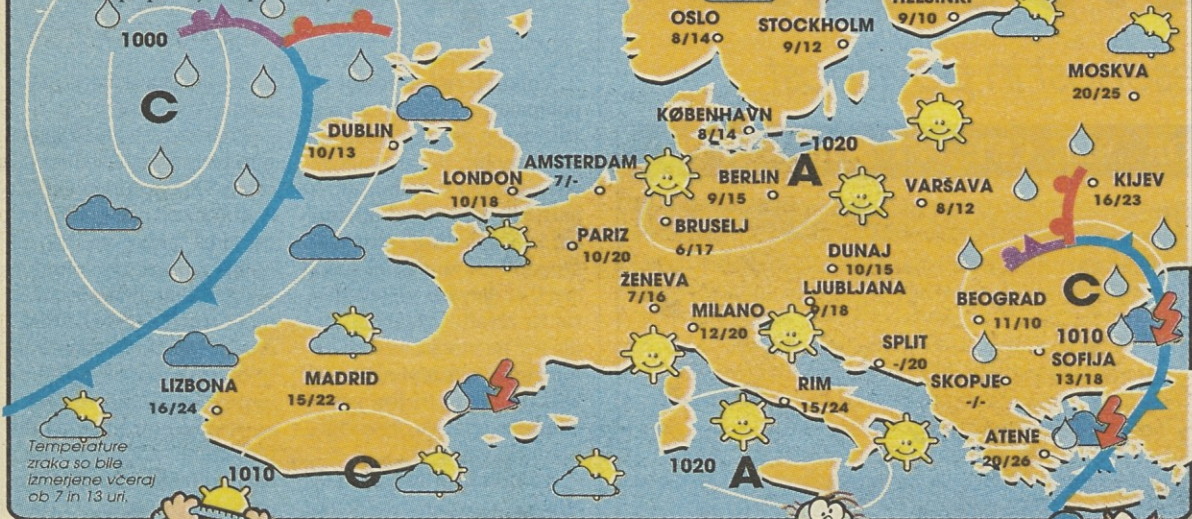
Se nadaljuje Vera Senica

VREMENSKA SLIKA

Nad vzhodnim Balkanom in Crnim morjem je plitvo ciklonsko območje s frontalnimi sistemom, drugod pa je območje visokega zračnega pritiska. Ob sibirskih severozahodnih visinskih vetrovih bo dotekal nad naše kraje topel in suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

Temperature zraka so bile izmerene včeraj ob 7 in 13 ur.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.21 in zšlo ob 20.37. Dan bo dolg 15 ur in 16 minut. Luna bo vzšla ob 2.49 in zšla ob 15.51.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Mura	10,2	Crikvenica	13,0
Sava (Radovljica)	7,8	Malinska	16,0
Sora	8,9	Sibenik	16,0
Ljubljana	10,3	Porec	16,0
Savinja	-	Split	15,0
Vipava	9,1	M. Losinj	16,0
Jadransko morje (Koper)	15,2	Dubrovnik	16,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 3 do 6 vozlov

popoldne: NW 5 do 10 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.11 najnižje -18 cm, ob 6.28 najvišje 4 cm, ob 11.57 najnižje -22 cm, ob 18.55 najvišje 38 cm.

Jutri: ob 1.55 najnižje -29 cm, ob 7.44 najvišje 10 cm, ob 13.00 najnižje -21 cm, ob 19.35 najvišje 42 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	19
1000 m	14
1500 m	9
2000 m	6
2500 m	3
2864 m	1

BIOPROGNOZA

Vreme bo ugodno in spodbudno vplivalo na splošno počutje in razpoloženje ljudi.

VOX POPULI

Majnika dosti dezja - jeseni dosti sena.

☺ ☺ ☺
Kadar murva že brsti, slane se več bati ni.

DANES

Slovenija: Danes bo večinoma sončno in toplo. Najnižje jutranje temperature bodo od 3 do 8, najvišje dnevne od 19 do 24°C.
Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih pokrajinah bo sončno in toplo.

JUTRI

V Sloveniji: V sredo bo večinoma sončno.
Obeti: V četrtek se ne bo večje spremembe vremena.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Ubili so ga, ker jih je »grdo pogledal«

MADRID - Skupina sedmih obritoglavcev je v madridskem predmestju Alcorcon z nozi, verigami in lopatami napadla tri pankerje, ki naj bi jih »grdo pogledali«. Skinheadi so z nožem ubili enega pankerja, drugega ranili, tretjega pa surovo pretepli. Policija je ze izsledila nasilneže in tri aretirala.

Zrahljani živci Japoncev

TOKIO - Japonci so zaradi atentatov z bojnimi plini ze tako živčni, tako da so včeraj mislili, da je pok petard v oskaskem dnevniku Mainici nov atentat. Televizije in agencije so obsirno poročale o atentatu, kasneje pa se je izvedelo, da je nekdo za salo prizgal petarde, ki niso povzročile gmotne skode.

Škotska garda: mamila in alkohol

LONDON - Kot je zapisal The Sun, je kakih 600 vojakov regimenta škotske garde, ki v Windsorskem gradu skrbijo za varnost kraljice Elizabete, moralo ob budnici nepričakovano pred bolničarji in zdravniki izročiti svoj urin. Ni znano, ce so ze odkrili kakega uživalca mamila, z urinom pa ne bodo ugotovili, ce je kdokoli pregloboko pogledal v kozarec.

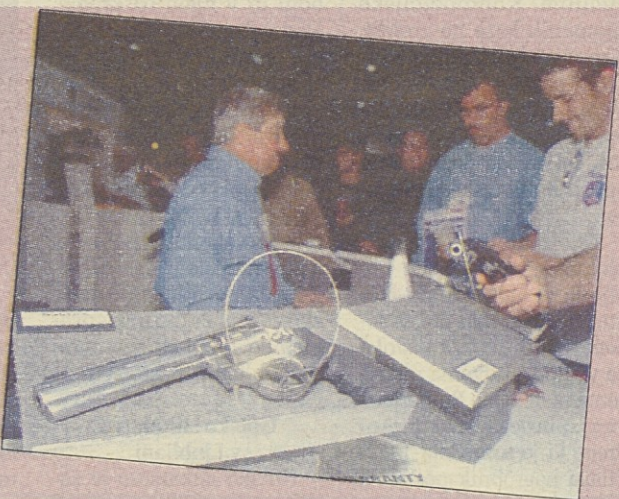
Spačka sta si nadela vodno obleko in razveselila stare in mlade Parižane

Na 8. pariškem navtičnem festivalu sta se predstavila tudi v gliserja preurejena spačka, ki sta izjemno navdušila (AP)

Revolver daje Američanom lažni občutek vsemogočnosti

PHOENIX - Na konvenciji Združenja proizvajalcev orožja v arizonskem Phoenixu so se bohotili tudi revolverji družbe Smith and Wesson, ki Američanom dajejo vtis vsemogočnosti. (Telefoto: AP)

Zamenjava partnerjev - terapija za skrhane pare

BANGKOK - Tajski policija je vdrla v klub, ki meni, da je izmenjava partnerjev dobra terapija za navečane pare. Policija je za krajši čas zaprla tudi znanega novinarja, ki ureja rubriko o spolnih nasvetih za neki tajski tednik in je pred nedavnim napisal, da pomaga parom, katerih odnosi so se skrhalo zaradi nezadovoljivega spolnega življenja, da izmenjujejo partnerja s pari, ki imajo enake težave. Novinar je med dru-

gim izjavil, da so mnogi srečnejši, odkar obiskujejo njegov center, ki ima pomenljivo ime The Playboy Entertainment complex in v katerega zahajajo predvsem pari z vrha hierarhične lestvice tajske družbe. Zanimivo je, da je v klubu policija naletela na para, ki sta se ravno ukvarjala s »terapijo« in ju je zato zadržala. Kljub vsemu bo moral klub samo placati globo, ker je preglasno vrtil glasbo v nedovoljenih urah.

Maorska kraljica pristala na opravičila in odškodnino

SYDNEY - Po trinajstih letih bodo Maori končno prejeli od novozelandske vlade odškodnino za nezakonito razlasceno zemljo, nekaj zemljišč jim bodo vrnilo, vlada pa se jim bo uradno opravičila. To predvideva sporazum, ki ga je z vlado podpisala kraljica maorskega plemena Tainui Arikinui Te Atairangiakaahu. Pleme Tainui je s sporazumom zadovoljno, druga plemena pa nadaljujejo z zasedbo zemljišč, ki jih je vlada nezakonito zasedla po letu 1840.

Singapur ni več Meka nakupovalnih turistov

SINGAPUR - Ze dalj časa je znano, da Singapur ni več priljubljen med nakupovalnimi turisti, ker so se cene v zadnjem obdobju zvišale do take mere, da je večina tehničnega blaga cenejša v Evropi in v Ameriki. Singapurski trgovci so se zaradi tega znašli v težavah, ker se je prodaja zmanjšala za 30 odstotkov.

Med sestopom z Everesta je odvrгла skoraj vso opremo

LONDON - Alison Hargreaves, ki je pred devetimi dnevi kot prva zenska brez spremstva in brez jeklenk s kisikom osvojila Everest, se je med sestopom v bazno taborišče znebila skoraj vse svoje opreme.

Kinodvorane samevajo

WASHINGTON - Gallupova javnomnenjska raziskava je ugotovila, da si 70 odstotkov Americanov raje izposodja videokasete in si filme ogleda doma v naslanjaju, kot pa da bi hodila v kinodvorane. Kar ena tretjina Americanov v zadnjih dvanajstih mesecih sploh ni bila v kinu.